

Velencei-tó

2020. nyár

Kultúra – gazdaság – turizmus – életmód

Pataki Zita

A part az otthona

**Strandkörkép
gyöngyszemekkel
hűsülés a nyárban**

**TÓPARTI GASZTRO
A páratlan páros
magyaros ízeket hoz**

**Szegedi Csaba
Vásznain a víz és a nap**

**A velencei nyarak
és a Kossuth-díj varázsa
Sunyovszky Sylvia mesél**

**MÁR 20 EZER
PÉLDÁNYBAN!**

VÖRÖSMARTY SZELLEMISSÉGE

220 éve a mai Kápolnásnyéken született nemzetünk nagy költője, Vörösmarty Mihály. Két évszázada ugyanazokat a helyeket, dombokat és lankákat járta be, mint mi, akik a Velencei-tó környékének vagyunk a lakói és szerelmesei, legfeljebb sokkal kevesebb épületet, aszfaltmentes utakat, sokkal több nádat, vadon élő madarat, érintetlen természetet láthatott. De hozzánk hasonlóan szerette a bort, a pezsgőt, a Bence-hegyi panorámát, a költészet varázslatát, a magyar szó erejét. Rá emlékezve újítottuk fel az egykori lakóházát, benne gyönyörű múzeumot alakítva ki. A kibővült parkban pedig megszületett a feleségéről elnevezett Csajághy Laura Színpad, ahol ezentúl nyári színházi előadások, koncertek várják a helyieket és a turistákat. Ha az ideai turisztikai szezonunkat beárnyékoló világjárvány kezelése engedi, akkor Csongor és Tünde előadással adjuk át a színpadot a nagyközönségnek.

Nem előzmények nélküli ez a kísérletünk. A Színházi Magazin 1939. július 2-i száma gazdagon illusztrált cikkben számol be a kápolnásnyéki Csongor és

Tünde előadásról: „Vasárnap este fél hétkor autóbuszra ültünk a Vörösmarty-téren. Két külön autóbusz indult Kápolnásnyékre, ahol Vörösmarty Mihály szülőházának kertjében – a *Csongor és Tündét* játszották el pesti társaságbeli lányok és fiúk. Pontosan fél nyolckor kanyarodtunk be az ősi Vörösmarty-kúria elé. Kresz Géza, a ház mostani tulajdonosa, fogadta a vendégeket.

Frisszöld pázsit, tarkálló virágágyak fogadtak bennünket és lucfenyők, cserfák susogtak a kertben, amerre mentünk. Az alkonyuló napban, a virággillatban, amely a kert fölött áradt, szinte érezni lehetett a multat. De minden talpalatnyi hely, minden fűszál, falomb poézist árasztott a Vörösmarty-ház udvarán.

Kilenc órákor már teljesen besötétedett. Bent a kert mélyén megszólalt egy csengő. Kezds. A színpadból csak a fákat, a sövénykulisszákat és a girlandba fűzött lampionokat lehetett látni. Aztán a zenekart képező egyetlen zongorán felcsendült Weiner Leo halk kísérezője, amelyet Wehner Tibor játszott és amely úgy szálldosott a fák alatt, mintha meseországból jött volna felénk.

Kresz Mária, a ház kis úrnője játszotta a boszorkány szerepét. Kétségtelenül ő érdemli meg a legszebb babérágat. . .”

Az elmúlt évek fejlesztései Kápolnásnyéket kiemelték a Velencei-tavi mostohagyermek szerepéből, mára valóságos turisztikai desztinációvá és kulturális központtá vált. A megújult településközpont, az újjá varázslott Halász-kastély, a Vörösmarty Emlékház, az idén megnyíló Nyéki söröző, a kor-

széri szabadtéri színpad mind ezt szolgálják. Keressék fel, s élvezzék ezeket a helyszíneket és értékeket Önök is!

Agárd–Kápolnásnyék, 2020 június

L. Simon László

VELENCEI-TÓ – Kulturális, idegenforgalmi, gasztronómiai, gazdasági magazin. **2020. nyár, II. évfolyam első szám.** Megjelenik évente kétszer, illetve tematikus számokkal alkalmanként. Felelős szerkesztő: **S. Tóttó Rita.** Szerkesztőbizottság: **L. Simon László (elnök), Rodics Eszter, Bárony Péter.** Kiadja a **Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány,** 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 8., Telefon: 06-21 292-0471. www.velma.hu, e-mail: szekesztoseg@velencei-to.net, Felelős kiadó: **Dr. Kazai Viktor kuratóriumi elnök.** Hirdetésfelvétel a szerkesztőség elérhetőségein lehetséges. Címlapkép: **Kőmíves András,** Nyomdai előkészítés: **Arany Imre | Layout Factory,** Nyomdai munkák: **mondAe Kft.** (www.mondat.hu), Példányszám: 20.000

18

TARTALOM

Vörösmarty szellemisége (L. Simon László) 1

AJÁNLÓ

Látnivalók a Velencei-tó körül 4-5

Vörösmarty Pince: versek ihletője, az újjáéledt találkozási pont 21

Fesztivál a tóparton: az EFOTT idén is velünk van! 22-23

Dinnyési Várpark: **Alekszi Zoltán** házigazda új Guinness-rekordokkal és különleges alkotásokkal várja a vendégeket 59

Felépült a Csajághy Laura színpad – programok 64

TERMÉSZET

Velencei-tavi hajózás: **Simon György** mesél sportról, kikapcsolódásról, különleges élményekről és a legrégebbi hajókról a tavon 6-9

Vadászat a megyében: **Bányai Balázs** történész visszarepít a Nádasdyak korába 46-47

KULTÚRA

A Vörösmarty Emlékház újjáéledése – ahol a kultúra és az esztétika találkozik 12-13

Kelemen István színművész, a Csajághy Laura színpad igazgatója kihívásokról, tervekről vall 14

Ahol a könyv és a vevő egymásra talál – **Kárpáti Miklós** gárdonyi antikvárius története 52-53

Építész, zene, szerelem – egy különleges kastély-mese története 56-58

Ütő Endre, a bársony bariton már csak csillagkottából zeng – a lovasberényi Lenke Galériában **Ütő-Dávid Lenke** kalauzol 62-63

CÍMLAPSZTORI

Pataki Zita műsorvezető életre szóló szerelemről és nyaralásról 16-19

8

35

61

30

23

48

PORTRÉ

Dobos Ferenc, az Etyek-budai borvidék Velencei-tavi hegyközségének elnök alkotása, mellyel a költő előtt tiszteleg: a Vörösmarty cuvée 20

Dr. Marinovich Endre, tóparti emlékek 39-41

Sunyovszky Sylvia színésznő a velencei nyarokról és a Kossuth-díj varázsáról 44

Szegedi Csaba festőművész – aki még nem festette ki magából a térséget 48-51

AKTÍV

Strandkörkép – gyöngyszemek és szabadstrandok a tó körül 24-26

TOP kirándulóhelyek nyáron 28-29

TÓPARTI GASZTRO

Rosta Ákos és Tóth Krisztián séfpáros magyaros ízekkel várja a tópart vendégeit. Magyaros sertésszűz és házi túrógombóc a legfinomabban 30-32

Fröccs és Vörösmarty – a költő kedvenc ételei, italai 33

Jó hírnév, nagy forgalom – **Sebestyén Sándor**, a Gulyás csárda tulajdonosa beavat sikere és az összetartás titkaiba 34

Gyöngyöző élet érkezett a „velencei” pezsgőgyárosokkal – Belatiny Artúrt, a tóparti pezsgőgyáros életét **Kupi László** helytörténeti kutató mutatja be 35

Hamarosan elkészül a kápolnásnyéki sörfőzde 36

ZENE

Pörkölt gitárral és magyar borokkal – **Horváth Márk** gárdonyi zenész jazz-ről, világlátásról és magyaros ízekről 42-43

Prima Donna a tóparton – **Tiboldi Mária**, a magyar operett élet csillaga beleszeretett a velencei tájba 54

Munkácsy Eszter a Vintage Dolls énekesnője. A Velencei-tó partjáról induló jazzénekesnő fiatalokora felejthetetlen ikonjairól, zenésztársai energiáiról és az idei év terveiről szól 60-61

58

32

42

14

TOP látnivalók

Íme, néhány mesés látnivaló a Velencei-tó kulturális régiójából

CZIRÁKY-KASTÉLY, LOVASBERÉNY

A XV. századi előzményeket is tartalmazó kisebb kúria és a környező birtok 1730-ban került a gróf Cziráky család tulajdonába. Az épület klasszicista vonásait és a messze földön híres angolkertjét az 1800-as évek elején alakították ki. A parkban igen szép különálló kastélykápolna is található, melynek belső falképeit restaurálták. A lenyűgözően szép és védett, ma már romosodó műemlék jelenleg is látogatható.

LENKE GALÉRIA, LOVASBERÉNY

Az 1798-ban épült galériában Ütő Endre híres operaénekes, aki korábban az Opera főigazgatója volt, a zene mellett szobrászattal is foglalkozott. A galériában kerámia- és faragószobrász munkáit lehet megtekinteni. A jelenleg védett műemlékház érdekessége, hogy a LENKE név – a művész feleségének keresztnevével – a Lovasberényi Első Népi Közművelődési Egyesület rövidítése is.

HELYTÖRTÉNETI, KOVÁCS- ÉS ÁSVÁNY KIÁLLÍTÁS, KÁPOLNÁSNYÉK

Kápolnásnyék igen nagy hangsúlyt fektet a múlt nagyjainak bemutatására. Megismerkedhetünk itt Vörösmarty Mihály és Kápolnásnyék – régre visszanyúló – kapcsolatával is. A helytörténeti kiállításon a régmúlt emlékein keresztül a község történelméről is többet megtudhatunk. A Velencei-tó halász-eszközei és a terület néprajzi hagyatékai is megtalálhatók a gyűjteményben. A kovács múzeumban a múlt század elejét idéző kovácsműhely, az eredeti kovács szerszámokkal és a hozzá kapcsolódó egyéb tárgyakkal együtt látható.

MESZLÉNYI WENCKHEIM KASTÉLY, VELENCE

A Velence Korzó mellett található a Velence-tavi kastélyok egyik jelentős, mai napig megmaradt értékesebb épülete, amely 1888–89-ben épült Say Ferenc fehérvári műépítész tervei szerint Meszleny Pál megrendelésére. 1921-ben a Wenckheim grófi család lett a tulajdonosa a kastélynak. Jelenleg az épület könyvtárként és házasságkötő teremként működik.

BRUNSZVIK- (BEETHOVEN-) KASTÉLY, MARTONVÁSÁR

A martonvásári birtokot és a grófi rangot Brunszvik Antal Mária Terézia királynőtől kapta, ahol később fia, Brunszvik Ferenc építette fel a kastély épületét. A kastély mai formáját az 1870-es évekbeli neogótikus stílusú átépítések nyerték el. Az épület körül lévő 70 hektáros park számtalan természeti kincset rejt, amely valóságos földi paradicsom, közepén egy kis tóval és egy szigettel, amelyen ősfás park, valamint egy szabadtéri színpad is található. A környezet szépsége mellett a Brunszvik-család női tagjaihoz fűződő barátság vonzotta Beethoven-t erre a mesebeli helyre, így a kastélyban egy Beethoven emlékmúzeumot is kialakítottak az idők során. Mindezek mellett az épület a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpontjának is a székhelye.

KAKTUSZKERT, GÁRDONY

Május közepétől egészen szeptember végéig csodálatos virágpompával kápráztatja el látogatóit a gárdonyi Kaktuszkert. Vizuális, vásárlási és maradandó élményt kínál a kert, ahol több ezer kaktuszt gondoznak nap mint nap. A legnagyobb növény közel 3 méter magas, de találkozhatunk néhány milliméter nagyságúval is. Ideális program lehet családoknak, vagy lazítani vágyóknak.

Séta a vízen

Látványos, izgalmas és különleges kikapcsolódás: hajóval, kenuval a Velencei-tavon

A Nadap idén újult erővel indította el a nyári szezont.
– Fotók: Simon György/S. Tóttó Rita/Kómiás András

Tavasszal kezdődött és ősz végéig tart a hajózási idény a Velencei-tavon. A sétahajókázás, a Madárrezervátum felfedezése, a kenuutárak, a sárkányhajózás mind életre szóló élményt ígérnek a látogatóknak. A tó több ezer éves múltjának legújabb kori fejezetéhez tartozik a hajózás, amely csupán közel fél évszázada teszi lehetővé a szórakozás, kikapcsolódás és sport e formáját Fejér megye varázslatos taván.

A H2O Akváriumház a víz alatti világba is betekintést enged a látogatók számára

Budapesttől mindössze 45-47 kilométer, Székesfehérvártól pedig csupán 25-28 kilométer távolságban található a Velencei-tó, amely autóval és vonattal egyaránt kényelmesen megközelíthető remek helyszín mindazoknak, akik egy kis vízi kikapcsolódásra vágnak. A Velencei-tó látnivalókban gazdag, és jelentős természeti értékek tárháza. Hajóval pedig újabb perspektívák, látványok és kincsek fedezhetők fel a környezetében. A Mezőföld és a Dunán-túli-középhegység találkozásánál fekvő tó medencéje 8-10 ezer éves múltat tekint vissza. Belsejének nagy kiterje-

désű nádasai egy letűnt, ősi vízvilágot őriznek. Itt található az ország egyik legrégebbi természetvédelmi területe, az 1958-ban létrehozott Velencei-tavi Madárrezervátum. Gazdag madárvilága miatt 1979 óta szerepel a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek Ramsari Jegyzékében. Nem ritka itt a barna rétihéja, a nagy kócsag, a vörös és szürke gém, a bakcsó és a kiskócsag sem. Nyugati medencéjében található Közép-Európa egyik legjelentősebb úszólápos területe.

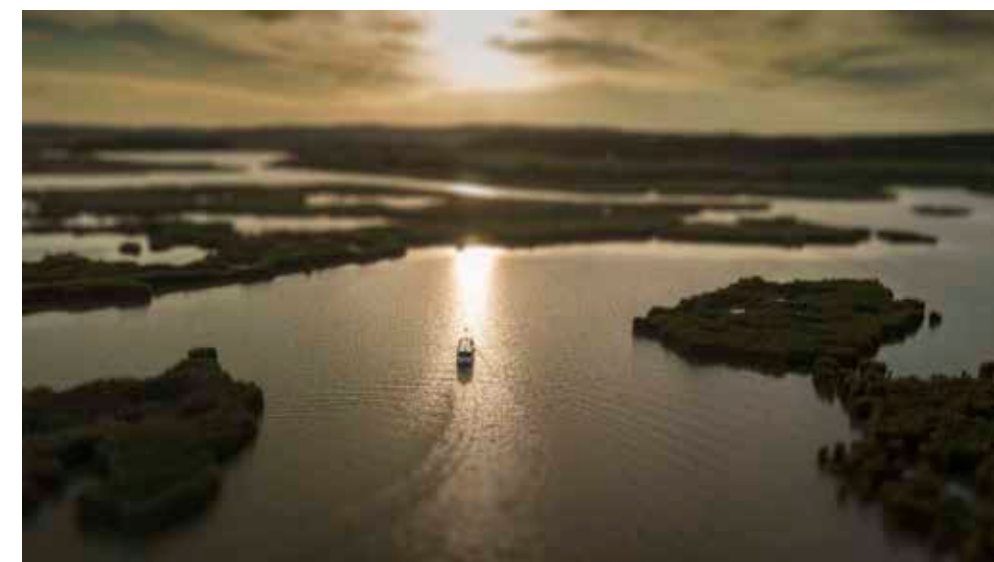
A hajózás kezdetei

Simon György, a Velencei-tavi Fejlesztési Nonprofit Kft. mint a mai tavi hajózásért felelős szervezet vezetője a kezdetekről mesélt: a korábban inkább halászat céljából hasznosított tavat az ötvenes évek elején az aktív kikapcsolódást keresők is felfedezték, 1951-ben létrehozták a hajózási vállalatot. Bizo-

nyos Vass Gyula pedig ennek apropóján 3 évre bére vette a községi hajózási jogot. Két hajóval indult el a hajózást a tavon, és Agárd központtal kezdték meg a kiránduló hajók használatát.

Ma is töretlen népszerűség

A sétahajókázás azóta is töretlen népszerűségnek örvend a Velencei-tavon. Ma három olyan hajó szállítja az utasokat, amelyek több évtizedes fedélzetén sok ezer ember fordult már meg. Az 1965-ben épített Nadap ezek közül a legismertebb, amelyről kevesen tudják, hogy valamikor a Dunán teljesített szolgálatot. Szárnyashajónak építették és Fecske néven került be a honi hajóépítés történetébe. Mellette az 1964-es Agárd és az 1985-ös Gárdonyi nevű hajó is jár a hajózási szezont idején a tavon. Segítségükkel a március végétől október végéig tartó hajózási idényben

Varázslatos panoráma tárul azok elé, akik bemerészkednek a Velencei-tó kevésbé látogatott területeire

többféleképpen is felfedezhetjük a tavat, amely csodálatos természeti értékeket rejtget. Ezek megközelítése gyakorlatilag csak vízi járművekkel lehetséges. A menetrendszerűen induló járatok Agárdról a pákozdi Szűnyog-szigetre, a kirándulók kedvelt célpontjához tartanak. Pákozdon, azaz a Szűnyog-szigeten 30 perces, Agárdon és Velencén pedig 1 órás sétahajózássokra nyílik lehetőség. Kellemes hangulatú alkonyati sétahajók is indulnak Agárdról – családok, párok, fotósok kedvelt élménykörútjai ezek. A tó jellegzetes arcát rajzoló sejtelmes nádasok, és a lágy ívű Velencei-hegység keretezte északi oldal panorámája talán ez idő tájt a leghangulatosabb. A hajóútvonalak sajátos nevű tisztásokat, nádasokat érintenek. Agárdról induló járat esetén például a Vaskapu, Lángi-tisztás, Vendel-tisztás, Rigya, Hosszú-tisztás nevű szakaszokon hajózhatsz. Velencéről indulva pedig láthatjuk

Gyönyörű élmény a Velencei-tavon a kenuzás, amelyhez kérés esetén vezetőt biztosítanak

a Fürdető, Öreg-tisztás, Templom-tisztás, Kárászos nevű szakaszokat. Egy tavat kerülő kerékpártúra részeként szintén érdemes közbe iktatni egy hajózást, a bicikli ugyanis térítésmentesen felvihető a hajójáratra.

Nem a hajó az egyetlen

Kenuutárakkal mélyebb benyomást lehet szerezni a tó nádlabirintusairól. Csapatépítő tréningek, osztálykirándulók, baráti társaságok és családok is

AGÁRD

Az építés éve: 1964, Horány
A gyártó: Pestmegyei Révhajózási Vállalat
Befogadóképesség: 50 fő
A hajótest hossza: 11,91 m
A hajótest szélessége: 3,0 m
Legnagyobb merülés: 0,55 m
Főüzem adatai: 1 db Volvo-Penta APD-31 típusú diesel motor
beépített Z-tribes

A sárkányhajók is az agárdi hajóállomás melletti hotel strandjáról indulnak

igénybe vehetik a nagy, stabil kenukat, amelyekhez kormányost is tudnak biztosítani a szervezők – emeli ki Simon György. Főképp kevésbé gyakorlott vagy teljesen kezdő kenusok szállnak a Velencei-tó vizére, gyerekek, idősek egyaránt, így a nyaralás közben is bárki számára izgalmas és élménydús programelem lehet a tóparti kikapcsolódás e módja. A 1,5, 3, 6 órás, valamint egyéb, különleges vízitúrák ideális lehetőséget biztosítanak a hajóval megközelíthetetlen részek felfedezéséhez is. Feltárulnak a titokzatos úszólápok, és megfigyelhető a különleges vízi madárvilág is, amelyre kenuból nyílik a legnagyobb esély.

Sárkány a vízen

A versenyzők számára, illetve azoknak, akik szeretnének barátaikkal egy jót evezni a tavon, a sárkányhajózás lehet a legjobb megoldás. 20+1 fős hajókkal, a tavat jól ismerő kormányosokkal

indulhatnak útnak, jó időben az év bármely napján a csapatok. A túrákhoz megfelelő méretű mentőmellényeket, evezőket biztosítanak, melyek használata természetesen kötelező. A sárkányhajók, akárcsak a kenuk az agárdi hajóállomás melletti Touring Hotel strandjáról indulnak. Valódi, színes, izgalmas és aktív élmény gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Víz alatti élővilág a felszínen

Nemrég nyitotta meg kapuit az agárdi hajóállomás mellett a H2O Akváriumház, ahol a Velencei-tó víz alatti élővilágát – halakat, szitakötőlárvákat, vízi botpóloskákat –, illetve azok különböző fejlettségi állapotait figyelhetik meg a látogatók. A környezet, a biológia iránt érdeklődő gyerekek és felnőttek számára nagyszerű élmény a nyár elején nyíló ház különleges, „élő tárlata”.

STR/velenceitohajozas.hu

GÁRDONY

Az építés éve, helye: 1985, Horány
A gyártó: Pestmegyei Révhajózási Vállalat
Befogadóképessége: 40 fő
A hajótest hossza: 14,3 m
A hajótest szélessége: 3,25 m
Legnagyobb merülés: 0,48 m

Főüzem adatai: 1 db ANDORIA típusú négyütemű diesel motor, hagyományos tengelykihajtással.

Út a madarak világába

A nagy érdeklődésre tekintettel a Velencei-tavi Hajózási Társaság és a Duna-Ipoly Nemzeti Park közös összefogással 1 órás sétahajó járatokat indít tavasz végétől a Velencei-tavi Madárrezervátumba. A hajóút során a Duna-Ipoly Nemzeti Park biztosítja a szakszerű idegenvezetést, melynek célja a Velencei-tó védett értékeinek, úszólápos területeinek bemutatása.

Indulási helyszín: az agárdi hajóállomás.

A Nadap története

Az építés éve, helye: 1965, Vác
A gyártó: Váci Hajógyár
Befogadóképessége: 100 fő
A hajótest hossza: 24,73 m
A hajótest szélessége: 4,19 m
Legnagyobb merülés: 0,53 m
Főüzem adatai: 1 db Volvo-Penta APD-41 típusú diesel motor beépített Z-tribes hajtóművel.

Az 1950-es évek elején a magyar hajóipar jelentős gyára volt a váci Dunai Hajógyár (később a Magyar Hajó és Darugyár Váci Gyáregysége, még később a Ganz Danubius Váci Hajógyára). Az igen képzett tervezői és kivitelezői szervezet, a folyamatosan fejlesztett technológia alkalmassá tette a gyárat a kornak megfelelő színvonalú alumínium hajók tervezésére. A fejlődő Dunai Hajógyár vezetése a közlekedési tárca támogatásával 1960-ban döntötte el egy prototípus hordszárnyas hajó tervezését, gyártását. Feceks Gábor főkonstruktor irányításával, Beledi Dezső tervei alapján építették meg 1963-ban a Fecksét azzal a céllal, hogy azt a MAHART nemzetközi járatként fogja használni. A Fecke hossza 24,73 m, szélessége 4,19 m volt, gépészeti berendezéseit (1000 LE-s főmotort és tartozékait) hazai gyártmányok híján a Szovjetunióból hozták. Az elkészült hajó kísérleti üzemét 1964 tavaszán kezdték meg. A hajót mesterséges terheléssel, homokzsákokkal rakták meg és a Budapest–Mohács útvonalon folyamatosan járatták, miközben rendszeresen méréseket végeztek rajta. A hajón akkor szolgálatot teljesítő gépjárművezető elmondása szerint

kiderült, hogy ez a fejlesztés elkésett, hiszen két darab orosz gyártmányú Rakéta típusú szárnyas-hajó már közlekedett a MAHART-nál, ezeket a Szovjetunió a fejlett repülőgépek és hadiipar kutatásainak felhasználásával készítette, nagy sorozatban. A próbákat 1964 őszén befejezték, a MAHART a Hajógyártól a hajót nem vette át, a hiányosságok kiküszöbölésére valószínűleg sem pénz, sem energia nem volt, így a hajót leállították. A Fecke szárnyait leszerelték, új motort építettek be. Nadap néven újjászületett, majd átadták a SZOT-nak, amely a Velencei-tavon használta, így azóta itt üzemel a 100 személyes utasbefogadó képességű, „szárnyait vesztett” magyar gyártmányú hajó.

A Nadap nevű hajó jelenlegi tulajdonosa és üzemeltetője a Velencei-tavi Fejlesztési Nonprofit Kft. A cég az utóbbi években állami támogatásból és saját forrásaiból újjátotta fel a hajót, mely modern, környezetkímélő hajómotort és generátort kapott.

A Nadapot idén, 2020 tavaszán emelték ki tíz év után a vízből, s a felülvizsgálatok után újabb tíz évre engedélyt kapott a működésre

2020. ÉVI VELENCEI-TAVI ELŐ- ÉS UTÓSZEZONI HAJÓMENETREND

MÁJUS 16. – JÚNIUS 21.

minden szombaton, vasárnap és ünnepnap

AUGUSZTUS 24. – SZEPTEMBER 27.

minden szombaton, vasárnap és ünnepnap

ÁTKELŐ SÉTAHAJÓ JÁRAT AGÁRD ÉS PÁKOZD-SZÚNYOG-SZIGET KÖZÖTT (menetidő: kb. 20 perc)

10:00	11:30	13:15	16:00	↓	INDUL	AGÁRD	ÉRKEZIK	↑	11:15	12:45	14:15	17:30
10:30	12:00	13:45	16:30	↓	ÉRKEZIK	PÁKOZD-SZÚNYOG-SZ.	INDUL	↑	10:45	12:15	13:45	17:00

SÉTAHAJÓZÁS PÁKOZD-SZÚNYOG-SZIGETEN

(menetidő: kb. 30 perc)

INDUL (MIN. 6 FELNŐTT FIZETŐ VENDÉG ESETÉN): 16:30-KOR.

SÉTAHAJÓZÁS AGÁRDON

(menetidő: kb. 1 óra)

INDUL (MIN. 6 FELNŐTT FIZETŐ VENDÉG ESETÉN): 14:30-KOR ÉS 17:30-KOR.

JEGYÁRAK áfával (F/Gy-Ny/J*):

F: Felölt, **Gy-Ny:** Gyermekek (4-18) és Nyugdíjas, **J:** Jelképes (fogytékkal élők és kísérőjük jogosultságát igazoló okmány alapján)

Vonaljegy Agárd és Pákozdszúnyog-sziget között: 1100/900/300 Ft.

Sétahajózás Pákozdszúnyog-szigeten: 900/650/200 Ft.

Sétahajózás Agárdon: 1800/1300/400 Ft

Családi kedvezmény: két szülő esetén a második gyermek díjmentesen utazhat.

Díjmentes utazás: 4 éves korig.

Kerékpárszállítás ingyenes!

HAJÓBÉRLÉS

100 személyes „Nadap” nevű hajó bérleti díja (áfás): 54 000 Ft/óra

50 személyes „Agárd” és 40 személyes „Gárdony” nevű hajók bérleti díja (áfás): 43 000 Ft/óra

A hajók bérleti díja tartalmaz egy Velencei-tó élővilágáról szóló előadást, de ezt az igényét kérjük jelezze a különjárat megrendelésekor!

Menetjegyek a hajón válthatók. A biztonság érdekében a hajóvezető utasításai az utasokra nézve is kötelezőek.

Viharos idő esetén járatainkat nem indítjuk, és ezért semminemű felelősséget nem vállalunk.

Várjuk a fedélzeten!

ES KÜVŐ a kastélyban

Csodálatos esküvői helyszín a Velencei-tó partján
Halász-kastély, Kápolnásnyék

- + *Lenyűgöző kastélyépület*
- + *Gyönyörű park*
- + *Árnyas fák*
- + *Elegáns, fedett terasz*
- + *Tökéletes fotók kulisszája*
- + *Egyedülálló hangulat*
- + *Felejthetetlen esküvő*

További részletekről szívesen tájékoztatjuk a helyszínen vagy az alábbi elérhetőségeken:

Halász-kastély

Cím: 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc u. 10.

Telefon: +36 21 292 0471

E-mail: info@halaszkastely.hu

HALÁSZ
KASTÉLY
KÁPOLNÁSNYÉK

MEGÚJULT A KÁPOLNÁSNYÉKI VÖRÖSMARTY MIHÁLY EMLÉKHÁZ

Hamarosan befejeződik a kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Emlékház felújítása: a költő egykori otthona szép és igényes megjelenést kap. A felújítás célja az volt, hogy az intézmény a Szózat szerzőjéhez méltó, turisztikai célokra is alkalmas épületben működhessen tovább. A generáltervezései feladatokat a TSPC látta el, építéspartnerünk Ónódi Szabó Lajos és a Bicske Építő Kft. voltak.

Az újjászületett Vörösmarty Emlékház immár teljes területén kiállító- és foglalkoztatótérként várja látogatóit

„Fontosnak tartjuk, hogy az Emlékmúzeum hiteles, az egykori lakóihoz és az itt képviselt szellemi örökséghez méltó tér legyen – mondja Kádár Mihály, a TSPC tulajdonos-ügyvezetője. A kápolnásnyéki építészeti projekt célja nem több és nem kevesebb, mint olyan környezetet megvalósítani, amely az életmű megértését támogatja és a látogatók számára elmélyülésre biztat.”

Vörösmarty Mihály életének első éveit töltötte ebben a házban: az eredeti, faszindelyes tetőzetű, egyszerű, földszintes ház fontos szerepet játszott a költő életében. Az épület elsősorban nem építészeti, sokkal inkább szellemi értékei miatt képvisel védett értéket: a felújítás során a feladatok közé tartozott az állapotfelmérés és a tervezés, melynek fókuszában az állt, hogy a szakemberek az épületet megsza- badítsák az évtizedek alatt rárakódott

L. Simon László bemutatja a felújított Emlékházat és a parkot Tessely Zoltán miniszterelnöki biztosnak.

Stáblista

Megrendelő: Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Generáltervező: TSPC – Kádár Mihály

Felölős építész tervező: Bicske Építő Kft. – Ónódi Szabó Lajos, Ónódi Szabó Ákos

Kerttervező: Almási Balázs egyéni vállalkozó

Műemlékvédelmi tervdokumentáció: Fáy Piros

Épületgépészet: Innoépület Kft. – Vincze Gábor

Villamosság: Kovács Balázs

Úttervezés: Horváth Project Mérnök Iroda Kft. – Horváth Zoltán

Építészeti és kertépítési generálkivitelező: FENYŐ KHT Kft. és Greenart Kft. közös ajánlattevők

Projektvezető: Yilmaz Beáta, VTT Nonprofit Kft.

Kiállítás: Petőfi Irodalmi Múzeum, vezető kurátor: Dr. Kovács Ida

A Kresz családról szóló kutatási anyag összeállítója: Bányai Balázs történész

Szakértő: L. Simon László

Fotó: Juhász Norbert a TSPC megrendelésében

javitási megoldásoktól és egy egységes, korszerű, esztétikus teret hozzanak létre. Fontos kérés volt a megrendelő részéről, hogy az Emlékmúzeum iskolás- és felnőtt látogatócsoportok számára is kényelmes tér legyen, ami Vörösmarty egykori otthonának hangulatát sugallja.

A vadgesztenyefa-lugas szép megérkezés az Emlékházhoz, amelyet impozáns méretű kert ölel körül. A kertépítési munkák a befejező fázisban tartanak, megújul a ház körüli park, ahol az utak találkozásánál márvány talapzaton Vigh Tamás szobrászművész Vörösmarty Mihály mellszobra látható. A kápolnásnyéki emlékház hamarosan nyitott kapukkal várja látogatóit.

Néhány érdekesség a projektről:

Bár a ház több helyen Vörösmarty szülőházaként szerepel, a költő valójában Nyéken született, a család csak később költözött át ebbe az épületbe. A házat Nádasdy gróf gazdatisztjeként használhatta Vörösmarty Mihály édesapja. A ház későbbi lakója volt Kresz Géza hegedűművész, ám a Kresz család nem élt benne életvitelszerűen, csupán nyári lakként használta a kúriát. A házban 1950-ben, Vörösmarty születésének 150. évfordulóján irodalmi múzeumot nyitottak: az új kiállítás berendezését most a Petőfi Irodalmi Múzeum végezte el.

(x)

Kelemen István vezeti a színpadot

Az újjászülötő kápolnásnyéki Vörösmarty Emlékház és a parkjában épülő Csajághy Laura Színpad újabb igényes színfoltja lesz a Velencei-tavi régió egyre gazdagodó kulturális kínálatának. A Vörösmarty Mihály feleségéről, Csajághy Lauráról elnevezett színpad vezetője Kelemen István színművész. Vele beszélgettünk a színpad születésével kapcsolatos érzéseiről és az első színdarabról.

– Számítan nyári produkcióban vettem részt az elmúlt több mint 30 évnyi színészi karrierem alatt. Mindig izgalmasabb és érdekesebb volt, ha nyáron, nem épített, hanem természeti környezetben, szabadtéri színpadon játszottunk. Ilyen lesz a Csajághy Laura Színpad is, hiszen a kápolnásnyéki Vörösmarty Emlékház mögött épül, egy dimbes-dombos, ligetes területen – meséli a színpad vezetője.

– Egy újonnan épülő színház létrejöttét követni mindig érdekes élmény színészként is, hát még színházalapítóként. Én eddig egy teátrum újjáépítését figyelhettem végig, a Madách-ét. Akkor is izgalmas volt bejárni a színházba, és látni, ahogyan újjáépül az intézmény. Egy új színpad létrehozása éppen ilyen óriási kihívás és csodálatos, új felfedezés. Szeptember óta készül a színpad, így az alapoktól láthatom a folyamatot – meséli az igazgató, akinek lelkében éppen így öltött formát, körvonalazódott a Velencei-tó környéki színházi jövő képe. – A természetet kínálta a lehetőséget, hogy a színpad a domboldal

Új felvonás

Szabadtéri színpad nyílik a Velencei-tónál

A színházi élet gazdag, Fejér megyei palettáján kifejezetten „befogadó” irányvonalat képvisel majd a Velencei-tó közvetlen közelében, Kápolnásnyéken épülő Csajághy Laura Színpad. Nagy sikernek ígérkezik a nyitóelőadás, amelyről Kelemen István színművész, az új színház igazgatója mesél.

tövében, csodálatosan romantikus környezetben épülhetett meg. Nagyon arányos, technikailag jól felszerelt színpaddal gazdagodik a tó környék, XXI. századi fény és hangtechnikával.

Az első színdarab, amelyet a Csajághy Laura Színpadon mutatnak be idén nyáron, Vörösmarty Mihály 1803-ban írt drámai darabja, a *Csongor és Tünde* lesz.

– Ez Vörösmarty legnagyobb színpadi munkája. Ha megpróbálnám röviden összefoglalni, akkor Csongor útkereséséről, boldogságkereséséről szólna. Ha valaki az útkeresést és a boldogság keresését ismerte, akkor az Vörösmarty volt – fogalmaz Kelemen István – Vörösmarty Mihály 43 évesen ismerte meg jövődöbéli feleségét, az akkor 17 éves Csajághy Laurát, akivel két évvel később házasodtak össze. – Tulajdonképpen a darab üzenete is az, hogy soha nem szabad feladni. „Aki keresi, megtalálja a másikat, még ha befűjták is ösvényeit a Nagy Romlás porkahavai.” – írja Sütő András az *Advent a Hargitán* című művében. A „Nagy Romlás” alatt Sütő András a hegyeket érti, – folytatta az igazgató –, de a romlás alatt a rontást is érthetjük. Akár Mi-

rigy tekintetében, aki megakadályozza, vagy legalábbis megpróbálja megakadályozni Csongor boldogságra lelését a műben.

A színházi élet gazdag Fejér megyei palettáján kifejezetten „befogadó” irányvonalat képvisel majd a Velencei-tó közelében létrejövő színpad – derül ki: – Alapjában véve befogadó színpad leszünk, és nagyon fontos, hogy telt házzal játsszunk, hiszen minden színház sikerének legfontosabb fokmérője, hogy hányan látogatják. Szeretnénk, ha a nyári estéken nem csak prózai, hanem zenés előadások is lennének: musical, operett és az opera is szerepel majd ki-

nálatunkban. Tervezzük, hogy esetenként táncbemutatókat is tartunk majd a Csajághy Laura-színpadon. Mindenképpen értékes, tartalmas előadásokat szeretnénk, hiszen én magam is azt tartom a legfontosabbnak, hogy a néző megérintse a színházi élmény, gazdagodjon általa. Az a cél, hogy a néző tovább gondolja a darabot, eltpregljen azon, amit látott és érzett az előadás során.

Nagy sikernek ígérkezik a Csajághy Laura Színpad idei nyitó előadása, amelylyel kezdetét veszi a Velencei-tavi régió színházi életének új fejezete.

BN

A munkálatok befejeztével értékes, tartalmas előadások várhatók a Csajághy repertoárban

A Csajághy Laura színpad hamarosan a Velencei-tó környéki színi élet központjává válik. – Fotók: Kórmives Andrá

Hagyományörzés a Velencei-tó településein

A velencei-tavi településeken évek óta kiemelt figyelmet fordítanak a közösségi élet fejlesztésére, a hagyományörzésre, valamint a fiatalok közösségeinek támogatására. A Vektor Közösségi Pont csapata által szervezett programokon sincs ez másképp. Ezekon az eseményeken a szervezők különös hangsúlyt fektetnek arra, hogy a résztvevők alaposabban megismerjék lakóhelyüket, az ott élő hagyományokat, és ötleteikkel szerepet vállaljanak településük jövőjének alakításában is.

A Kultúrkaraván program keretein belül az érdeklődőknek lehetőségük nyílt arra, hogy alaposabban megismerjék a sokszínű velencei-tavi kultúrát. A zene és tánc központú rendezvényeken a helyi előadóművészek produkciói mellett különböző nemzetiségek szokásait és hagyományait ismerhették meg a résztvevők. A 2018-ban induló „kultúra körút” fergeteges élményt, tanulást és egésznapos szórakozást kínált azoknak, akik nem csak a zene, hanem a Velencei-tó szerelmesei is.

Az agárdi „Ütös” fesztiválon különböző generációk találkozásának lehettek részesei a fesztiválozók, hiszen három napon keresztül olyan művészek szóltak a közönséghez – hangszereiken keresztül –, melyek között szerepelt klasszikus, népi és ütőgyűttes is. A zene jókedvet generál, ami elősegíti a közösségépítés folyamatát, főleg akkor, ha a résztvevőknek lehetőségük nyílik kipróbálni az interaktív muzsikálást is.

A népdal fontos láncszeme a régió életének. Számos népdalkör jelent meg a Vektor Közösségi Pont által szervezett hagyományörző napokon, melyeken az egyesületek színpadra állhattak, és lenyűgözheték a nézőközönséget. A falunapok, a népi játékok, a népdalkörök találkozói és az ünnepi rendezvények nem csupán a hagyományörzés célját szolgálták, hanem a közös vigasságot, az együttes tanulást és a hazafias életérzés erősítését is.

A régióhoz való erős kötődés kialakításának célja, hogy a fiatalok szeressék, és ezzel együtt élvezék is az otthon eltöltött időt. Ezt a célt szolgálták a hagyományörzés jegyében megvalósított programok is. Többek között a szüreti fesztivál hagyományos felvonulásán, rózsatünetésen és vigasságokon vehettek részt idősek és fiatalok egyaránt.

Az interaktív programok jó hangulatban teltek, hiszen a szervezők csapata ünnepi műsorokkal, egyedi programokkal és kiállításokkal is készült.

A Vektor Közösségi Pont fontos feladatainak egyike az, hogy a múltban gyökerező kulturális örökséget tovább adja a fiatalabb generációk számára, hogy évtizedek múlva ők adhassák majd át gyermekeiknek azokat a tradíciókat, melyeket 2018 óta ezeken a programokon tanultak.

A „Humán szolgáltatások komplex fejlesztése a Velencei-tó térségében” című, EFOP-1.5.2-16-2017-00017 azonosítószámú projekt az Európai Unió 499,42 millió forintos támogatásából valósul meg a VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság koordinálásában.

II. évfolyam | 2. szám | 2020. nyár

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Életre szóló szerelem és nyaralás

Kilépni a komfortzónából, feladni a megszokott pörgős budapesti életet a szerelemért, megtalálni a békét a Velencei-tó partján – ez Pataki Zita televíziós műsorvezető kanyargós életútjának dióhéjba zárt története. Sukorói gerendaháza egy életre szóló nyaralás helyszíne lett, ahol azért, Zitához méltóan a nyugalom mellett jól megfér a pezsgő társasági élet is.

Pataki Zita a sukorói gesztenyefánál már tudta, hol lesz az otthona

Rendeteg munka, ötletelés és utazás után idén nyáron Pataki Zita tervei között szerepel, hogy újra felfedezze saját környezetét, a Velencei-tó környékét is. – Fotók: Kőmíves András

– Idén lesz huszonkét éve, hogy az RTL-nél dolgozom – mereng el ezen az elképesztő számon Pataki Zita televíziós műsorvezető, időjós – akiről hamarosan kiderül, hogy noha sokan a képernyőről ismerik, azért ez a munka életének csupán egy szelete. – Nehéz feldolgozni, amikor azt mondják, „Rajtad nőttem fel!” – teszi hozzá nevetve, ahogy azt is: ebből látszik, számára fontos a biztonság és hogy hűséges típus. – A televíziózás előtt, 16 éves koromtól kezdve rádióztam, tehát nem volt idegen tőlem a mikrofon, a szereplés. Televíziózás közben persze időnként megtaláltak még rádiós feladatok, ám azt kevesebben tudják, hogy közben mindig volt civil állásom is. Ez azonban nem lehet meglepő, a nézők is láthatják, hogy nem egyfolytában vagyok a képernyőn – meséli a valóban mindig mosolygós Zita, aki tanár volt nagyon sokáig, most pedig cégeknek tart tréningeket. Továbbá események háziasszonya – 2019-ben a Velencén megrendezett Megyenap műsorvezetője volt, 2020-ban pedig például a Fairy Princesses élményshow vezetésére kérték fel, amely kislányoknak szóló, hercegnős esemény lesz.

nosa. – Az első egy könyvtár-magyar szakos tanári diploma. Ennek megszerzését követően rögtön a gyermekvédelemben kezdtem dolgozni, ahol automatikusan jött a lehetőség, hogy szakirányú végzettséget szerezzek. Ezért elvégeztem az Államigazgatási Főiskolát. Ám hamar kiderült, hogy ezekkel a diplomákkal felvételi nélkül felvesznek a jogra... Így lett jogi végzettségem. Ám a gyerekekkel való munkám során úgy éreztem, ez is kevés, ezért pszichológiát tanultam – sorolja Zita, aki mindennek ellenére nem nevezhető tipikus diplomahalmazónak. Ő ugyanis mindig olyan tudás megszerzésébe vágott bele, ami szervesen kapcsolódott épp aktuális feladataihoz. Mert Zita az élet más területein is ilyen: akár nyaralni készül, akár feladatot kap, igyekszik mindent megtudni az adott helyről, témáról.

– Az iskolai tanulást, azt hiszem, végleg befejeztem. A tanulási vágyam azonban sosem apad, legyen szó akár a saját kertem rendezése kapcsán folytatott kutakodásokról, akár arról, hogy amikor Székesfehérvárra költöztem, igyekeztem megtudni mindent a környékről.

Diploma diploma után...

A televíziózás mellett Zita szinte mindig tanult – ennek köszönhető, hogy mára négy diploma büszke tulajdo-

Fehérvár, a vízválasztó

Apropó, Fehérvárra költözés. Ez Zita életének egyik kardinális pontja, amely vízválasztóként jelöli számára a szere-

Színes személyiség – ahol megjelenik, ott hamarosan a társaság középpontjává válik

lem megtalálása előtti és utáni életet. Attila, a szerelme ma már a férje. Sok helyen elmesélte már, hogy választotta a székesfehérvári, így került egyáltalán Fejér megyébe, annak is a megyeszékhelyére. – Amikor Fehérvárra költöztem, fél év alatt eladtam Budán a lakásomat és ide jöttem Attihoz. Fontos volt, hogy mindent tudjak Fehérvárról, ismerjem a környezetét. Mindeközben önmagamról is megtudtam sok mindent, hiszen nagyon kiléptem a komfortzónámból azzal, hogy mindent feladtam, s jöttem egy teljesen új életbe. De olyan szépen ment minden, mert annyira természetes volt!

Libabőr Sukorón

Székesfehérváron másfél évet éltek, de már közben tudták, hogy hegyekre és vízre vágnak. – Ez a kettő volt számomra a lényeg – mondja. S hogy nem, egyszer, amikor véletlenül épp nem vonattal, hanem autóval indult Budapestre dolgozni, férje javaslatára a 7-es úton indult útnak. – Ő mondta, hogy majd jöjjenek le Kisfaludnál. Azt sem tudtam akkor, hogy ez hol van, hiszen én csak a Velencei-tó déli részét ismertem korábban. Viszont Délről láttam az északi hegyeket és tudtam, hogy izgalmas hegyvidéki

területen fogok most autózni. Átmentem Kisfaludon, bementem Pákozdra, majd ahogy kijöttem, jobbra megláttam a tavat, balra a dimbes-bos vidéken a házakat és templomot, és szinte ámulva gurultam be Sukoróra. Felállt a kezemen a szőr, s tudtam, hogy megérkeztem. Félreálltam a lelegején, pont a gesztenyefánál, s azonnal tudtam, hogy megtaláltam az otthonunk helyszínét. „Sukoró lesz az” – írtam a férjemnek egy sms-t, s ő azt válaszolta, hogy „Megbeszéljük!” És tényleg megtaláltam a környék legszebb faluját! – Ikkor kezdte Zita, aki ezt követően mindig autóval járt arra, körbenézett,

sétálgatott, s kereste az ideális telket. – Hamar meg is találtuk. Azt is tudtuk már a lelegején, hogy faházat szeretnénk. Számomra egy álom vált valóra, hogy miközben látom a tavat, a hegyvidéken, az erdő szélén élhetek. Pont úgy, ahogyan elképzeltem: gerendaházban, tó és hegyvidék közelében. Ezt a Velencei-tó térségén kívül talán egyedül csak a Balaton tudja még, de az túl messze van Budapeستől, így nem jöhettek szóba. Állítom a mai napig, hogy Magyarország legszebb faluja Sukoró!

Túl sok mindenben

Az első időkben, amikor Sukoróra költöztek, gyakran bejárták a terepet. Am egy időre, magánéleti okokból kicsit bezárkóztak. Talán sokan tudnak róla, mert Zita sosem titkolta: családalapításban reménykedtek, a végén már lombikprogramok segítségével is. Most egy éve ismét nyitnak, mióta lezárták életük ezen fejezetét. – Túl vagyunk sok mindenben. Most ismét felfedezzük a környéket, a helyi kulináris élvezeteket, piacokat, nagy, 5-8 kilométeres túrákat teszünk az erdőben, erőltetett menetben, kutyával. Amikor kedvünk van, bringázunk, jó időben pedig bármikor leugorhatunk fürödni – mondja. Sokan meg is kérdezik tőlük, ez a nyaralójuk-e. De nem az, ők itt élnek.

Zita és Attila sokat dolgoznak most is, június közepéig fut minden vasárnap a Meddőnek nyilvánítva című sorozatuk Pataki Zita hivatalos facebook oldalán, a Felhőtlen you tube csatornáján, valamint a rekaprogram.hu-n. S mivel ez rengeteg munkával jár, úgy érzi magát, mintha ismét iskolába járna. Sok az elfoglaltság, de megéri, mert ez több, mint munka. Igazi elhivatottság, küldetés – teszi hozzá –, mert olyan témában segítenek, amit maguk is átéltek. Tudják, miről beszélnek, s mit élnek át azok, akik szintén babára vágytak, de még lombik segítségével sem sikerült a családalapítás. Körülbelül harminc részes, hiánypótló ismeretterjesztő sorozatról van szó, minden részben más tematikával.

– Az utolsó részben szeretnénk bemutatni a megújult fehérvári nőgyógyászatot, szülészetet. Én is rengeteg segítséget kaptam tőlük az elmúlt években. Továbbá szó van benne a nevelőszülősegről, örökbefogadásról is,

a lombik ugyanis csak az egyik út. Reméljük, még több gyerek születik a projekt segítségével.

Nyaralás macskaetetéssel

Azért a nyár nem csak a megfeszített munkatempóról szól Zitáéknál sem – idén is izgalmas nyaralásokat terveznek: – Amíg mi elmegyünk nyaralni, például egy Tisza túrára, addig a rokonaink nálunk nyaralnak majd s kiélevezik a Velencei-tavi ház adottságait, örömeit. Egy feladatuk lesz: etetni a macskákat! – mondja nevetve a műsorvezető, aki szeretne idén még eljutni egy ausztriai hegyvidéki kikapcsolódásra és talán még Andalúziába is. Bevallja, inkább aktív nyaralónak számít: – Nem jellemző rám, hogy egy héti fekszem és napozom. A Velencei-tóhoz is azért költöztem, hogy alaposan megismerjem azt.

STR

Attila és a szerelme, ami ide hozta Fejér megyébe, Székesfehérvárra, majd pedig együtt döntöttek Sukoró mellett

Tisztelet a költőnek

A Vörösmarty cuvée és alkotója – az idén kóstolható évjáratokról is lerántja a leplet

Vörösmarty Mihály szellemisége átjárja a Velencei-tó térségét, hiszen gyermekéveit és élete utolsó időszakát is ezen a környéken töltötte. A Vörösmarty cuvée is a Szózat költőjének tiszteletére készült, őrizve emlékét. Ez a nemes, emblemikus ital megtalálható a műemléki védelem alatt álló Vörösmarty pincében is, megkoronázva a térség borkínálatát. Alkotója Dobos Ferenc borász, a Velencei-tó Körzeti Hegyközség elnöke.

– Mindig az adott év legjobb minőségét igyekszünk palackba zárni – fogalmaz a borász, aki örömmel tapasztalja, hogy szerencsére mostanában úgy hozta az élet, hogy minden fajtából nagyon jó minőség született. – Elsősorban mégis olyan bort célzunk meg, amely nagy testű, „vastag”, különleges alkotás.

A 2020-as évben kerül a fogyasztó elé az ötödik Vörösmarty cuvée. A legutóbbi egy zenit-zengő cuvée. Mindkettő jó cukorgyűjtő fajta, így ha jó az évjárat, akkor tüzes, kiváló beltartalmi értékű borok készülnek belőlük. Kiemelt zamatok, szép, virágos illatanyagok jellemzik – mesél róla a borász. Tartalmas ételek, sülték mellé kiválóan passzol.

Az alkotó

Dobos Ferenc negyven éve a Hungaróvinnél kezdte a szakmát Budafokon. Pincezetőként távozott, majd több borászatnál is megfordult. Tanított a budafoki Soós István Borászati és Élelmiszeripari Szakgimnázium és Szaközéiskolában, s most már tíz éve az L. Simon Borászat főborásza. Az Etyek-

budai borvidék Velencei-tavi hegyközségének elnökeként pedig rálát a teljes térség fejlődésére.

A 2019-es évjáratról

– Remek évjárat lett a 2019-es, ropogant harmonikus, értékes borok születtek. Az irstai szakososan hozta magát, könnyed stílusával, remek illatával, savaival népszerű lesz. Ezt követte a cserzei fűszeres, amely szintén remek sav-illat arányokkal rendelkezik. A szürkebarát és a chardonnay is jól teljesít, ez utóbbi cuvée alapanyag lett, de a rajnai rizling és a zöld veltelini sem maradt el tőlük – sorolta a szakember. – A kékszőlő nagy részét pedig rozéként dolgoztuk fel, a piaci igények ugyanis ebbe az irányba visznek. Szép cabernet sauvignonunk lett, jövőre, másfél éves hordós érlelés után kerülhet asztalra. Persze a végső szó a fogyasztóké: majd ők megmondják, tetszett-e nekik. Akik ide jönnek a tó köré bort kóstolni, mindig megdöbbennek, milyen jó nedűk vannak itt. De aki egyszer megtette, örökre megjegyzi...

STR

L. Simon
BORÁSZAT

Vörösmarty cuvée
a Velencei-tó környékének bora

Ki másról nevezhetnénk el a tájegység borát, mint a Szózat költőjéről, hiszen nemzetünk nagy költője 1800-ban Kápolnásnyéken született.

A nadapi katolikus templomban keresztelték meg.

A velencei Bence-hegyen volt a szőlője, ma is megvan az egykori pincéje, prэшháza.

Gyönyörű verseket írt a borról, de maga is borászkodott, pezsgőt is készített.

Tőle származik a fröccs szavunk.

Megvásárolható:
a Bikavölgyi Panzióban (Agárd, Bikavölgyi út 2.),
a Halász-kastélyban (Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 8.),
a Vörösmarty Emlékházban (Kápolnásnyék, Vörösmarty utca 31.)
és a Vörösmarty-pincében (Velence, Panoráma és Csongor utca sarka),
illetve megrendelhető a titkarsag@velencei.hu címen.

A velencei Vörösmarty P I N C E

A Vörösmarty Mihály egykori pincéjében kialakított borozó és a mellette levő fröccsterasz gyönyörű állapotban és pazar panorámával fogadja a látogatókat a Bence-hegyen.

Népi építészeti remek

A turisták két szép nádfedeles prэшházal találkoznak, s talán nem is tudják, egykor melyik lehetett a Szózat költőjé, hiszen az az érzése támad a látogatóknak, ez a két patinás épület és a mögöttük levő szép pinceágak mindig is összetartoztak. Pedig ez nem volt így, sőt a II. világháború után sokáig váratott magára a népi építészeti remeknek helyreállítása és földalatti összekötése. A budapesti Városépítési Tudományos és Tervező Intézet Ágostházi László tervező által 1966-ban készített műleírásából tudjuk, hogy a Vörösmarty-prэшház mögött egy kb. 17 m hosszú boltozott pince fekszik, míg a szomszédos prэшház pincéje mintegy 22 méteres. 1966-ban mindkét épület teljesen elhanyagolt állapotú volt, ko-

moly háborús sérülésekkel. A Vörösmarty-prэшház főhomlokzati fala kidőlt, tetőszerkezete és földeme leszakadt, a többi oldalfal életveszélyesen megdőlt állapotban volt. „A Vörösmarty-prэшház romjai között megtalálható a bejárati ajtó és az ablakok, a pinceajtó és a faliszekrény maradványai, az eredeti vasalásokkal együtt. A szobaajtó tokja és a falifülke faszerkezete a helyszínen elhelyezve – megvan. Mindenen szerkezeteket a munka megkezdésekor ki kell bontani, hogy újbóli felhasználásra, illetve a másolati darabok elkészítéséhez rendelkezésre álljanak.”

Reprezentatív borozó

A Springer Ferenc vezette Velencei-tavi Intéző Bizottság akkori szándékai szerint a Vörösmarty-pincében repre-

zentatív igényű borozó létesült, míg a szomszédos épületben a borozó üzemi kiszolgáló helyiségei kaptak helyet. Ami érdekes, s ma is oly szép és izgalmas: a két pince földalatti összekötése. Azt gondolhatnánk, hogy két évszázada így épült meg, pedig valójában a szocialista időszak kevés jó építészeti megoldásainak egyike, amit a VÁTI anyagában olvashatunk: „A két prэшházépület pincéje között összekötő pinceág létesítését terveztük. Építésének megindítása előtt a két pincefenék egymáshoz való magassági viszonyát – méréseink szerint a Vörösmarty-prэшház pincéjének padlója mintegy 40-50 cm-rel van magasabban a másikonál – és az új pinceág irányát műszeres mérésekkel ellenőrizni kell. A pince építése a szokásos módszerekkel

történik: földkitermelés, dúcolat létesítése, alapozás, oldalfalak, boltozat.”

A rendszerváltás után...

A rendszerváltozásig felkapott étterem és borozó működött a két nádfedeles ingatlanban. 30 éve magántulajdonba került, majd elindult az újabb kálváriája: bezárták, s az épületek csúnyán lepusztultak. Míg nem az új tulajdonos, a Vörösmarty-pince Kft. – sokkal inkább összefogva – felújította, s újra a tó környéki borkedvelők kedves helyévé tette a pincét, ami 2020 nyarától újra fogadja a látogatókat. A velencei Vörösmarty-pincét a magyar költészet, Vörösmarty életművének és a könnyű etyek-budai borvidéki borok kedvelőinek most újra érdemes felkeresniük.

A velencei borrend ünnepe a pince teraszán

EFOTT: AUGUSZTUS VÉGÉN ÚJRA, EGYÜTT, SZABADON

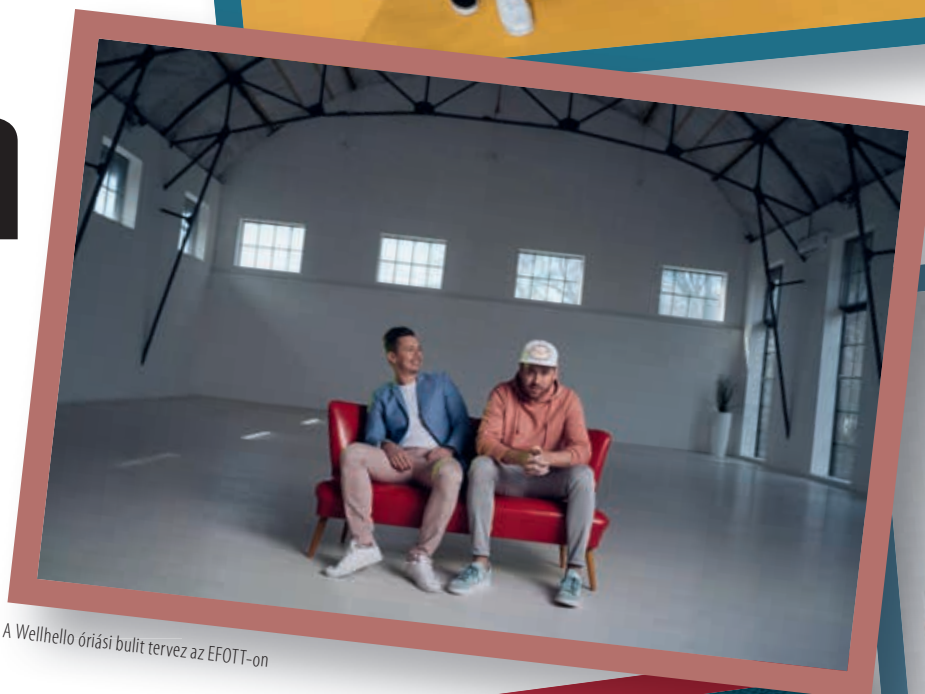
Új időpontban,
sűrített programokkal
szervezik a fesztivált

Az EFOTT szervezőcsapatának bejelentése szerint, nagy erővel dolgoznak azon, hogy idén se maradjon el az év legnagyobb hallgatói bulija. A fesztiválózó véleményének kérdőíves felmérése után úgy döntöttek, hogy amennyiben az egészségügyi helyzet, valamint a rendelkezések engedik, **2020. augusztus 26-30. között** megtartják a rendezvényt a Velencei-tó északi partján. Az egyik legnagyobb fellépőként előzetesen már bejelentett **Flo Rida** elfogadta az új időpontra történő meghívást, és minden jel szerint a hazai együttesek legjava is szerepelni fog a line-upban.

Itt lesz a Hősök augusztus végén a Velencei-tónál Fotók: EFOTT

Horváth Tamás sem hagyja ki a vízpart bulit

A Wellhello óriási bulit tervez az EFOTT-on

Jön a Brains is az EFOTT-ra

A Cloud9+ szintén fellép

EFOTT, CSAK SZABADON...

A pandémia előálltával minden esemény, köztük a fesztiválok is nagy kérdés elé kerültek: vajon mikor és hogyan lehetnek újra rendezvények, meg lehet-e tartani a fesztiválokat? Az EFOTT szervezői folyamatosan figyelték a híreket és a járvánnyal kapcsolatos rendelkezéseket, és a kivárási időszakában a fesztiválózó véleményére is kíváncsiak voltak: piackutatást végeztek a közösségi média adatai felületek felhasználásával. A kérdőívet pár nap alatt közel húszezren töltötték ki, a válaszok pedig toronymagasan az EFOTT megtartása mellett szóltak. Így amennyiben az aktuális helyzet engedi, a fesztivált – a korábbi bejelentéssel megegyezően – továbbra is a Velencei-tó északi partján, Sukoró irányába mozdulva, a VVSI Velencei Evezőspályánál tartják meg egy új időpontban, **2020. augusztus 26-30. között**.

– Fesztiválózóink 86,3%-a jelezte, hogy szívesen részt venne egy nyári EFOTT-on, azóta pedig jóval többen is vásároltak bérletet, mint amennyien a visszaváltás, illetve a 2021-es felhasználás mellett döntöttek – mondta el Maszlavér Gábor fesztiválígazgató. – Nagy erővel meg is kezdtük a fellépőkkel való egyeztetéseket, és várhatóan június 10-ére véglegesíteni tudjuk a line-upunkat. Természetesen közben folyamatosan figyeljük a rendelkezéseket, mert a biztonság az elsődleges, amit semmilyen érdek nem írhat felül. Ha minden jól halad, akkor négy napot kapunk ettől az évtől, így a programokat összesűrítjük, unatkozni biztosan nem fognak az érdeklődők.

Az már biztos, hogy a világhírű amerikai rapper, **Flo Rida** ott lesz a 45. Egyetemisták és Főiskolások Országos Turisztikai Találkozásán, de többek között **Horváth Tamás**, a **Wellhello**, a **Brains**, a **Cloud9+**, a **Hősök**, a **Kelemen Kabátban** és az **Intim Torna Illegál** is visszaigazolta az új időpontra történő felkérést. A jó hír öröme pedig **2020. május 23-án (szombaton) 18 órától az EFOTT Facebook oldalán live koncertet ad JumoDaddy és a Margaret Island!**

(x)

Strandkörkép a Velencei-tó körül

A Velencei-tó térségbe látogatók az izgalmas kulturális programok és turisztikai célpontok adta élmények mellett színvonalas strandokon, illetve kellemes gyógy- és termárfürdőkben pihenhetnek meg. A nyár már-már kibírhatatlan vízpart nélkül, így bemutatjuk azokat a strandokat, amelyekre mindenképpen érdemes ellátogatnia azoknak, akik a Velencei-tó partjánál időznek.

A Napsugár strandon számtalan sportolási lehetőség várja az oda látogatókat. – Fotó: Gárdonyi Városüzemeltetési Kft.

A déli part „gyöngyszemei”

Körutunkat a Velencei-tó déli partján kezdjük Gárdonyban, ahol a **TóParty Rendezvénystrand** egy igazi élménnyé teheti a nyári fürdőzést. A strand egy új, népi iparművész által tervezett játszótérrel, gyermeköböllel, igényes környezettel, vendégbarát szolgáltatásokkal és színes családi programokkal várja a fürdőzőket. A strandon kialakított bárban minden

nap meleg ételeket, frissen sültet, kellemes frissítő koktélokot, újfajta söröket, kiváló „Velençe” borokat és házi készítésű fagyaltokat kóstolhatnak meg a vendégek két csobbanás között. A TóParty Rendezvénystrand a fiatalok közkedvelt üdüülőhelye, hiszen – ahogyan erre a név is utal –, számos rendezvényt is szerveznek e helyen. Ezek közé tartoznak az esküvők, a kisebb fesztiválok és a csoportos találkozó is.

Pár száz méterrel arrébb ismét egy remek strandra látogathatnak a nyaralók. Gárdonyban a **Sirály Strand** elsősorban a családok közkedvelt fürdőhelye, hiszen a partszakaszt a gyermekek kényelmes és biztonságos fürdőzésének megfelelően alakították ki. A korábbi Sport Beach-ként ismert strandot 2020-tól újra a régi – majd’ 100 évvel ezelőtti – név alatt találják meg a strandolni vágyók, ahol számos sportolási lehetőség is várja a látogatókat.

Élmény mindenkinek

A déli partron tovább haladva Agárdra, a **Park Strand**ra érkezünk, amely a Velencei-tó strand kínálatának kihagyhatatlan tagja. A 40 éves múlttal rendelkező strand partja 500 méter hosszan terül el, melyből 200 méter kibővízett strandként üzemel a nyáron. A gyermekek részére 90 centiméter vízmélységű elkülönített részt alakítottak ki, sőt a legkisebbeknek 2020 nyaratól egy lassan mélyülő homokos partszakasz biztosítja a felhőtlen pancsolás élményét. A Park Strandhoz tartozó Kemping több éve kedvelt uticélja a természet közelségét kereső és szerető családok vendégeinek.

A TóParty Strandon igényes környezetben pihenhetnek az üdüülők. – Fotó: TóParty Kft.

Az agárdi **Napsugár Strand** egy igazi gyermekbarát fürdőhely a Velencei-tónál, melyről az idei év elején eltűnt a szebb napokat látott kabinsor, ezzel megnyitva a tó csodálatos panorámáját a part mellett kerékpározó és sétáló vendégek előtt is. A romos épület helyét puha fenyő, valamint megújuló küllemű és kínáló büfésor veszi át hamarosan a strandolók legnagyobb öröme. A megújulás ezzel nem ér véget, hiszen a következő években a város saját forrásából, valamint a Magyar Turisztikai Ügynökség támogatásával további felújítások várhatók.

A szabadstrandok bővülésében

Szabadstrandokban is bővelkedik a Velencei-tó. Ám a szabad kifejezés egyáltalán nem azt jelenti, hogy ezek a strandok kevésbé lennének színvonalasak. Még a déli partron maradvra, napozhatunk és úszhatunk is egyet az agárdi szabadstrandon, melyet sokan „**Tini partszakasznak**” is hívnak. Ez a legnagyobb parkolóval rendelkező fürdőhely, megsokott velencei-tavi arculattal várja vendégeit. A strand parkolója számos rendezvénynek ad otthont, melyek közé tartozik a III. Agárdi Borpart eseménye is.

A TóParty Strand és Kemping a fiatalok közkedvelt nyári üdüülőhelye. – Fotó: TóParty Kft.

A sukorói szabadstrand a nyugodt és a kellemes légkörének köszönhetően ideális horgászati helyszín. – Fotó: Bendí Nóra

Átérve a Velencei-tó északi partjára a látogatók a **sukorói szabadstrandon** élvezhetik lenyűgöző látványt a tóró. A szabadstrand az egyik közkedvelt helyszíne a vízi extrém-sportolók, de egy kellemes csónakázásra és akár horgászatra is lehetőségük van az idelátogatóknak.

A szemet gyönyörködtető környezetben a strandolók bepillantást nyer-

hetnek még a Velencei-Tavi Vízi Sportiskola mindennapos életébe is.

A Velencei-korzó

A strandkör végül a **Velencei-korzónál** zárul, mely önmagában is egy igen forgalmas, mindenki által kedvelt turisztikai célpont, hiszen legyen szó akár sétáról, kerékpározásról, fürdőzésről,

vásárlásról vagy étkezésről mindent itt, egy helyen megtehetnek vagy megtalálhatnak a nyaralók. A homokos, színes napernyőkkel tarkított szabadstrand a vízi ugrálóvárral, a kicsik és a nagyok közkedvelt üdülőhelye immáron több éve.

A Velencei-tó körül számos lehetőség nyílik a kellemes üdülésre, a kulturális programokon való részvételre

és egy könyedebb fürdőzésre is a naplementében. A térségi borok, a helyi sörök és tóparti finomságok felejthetetlen élményt kínálnak azoknak, akik a Velencei-tavat választják belföldi nyaralásuk célpontjává.

BN

(Forrás: Gárdonyi Városüzemeltetési Kft./TóParty Rendezvénystrand)

Naplementében a vízitúrák felejthetlenné teszik a TóParty Strand adta élményeket. – Fotó: TóParty Kft.

A TóParty Strandon kedvükre kockáztathatnak a lazítani vágyók. – Fotó: TóParty Kft.

MOBIL SZŰRÉSEK A LAKOSOK EGÉSZSÉGÉÉRT

Napjainkban egyre többen szentelnek kiemelt figyelmet az egészség megőrzésének, amihez hozzá tartozik a problémák megelőzése is. A testi és lelki jólétnek, valamint a megfelelő életmódnak elengedhetetlen kelléke a rendszeres testmozgás, melyhez ideális környezetet teremt a Velencei-tó térsége. A környéken lehetőség nyílik az aktivitást igénylőknek egy nyugodt futásra, kellemes biciklizésre, hangulatos evezésre és számos más mozgásformára is.

Ám ez nem jelenti azt, hogy elhanyagolhatóvá vált az egészség érdekében rendezett szűrő-, életmódváltó-, és egészségügyi napok szervezése a tó körül, hiszen rendkívüli eredményeket lehet elérni a betegségmegelőzésben a szűrővizsgálatok alkalmazásával. Erre törekszik a Vektor Közösségi Pont csapata is, fontos számukra, hogy a térség lakói ne csupán jól érezzék magukat egy adott rendezvényen, hanem hogy testileg és lelkileg egyaránt jó kondícióban legyenek.

Ennek érdekében a településeken mobil szűréseket szerveztek egy-egy nagyobb programhoz kapcsolódóan, melyeken a résztvevőknek lehetőségük nyílt arra, hogy felmérjék saját egészségi állapotukat. A rendezvényeken a városok, valamint községek szakembereinek, alternatív gyógyászatának és sportedzőinek aktív részvételére is számíthattak a szervezők, ezzel megkönnyítve a szűrések folyamatát. A mobil szűrésekre látogatók ellenőrizhetik saját hallásukat, vérnyomásukat,

vércukorszintjüket, valamint pulzusukat is.

Egy betegség leküzdésében fontos, hogy a megfelelő szakembereket válasszuk ki, ám ennél még fontosabbak a megelőzés érdekében tett intézkedések. Sűrű hétköznapjainkban tartunk egy rövid szünetet, vegyünk egy mély levegőt, és jelentkezzünk időben a szűrővizsgálatokra a Vektor Közösségi Pont által szervezett programokon.

A „Humán szolgáltatások komplex fejlesztése a Velencei-tó térségében” című, EFOP-1.5.2-16-2017-00017 azonosítószámú projekt az Európai Unió 499,42 millió forintos támogatásából valósul meg a VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság koordinálásában.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Íme néhány kirándulós hely a Velencei-tó körül, ahová érdemes ellátogatni még a nyári forróságban is. Fotók: Kőmíves András

TOP 10

KIRÁNDULÓHELY

1.

2.

3.

4.

5.

6.

10.

8.

1. PÁZMÁNDI VÍZIMALOM, PÁZMÁND

A vízimalmot a törökök kivonulása után kezdték el építeni a Bányom-patak partján, így az Pázmánd történetéhez szorosan kapcsolódik. A folyamatos állagromlást követően azonban az épületet az 1970-es években elbontották. A malmot 28 évvel később 1998-ban a pázmándi származású Hegyi János és családja építette újjá. A rekonstruált vízimalom kerekét 2001. novemberében fordult meg először, azóta is remek kiránduló pont a Velencei-tó körül.

2. SZINTEZÉSI ŐSJEGY, NADAP

Az Országos Szintezési Főalappontot jelöli a Nadapi Ősjegy, amely a magasság meghatározásának magyarországi viszonyító pontja, hiszen itt található hazánk egyik legszilárdabb röghegye. Az ősjegy egy 1888-ban állított emlékmű jelöli. A jegy melletti park, ahonnan lenyűgöző kilátás nyílik a környező tájra, ideális kirándulós hely minden korosztály számára.

3. MILLENIUMI PARK, NADAP

A Millenniumi parkban Vörösmarty Mihály mellszobra látható, amelyet Nadap községe állított 2000-ben,

a költő születésének 200. évfordulója alkalmából. További érdekesség, hogy az író a községben keresztelték meg 1800. december 3-án. A gyönyörűen kialakított parkban az oda látogatók egy kellemes séta során megcsodálhatják Gulácsy Zsolt szobrászművész kitűnő munkáját.

4. MISKAHUSZÁR SZOBRA, PÁKOZD

A világ legnagyobb huszár szobra egy 13 méter magas és 100 tonna betonból készült lenyűgöző alkotás. Pákozdon csodálhatjuk meg a huszár hagyományok ápolásának, a tradícióknak és a művészeteknek ötvözeteként készült Miskahuszár szobrát, akár egy Velencei-tavi kerékpár túrával egybekötte. Pontos helyén, a Bogár halmon a mondák szerint Jellasics horvát bán és császári királyi táborszernagy állt 1848-ban.

5. ÉVA-FORRÁS, SUKORÓ

A Velencei-hegység „turisztikai központjának” is nevezett Éva – forrás a hangulatos sukorói erdő mélyén található. Könnyű megközelíteni egy könnyedebb séta során, ahol egész végig iránymutató táblák kísérik az aktív pihenők biztonságos haladási irányát.

6. VÖRÖSMARTY SZOBRA, KÁPOLNÁSNYÉK

Vörösmarty Mihály álló alakos bronz szobra, amelyet a költő születésének 200. évfordulójára állított a község, a Vörösmarty parkban áll. Szabó György alkotásának környezete hangulatosan kialakított pihenőpark a település központjában. A kellemes környezet ideális kulturális célpont lehet idősebbeknek, fiataloknak.

7. KATLAN SPORTKÖZPONT, GÁRDONY

A 2018 november 30-án megnyitott gárdonyi Katlan Sportközpont egy modern szabadtéri sportpark és játszótér, amely minden korosztály számára megteremtheti a tökéletes és a kellemes időtöltést. A Sportközpontban található egy műfüves pálya, kondipark, futókör és a gyermekek nagy öröme egy játszópark is. A Velencei-tó régiójában élők életében fontos szerepet játszik a sport, így az elmúlt években több száz elégedett látogatója volt már a Katlannak.

8. PÁZMÁNDI KÁLVÁRIA, PÁZMÁND

A gyönyörű pázmándi kálvária a térség történelmi öröksége, melyet a XX. szá-

zadban építettek újjá a megóvás és a fennmaradás érdekében. A helyiek lelkes csapata tisztította meg a Zsidókő-hegyen felállított stációköveket, amely remek példa arra, hogy a községben hatalmas ereje van az összefogásnak közös célok megvalósításának a kulturális örökségvédelem jegyében. Kivételesen szép tájban gyönyörködhetnek azok, akik végig sétálják a keresztutat.

9. ZÖLD TÚRAÚTVONAL, PÁKOZD

A Velencei-hegység lenyűgöző látnivalói közé tartozik az Oroszlán-szikla is, amely a Pákozdi-íngókövek nevezetesebb formációitól nem messze található. A Pákozdi központjából induló könnyedebb túra –, melyet zöld szín jelez – során megismerkedhetnek a kirándulók a Pákozdi természetvédelmi területtel – különleges és látványos sziklaképződményeket tekinthetnek meg és magával ragadó képet kaphatnak a pákozdi, valamint a sukorói tájról is.

10. DINNYÉSI SZENT GYÖRGY RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM

A műemléki védelem alatt álló, klaszszicista stílusú templomot 1824-ben építette Vajki György veszpremi kanonok saját védőszentje tiszteletére. A jelenleg is látogatható templomot gyönyörű erdős táj veszi körül, ahol az oda látogatók „elbűjíhatnak egy aprócskát” a világ oly zavaró zajai elől.

Páratlan páros

Magyaros konyha, álmízekkel

A magyaros ízvilághoz a magyar ember mindig visszatér. Kalandozások, gasztronómiai kísérletezések ide vagy oda, az igazi, tartalmas magyaros étel a fáradt léleknek és az éhes vendégnek áldás. Öröm ránézni, boldogság megkóstolni – így gondolja ezt Rosta Ákos és Tóth Krisztián séfpáros is, akik a Velencei-tó partjának egyik frekventált gasztroközpontjában mutatták meg, mitől lesz elégedett a betérő.

Rosta Ákos és Tóth Krisztián – a Gulyás étterem konyhájának motorjai, akik nyáron is pörgetik az eseményeket a tó partján

Már forr az olaj, amikor a frissen pucolt burgonyát vékony szeletekre vágja a séf a Gulyás étterem acélcsillogású konyháján. Rosta Ákos és Tóth Krisztián séfpáros gyakorlott mozdulatokkal készíti elő a vendégek egyik kedvencéhez az alapanyagokat: sertésszűz, burgonyát, hagymát, paradicsomot, paprikát. Szépen sorjában. Kevés fűszer kerül az asztalra: só, bors és pirospaprika. Alap. Amit a magyar ember szeret, minden benne lesz, de nem több. A végeredmény önmagáért beszél majd. Most azonban Rosta Ákos árul el magáról egyet s mást, közben a profi penge siklik a zöldségeken s a hús hártáján.

– Harminc éve vagyok a szakmában, a pályafutásomat is itt kezdtem a tóparton. Majd elvittem a sors Budapestre, Érdre, több helyen voltam konyhafőnök

TIPP a főételhez:

A lecsó úgy jó, ha még „ressz” a zöldség, nincs szétfőve

Jól passzol hozzá az L. Simon Borászat sauvignon blanc battonage bora vagy a Csóbor Pincészet chardonnay-ja

Fotók: Körmives András

is – meséli a martonvásári séf, közben készül a sertés – lehartyázza, majd szuvidáló készülékbe helyezi. Közben készül a lecsó is – a hagyma sístereg, a paradicsom és a paprika illatozik. Mint mondja, számos gasztronómiai stílust kipróbált már, de ahogy a magyaros ízekhez, úgy a Velencei-tóhoz is visszatért. – Nyolc éve dolgozom a Gulyás csárdában, öt éve mestervizsgáztam. A magyaros vonal dominál nálam, szeretem a hagyományos kony-

hát, de használom az új technológiákat is. A kettőt ötvözve remek eredmények születnek, ahogy ez az étlapon is látható. A mostani szűzérme is erre utal, mert noha egyszerű, magyaros étel, de nem natúrán, rostos készíjtjük el, hanem szuvidálva. Ez annyit jelent, hogy lezárt vákumzacskóban főzzük 65 Celsius fokon 1 óra 40 percig. Az iskolákban ugyanis azt tanították, hogy először kérgesítsük a húsokat, hogy az ízek benne maradjanak, utána kezdjük el párolni. A szuvidálási technológia ezt visszafordítja, ugyanis amikor lezárjuk a vákumzacskót, abból az ízek sem tudnak kiszökni. Ezután kérgesítem, amint vajpuhára főtt.

Chipsburgonya dukál hozzá, amit a séf papírvékony szeletekre vágott már korábban. Hamar kiszül, közben a lecsó is elkészül.

– Egy jó lecsó 90 százalék paprika, 10 százalék paradicsom. Attól lecsó a lecsó! Ha ennél több benne a para-

A konyhán mindig történik valami – ízek, színek, illatok, hőmérsékletek váltakoznak

dicsom, az már csak folyadékunk jó, ráadásul sok a savtartalma is. Füstölt szalonnával indítjuk – mondja, és így is tesz: kipirítja a szalonnát, rádobja a hagymát, lepirítja. Jöhet rá a paprika, kicsit megkapatja, majd rá a paradicsom. – Kicsit megrottyantom, só, bors, pirospaprika és kész.

Tóth Krisztián is becsatlakozik a beszélgetésbe, ki is derül hamar, hogy

ő öt éve dolgozik együtt a csárdában Ákossal. A pázmándi szakember szintén sok helyen kipróbálhatta magát, a tóparttól indult, de dolgozott budapesti luxuséttermekben és külföldön is. Konyhafőnökként olyan díszvendégeknek és törzsvendégeknek főzött, mint az osztrák kancellár, Arnold Schwarzenegger vagy éppen Kevin Costner. A séfpárost ennek ellenére

Két magyaros finomság: a sertés szűz szuvidálva, lecsós körettel, a házi túrógombóc habkönnyen ízes

R E C E P T E K

Magyaros sertés szűz

Hozzávalók négy főre: 50 dkg sertés szűz, 60 dkg burgonya, 15 dkg füstölt szalonna, 8 db tv paprika, 30 dkg paradicsom, 5 dkg só, 8 dkg piros paprika, 10 dkg vöröshagyma

ELKÉSZÍTÉS

A sertésszűzet hártázzuk, majd 64 °C-os „sous vide” kádba 1 óra 40 percig szuvidáljuk. Ha az otthoni körülmények nem adták a szuvidáláshoz, serpenyőben elősütjük, majd 20-25 percre előmelegített sütőben készre sütjük.

A burgonyát meghámozzuk majd vékony karikára vágva forró olajban ropogósra sütjük. A paradicsomból és paprikából ízletes lecsót készítünk. Tálalásnál a burgonyakarikákra helyezzük a lecsót, majd a felszeletelt szűzermét.

Házi túrógombóc

Hozzávalók: 1kg túró, 12dkg búzadara, 12dkg rétesliszt, 4 db tojás, 2 evőkanál vaníliás cukor, 1 evőkanál kristálycukor, 2 citrom héja reszelve

ELKÉSZÍTÉS

A túrot áttörjük, a lisztet, a búzadarát, a tojásokat és a többi hozzávalót belekeverjük, majd 20-25 percre pihentetjük a hűtőben. Forrásban lévő vízbe 5 cm átmérőjű gombócokat teszünk, majd 35-40 percig főzzük. Tálalás előtt pirított zsemlemorzsában vagy édes morzsában forgatjuk meg. Fahéjas cukros tejföllel és áfonya lekvárral kínáljuk.

régi ismeretség fűzi össze: 1998-ban dolgoztak együtt először, és kiderült, hogy a magyaros konyha mindkettőjük szíve csücske.

– Nekem is vidéki gyomrom van, szeretek jóllakni, nagyokat enni. Ezért is nagyszerű itt lenni – mosolyog és hozzáteszi: – Az itt dolgozók csapattársak, a munka és a végeredmény csak velük együtt lehet olyan minőségű, amit elvárunk magunktól is – utal a körülötte sürgő-forgó emberekre, akik között van 30 éve itt dolgozó, de mindenki maximálisan „odatesszi” magát. Eközben előkerülnek az újabb, friss alapanyagok...

Az igazán magyaros desszert

A következő finomság ugyanis a túrógombóc, ami annyira egyedien magyar, hogy szinte csak mi értjük.

A túrot sem nagyon használják máshol. Ezt is ezerféleképpen el lehet készíteni. . .

– Réteslisztes-búzadarás keveréket készítenek, s nem lazítjuk semmivel. A hangsúly a túrón van, azon múlik minden. Sokfélével kipróbáltunk már, mi egy félzsíros túró mellett maradunk

A tálalás is fontos

TIPP a desszerthez:

A tészta bekeverése után mindegyikre pihentessük 20 percet hűtőben, hogy a rétesliszt és a dara megszívja magát.

Készíthetünk otthon saját édesmorzsát: reszeljük le a megmaradt piskótaszéleket, és ezekbe forgassuk a túrógombócot. Isteni!

A kápolnásnyéki Dancsó pincészet Töppedt borával különleges élmény.

– tudjuk meg. A gombóc tészta készülő közben, puhán landol a tojássárgája a liszthalmokon. Kike-

verés után 20 perc pihentetés következik a hűtőben, majd jöhet a forró víz. – A 25 perces főzési időt követően érdemes kivenni egyet, s megnézni, mennyire főtt át. A túrógombóc lényege, hogy frissen, melegben tálaljuk, mert az úgy jó. Másnap már nem olyan. . . – kapjuk meg az alapvetést. A gombócokat édesmorzsában átforgatjuk, de akinek az nincs otthon, használhat zsemlemorzsát is. Fahéjas tejföllel varázslatos. Persze profiként a séfpáros tejfölgabot készíti, ami speciális szifonban habosodik, speciális patron segítségével, és olyan könnyeddé teszi, mintha csak tejszínhab lenne.

Krisztián mellé csorgatja az áfonya lekvárt, és rászórja a ház saját készítésű specialitását: a mentás cukrot. Izgalmas egyveleg ez, színek, illatok és ízek páratlan kavalkádja, melytől elyengül a magyar lélek.

STR

A magyar irodalom meghatározó alakjának életművére emlékezni és emlékeztetni számunkra okunk van, különösen idén, születésének 220. évfordulóján. Ebben az írásban Vörösmarty ételekhez és italokhoz való viszonya kerül előtérbe.

„Legyen inkább fröccs!”

A nagyírú írófejedlem, aki nem csak az ország, hanem Fejér megye büszkesége is, igen-csak szerette a jó bort, a kellemes lakomákat és a jóhangulatú művészi társalgásokat. A legenda szerint 1842 októberében Fáy András főtíprésházában készült el az első fröccs, ahol a Kápolnásnyéken született, akkor 42 éves Vörösmarty nem csupán jelen volt, hanem ő nevezte el a fehérborba öntött szódát, először „spritzernek”, majd nem sokkal később magyar megoldást talált az elnevezésre: így alakult ki a fröccs szavunk. A beszélgetések kellemes és mámoros hangulatának megteremtéséért előszeretettel fogyasztották – és fogyasztják mind a mai napig is – a bor és a szódavíz keveredéséből létrejövő, frissítő italt.

Kedvenc ételei a legenda szerint

Vörösmartyról az a legenda járta, hogy nagyon szerette a „hideg nyilatot”, ami a Velencei-tó partján ma is különösen kedvelt finomság, még ha mi már fagyaltatnak is hívjuk. És ha már korábban szó volt a fröccsről – ami természetesen szintén kedvence volt a költőnek –, akkor ahhoz mindenképpen valamiféle magyaros étel dukált. Ezek közül az írófejedlem az éppen akkor divatba jött paprikás ételket kedvelte a legjobban. Igazi, magyaros ételket fogyasztott tehát a legszívesebben.

Az édes időutazás

Székesfehérvár a hazai kultúra gyöngyszeme, ahol számtalan kiemelt műemlékkel, kulturális örökséggel és hazánk lenyűgöző tradícióival is találkozhatunk azok, akik a Velencei-tó közeli térségébe látogatnak. Már-már a város jellegzetességévé vált a Vörösmarty-csemege nevet viselő édesség, melyet azért neveztek el a költőfejedlemről, mert a költő ebben a városban töltötte diák éveit. A helyi specialitást Karsay Ferenc cukrászmester – aki az íróhoz hasonlóan Kápolnásnyéken született – alkotta meg az 1940-es évek első felében. A sütemény dobos lapokból, párizsi krémből és mogyorós-mandulás pralinékrémből áll, melyet csokoládéval vonnak be, így azt egy igazi általános iskolai emlékeket felidéző időutazó édességnek is nevezhetnénk.

A megye, amely ízeiben is kötődik Vörösmarty Mihályhoz

A gasztronómia világában is igényes Vörösmarty számára a présházak árnyékában elfogyasztott hús fehérborhoz kellett egy kis plusz. Amitől kellemesebb, nyáriásabb és lazább lett az összhatás – a legenda szerint így jött létre a fröccs, amely azóta is a magyarok egyik legkedveltebb nyári itala. De a feljegyzésekből kiderül az is, hogy a költőfejedlem miféle csemegék és étkek fogyasztója volt még.

Fröccs, a nyarak legkedveltebb magyar itala, Vörösmarty találmánya Fotó: Kőmíves András

Jó hírnév – nagy forgalom, vallja Sebestyén Sándor

Vannak, akik már „ezer éve” élnek a Velencei-tó környékén és szinte együtt lélegeznek e vidék turizmusával, vendéglátásával. El sem tudják képzelni magukat máshol, másképp, és úgy teszik a dolgukat, hogy közben a szakma legfontosabb titkát is mindig szem előtt tartják: a megújulás képességét. Ilyen vendéglátó szakember Sebestyén Sándor is, aki segédként kezdte a híres Cáva vendéglőben, ma pedig már saját birodalmát vezeti Agárd egyik legfrekvenciáltabb pontján, ahol minden vendég megtalálja az igényeihez leginkább illeszkedő ízekeket, élményeket. Minden nehézség ellenére az idei évben is nagy reményekkel indult a szezonnak a szakember.

„Minőséget kizárólag jó szakemberekkel és jó alapanyagból lehet létrehozni” – vallja Sebestyén Sándor. – Fotó: Kőmíves András

A tópart egyik legforgalmasabb helye

Évtizedek óta csábítja a vendégeket a Velencei-tó közelébe a Gulyás Csárda, amely Sebestyén Sándor vezetésével a folyamatos megújulás mintapéldája a környéken. A birodalom mára már halsütővel és szállodával is bővült, így fogadják az érkezőket a tópart egyik legforgalmasabb területén. Sándor azonban nem ül a babérjain, akkor sem, ha úgy érezheti, mindent megtett már azért, hogy jó vendéglátó legyen. De meséljen inkább ő magáról. Életútjából

igazi magyar karrier bontakozik ki, amely a legjobb példa arra, hogyan lehet az állandóan változó gazdasági körülmények között is szilárdan helytállni.

Múltidézés

– *Cecéről indultam* – kezdi történetét a tulajdonos. – *1976-ban kerültem a Cáva vendéglőbe, ott voltam segéd* – emlékezik vissza a kezdetekre. 12 éven azonban nem ül a babérjain, akkor sem, ha úgy érezheti, mindent megtett már azért, hogy jó vendéglátó legyen. De meséljen inkább ő magáról. Életútjából

gott a kápolnásnyéki Ciklámen vendéglő és mellette a söröző üzemeltetésébe. – *Abban az időben, az 1989–91-es években egyszerű kis falusi vendéglő volt, ami azt jelentette, hogy a helyieknek és az előfizetéses vendégeknek főztünk menüt. Jól alakult a vendéglátás, jó kis konyhát kezdtünk el működtetni* – meséli élete első nagy ugrásáról, amely végül bejött. Persze nem adták ajándékba a sikert: először ő volt a szakács is, ő készítette az ételt minden nap a helyieknek. Majd felismerve a változó igényeket, építettek egy nagy teraszt a főutcára az önkormányzat segítségével. Ez is meghozta a sikert: sok külföldi vendéget vonzott a kis teraszos vendéglő. – Jó hírnevünknek köszönhetően nagy forgalmat bonyolítottunk. Az első jelentősebb rendezvények is itt voltak, szüreti bálakat tartottunk.

Lehetőségek

Aztán jött az újabb lehetőség: – *1993-ban kaptam egy ajánlatot a Gulyás Csárda üzemeltetésére, amit el is fogadtam. A családdal együtt fogtunk a munkába, vagyis a három gyerek bevonásával dolgoztunk. 1996-ban nyitottunk egy kerti helyiséget a Kemping utcára, ami nagyon jó vendégmegtartó beruházásnak bizonyult, és új vendégek is vonzott* – mondja Sándor, nosztalgizva a „régii szép időkről”, amikor igazán nagy élet volt a tóparton, és egyik helyről a másikra mentek a vendégek. – *Jó minősé-*

get és jó ételeket kínáltunk, amit megháláltak vendégeink.

Megújulásra való képesség

A fejlesztések azóta sem maradtak el, Sebestyén Sándor ugyanis az innováció embere. – *Meglátásom szerint minden vállalkozás motorja a változtatásra való képesség, hiszen az idő mindig mást hoz, soha semmi nem marad ugyanaz. Erősíteni kell magunkban a megújulásra való képességet, hiszen új generációk friss igényekkel jönnek – teszi hozzá, s megemlíti, milyen fontos volt a parkolók kialakítása, majd azok fejlesztése és a csárda átépítése is. – *A parkolót a halsütő előtt aszfaltoztuk tavaly, így nincs por a murvától. Ezt meg is hállálták a vendégek a jelenlétükkel.**

Jótanács

Érdemes megfogadni a tanácsát, bár milyen területen tevékenykedjen is az ember: – *Azt gondolom, minőséget kizárólag jó szakemberekkel és jó alapanyagból lehet létrehozni. Valódi fejlesztés nélkül pedig nincs fejlődés sem. Ezért helyeztem az elmúlt években a hangsúlyt a technikai megújulásra. Mert ahol a technika segíti a felszolgálat és a konyhát, ott több idő marad a vendégre. Így lettek egyre többen. . .*

A családi vállalkozás alapjaira ugyan Sándor, de két gyermeke változatlanul a vállalkozásban dolgozik. Ám gyorsan hozzáteszi: a harmadik gyermeket is várják haza, aki most külföldön él. – *Megosztottunk a munkán, és ez a legfontosabb.*

Az ideje – kicsit rendhagyó – nyáron arra számít, hogy sok magyar turistával, vendéggel találkozik a Velencei-tónál. Hiszen van itt feltedezni való bőven. A gasztronómiához pedig hozzátesz mindent, amit tud. Hiszen, mint mondja: – *Ez a szakmám, ebben élek, ehhez értek. Számomra a vendég az első!*

STR

Aranygyöző élet

Igazi pezsgómánás virágoztatta fel üzletét a Velencei-tó mellett a múlt évszázadfordulón. A Párizsi Világkiállításon Belatiny Artúr pezsgője aranyat ért, ráadásul rendkívüli üzleti vénával is megáldotta az élet. Életével, példaadó munkásságával kiváló alkotott, így megérdemli, hogy a kései utókor megismerje tevékenységét. Kupi László helytörténeti kutató mesél róla.

A ma emberének a Belatiny név nem sokat mond. Azon kívül, hogy olaszos hangzású, nem tudunk róla jóformán semmit. A család ősei az 1650-es évekből német területről, Mainzból származnak, majd Budára került a család, több generációs vándorlás során. A Braun családnévből Braun Lajos és testvére, Braun Jenő József 1896-ban nemesítés során belatinyi Braunra nemesedtek, majd 1903-ban József fia, belatinyi Braun Artúr (1869–1937) kérelmezte a nemesi név megváltoztatását Ferenc József császártól.

Miből lett a pezsgőgyáros?

A család a külföldi szeszesitalok forgalmazásával és a későbbiekben azok gyártásával vált híressé. Braun Lajos ecet-

gyártással indult, majd létrehozta az első magyar likörgyártó vállalkozások egyikét. Fiai közül Lajos a likörgyártásra, testvére, Braun József a bor- és pezsgőkészítésre tette fel életét. Braun József fiatal korában megismerkedett a franciaországi pezsgőgyártással, aminek hazai megvalósításához a reformkori magyar kormány is segítséget nyújtott neki. Ezt követően 1876-tól megkezdődött a Braun pezsgő gyártása, ezért is kapta Braun József a „pezsgőgyáros” elnevezést.

„Velencei” pezsgőgyárat vettek

A Braun testvérek komoly fejlesztésekbe kezdtek Velencén a református templom mögötti területen, a Fő utca 4. szám alatt. Hatalmas pezsgőspince épült, kiszolgáló létesítményekkel. Mindeközben nagy területen vásároltak szőlőültetvényeket a Velencei-tó környékén.

Az aranyos pezsgő Őfelségének is ízlett

Az 1888. szeptember 27–30. közötti devecseri kiállításon a Braun testvérek, mint már közismert „velencei pezsgőgyárosok”, Arany Oklevelet kaptak az ott bemutatott velencei pezsgőjükért. 1896-ban, az ezredéves kiállításon, a Városligetben felállított csodás pezsgőpavilonjukat meglátogatta Ferenc József császár is. Őfelségének nagyon ízlett a „Velencei Braun” pezsgő. Braun József Jenő pezsgőgyáros, az ezredéves kiállításon szerzett kiváló

érdemek méltányolásaként belatinyi előnévvel magyar nemességet kapott. 1903-ban József fia, az új tulajdonos, immáron belatinyi Braun Artúr, kérelmezte a nemesi név megváltoztatását. Így lett neve Belatiny Artúr, az ő tevékenységének eredményeként fejlődött igazán magas fokra a pezsgőgyártás a családi vállalkozáson belül.

Elismerésekkel tűzdelt márkanév lett

Artúr a pezsgőbor gyártását Franciaországban, Champagne-ban sajátította el. A Belatiny pezsgőt, Domino Sec márkanéven hozták forgalomba. A pezsgőt a Velencén újonnan kialakított pezsgőüzemben készítették. A belatinyi Braun Testvérek vállalkozása megmértetett a francia pezsgőkkel is, 1900-ban a Párizsi Világkiállításon a Domino Sec aranyérmét szerzett. A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum kereskedelmi tárgyi gyűjteményében található a Brauni Testvérek – DOMINO SEC, BELATINY- CASINO SEC E.K.E., DOMINO SEC, ŐS-BUDAVÁRA GRAND VIN SEC velencei pezsgők címkéi és számoló cédulái, amelyek bizonyítékai a sikeres velencei pezsgőkészítésnek – már az 1870-es esztendőktől.

A tópart sörmanufaktúrával gazdagodik

Ízes, különleges szomjoltókkal várja a fogyasztókat az új főzde: lesz pilzeni, IPA, meggyes, barna, búza és APA sör is

A kápolnásnyéki Halász-kastély szomszédságában épül a sörmanufaktúra, amely várja a térségbe érkező vendégeket. – Fotók: Kómvés András

Az esztétikus, arányos és harmonikus épület igazi csodát rejt: Európa egyik legjobb sörtechnológiai vállalata, a miskolci székhelyű ZIP Technologies által készített gyönyörű főzőberendezést és erjesztő tartályokat, palackozó sort és hordó töltő berendezést. Az üzemben évi 400 ezer liternyi kiváló minőségű kézműves sör főzésére lesz lehetőség, aminek alapját a helyben fűrt 103 méteres ivóvízkút adja, aminek közel 600 literes vízhozama és kiváló minőségű vize van.

A beruházó Belatiny Sörmanufaktúra Kft. az egykori velencei pezsgógyárról, országgyűlési képviselőről kapta a nevét, ilyen módon is tisztelgetve a Velencei-tó térségének alkoholos italgyártási hagyományait. Éppen ezért az épület falán emléket is állítanak Belatiny Artúrnak, Nagy Edit szobrászművész kő domborművet alkotott a párizsi világiállításon is aranyérmes

kapó pezsgő készítőjéről. A sörüzem megnyitása előtt megkérdezték a velencei-tavi lakosokat is arról, milyen néven hozzák forgalomba a csodás nedűt. A beérkezett közel 500 kérdőív alapján a Nyéki sör nevet kapja az ital, amely egyelőre palackos és hordós kivitelben, a későbbiekben dobozos változatban is kapható lesz. Helyben, az üzemben kedvezményesen is megvásárolható lesz a sör.

Kezdetben hatféle ital készül, a címkéken a Nyéki sör logóján kívül a kortárs képzőművészet kiváló és sokak által ismert művészeinek, dr. Mária Bélának a festményei lesznek láthatók. A sörmanufaktúra hatféle söre: pilzeni, IPA, meggyes, búza, barna és APA.

Az üzemben a próbafőzés június második felében indul el, a nyitás július közepén várható.

K. Zs.

A próbafőzés júniusban megkezdődik, s a nyár közepétől már várja a sörkedvelőket a kápolnásnyéki sörfőzde

Bikavölgyi Panzió

AGÁRD — www.bikavolgyi.hu

Panziónk a Velencei-tótól 2 vagy 4 keréken mindössze néhány percnyi távolságra, az agárdi Termál- és gyógyfürdő közelében található. **Barátságos szobáink**, személyzetünk kedves törődése, a tiszta levegő, a város zajától távoli, vidéki hangulat a garancia a kellemes pihenésre, feltöltődésre.

60 fő befogadására alkalmas termünk **csapat-építő rendezvények**, céges bulik, családi események, borkóstolók, kisebb esküvők, leány- és legénybúcsúk kiváló helyszíne.

Csoportoknak (10 főtől) előre megbeszélte időpontban pincelátogatással egybekötött **borkóstoló programot** kínálunk.

svédasztalos reggeli
ingyenes parkolás
jakuzzi és szauna
kölcsönözhető bicikli

A VÍZISPORTÉLET HŐSKORA

A Velencei-tavi vitorlázás, kajakozás és evezés történetéről dokumentumkötet készül, amiben megszólal az elmúlt félszázad megkerülhetetlen vitorlás szereplője, a Velencei-tavi Vízisport Szövetség egykori főtitkára, dr. Marinovich Endre is. A vele készített hosszú beszélgetésben öt évtized eseményeiről esik szó. Ebből emelt ki pár, a szervezett vízisportélet kezdeti időszakáról szóló részletet az interjú szerzője, L. Simon László.

VVSZ versenyzők Csehszlovákiában 1974-ben

– Az 1956-os forradalom után minden közösségi élet megbénult. Még a sportegyesületeket is gyanúsak tartották. A forradalom megtorlását követő amnesztia után a balatoni vitorlázók és ennek mellékágaként a velencei vitorlázók is magukra találtak. A kajak-kenu, az evezés a Velencei-tavon szervezetten akkor még nem folyt, Székesfehérvárott volt sportiskolai képzés a '60-as években. Az első emlékeim közé tartozik, amikor megalakult a Budapesti Vörös Meteor Klub Velencei-tavi Vitorlásszakosztálya, amely tagozata volt a Balatoni Vitorlás Klubnak. Önálló in-

tézményként nem is működött, ezt a címet viselhette. Én annak az akkori főnököm, a történelmi nevet viselő Tartsay Vilmos – az 1944-ben kivégzett Tartsay vezérkari tiszt fia – meghívására részt vettem a Balatonon néhány vitorlásversenyen, és a balatoni vitorlázók között ismerkedtem meg, egyelőre csak felületesen, Springer Ferencel.

– A Velencei-tó akkor nem igazán volt alkalmas a vitorlázásra, a sok nád-felület miatt. . .

– Nem volt alkalmas, az egy későbbi fázis, természetesen. De azért ezt is

megpróbáltuk. A későbbiekben ki-mentünk a nagy tisztásra, ahol lehetett vitorlázni, de ez inkább szórakozásszerű volt, nem versenyszerű vitorlázás. Tartsay Vilmos jó nevű balatoni vitorlázó volt, és már csak alkataból következően is szervező, ha tetszik, szervezkedő. A szervezkedőt azért mondom, mert fel akarták állítani a Meteor sportvezetését, mert az addigiak nem voltak megfelelőek. Összeálltak néhányan, benne Springer Ferenc, Tartsay Vilmos és még néhányan. Palotaforradalmat kíséreltek meg, aminek az lett a vége, hogy a hatóság közbeszólt, mondván, hogy ilyenről szó sem lehet, kirúgtak mindenkit, aki ebben részt vett, sőt megszüntették mindenkinek a tagságát, és ahogy lenni szokott, mindenkinek újra kellett kérnie a felvételét. És nem vették fel az új tagok közé Springer Ferencet, Tartsay Vilmost. Én ugyan csak egy éve voltam tag, de engem sem. Akkor mondta azt Tartsay, hogy „most átmegyünk a Velencei-tóra, mi most oda fogunk járni, mert ebben látok fantáziát”. Springer akkor a dohányipari vállalatnak volt a jogtanácsosa, tehát még egyáltalán nem foglalkozott a Velencei-tó fejlesztésével, apró részletekkel pláne nem törődött, viszont a vitorlázást szívügyének tekintette. Ekkor még nem volt semmifajta sportépület a tóparton. Volt ugyan néhány, a Balatonról kiselejtett öreg vitorláhajó, meg egy-két helyben készült dolog, összesen olyan

6-8 hajó lehetett, amit az Agárdi Általános Iskola udvarán tároltak, és az első összejövetel ott zajlott le. Springer Ferenc bejelentette, hogy megalakult a Székesfehérvári Építők Velencei-tavi Vitorlás Szakosztálya abból a magból, ami a Meteorból került át. 1960-ban megalakult a vitorlásszakosztály, és ennek lett egy négytagú intézőbizottsága: Springer Ferenc, Krafcsik Antal, aki fehérvári volt, ő az építéssért felelt, műszaki szakember volt az Építőipari Vállalatnál, Tóbiás József helyi nyaralótulajdonos, birtokos volt, és Bodnár Andor. Mindegyik kötődött a vitorlázáshoz. Ők bejelentették, hogy sikerült egy telket szerezni, lényegében ez volt a mag. Képzelnék el a jelenlegi helyzetet, amelyik a vasúttól merőlegesen megy, és ott van egy nem használt kapu a vízi sporttelepen. Tehát hogy ott fogunk építeni hajó- vagy tárolóhelyiséget, meg lesz kikötő is. De semmi nem volt még az épületből: amikor lementünk, akkor teljesen meglepődöttünk, csak nádas volt.

Az első intézkedés az volt – egyébként szabadstrandnak használták a környékbeliek –, hogy ezt saját terület ideiglenes drótkerítéssel le kellene választani, hogy ne jöjjen be akárki, s építőanyagot hordtunk oda. Hétfőgőn volt csak némi mozgás ott, hét közben nem, akár fehérváriak, akár budapestiek, helybeliek nem nagyon voltak. Úgyhogy hét közben teljesen őrizetlen volt, így amikor a következő hétfőgőn lement a társaság, a kerítés

A vízisporttelep avatásán Agárdon 1966-ban: Reinhardt György, Szűcs Imre (Megyei Sporthivatal), Marinovich Endre, Springer Ferenc

le volt döntve, nem akarták a szabadstrandot használó környékbeliek, hogy ezt bárki is birtokba vegye. De lassan-lassan rendeződtek a dolgok, és '61-ben jutott el odáig a társaság, hogy az első, meglehetősen egyszerű önálló épület felépült.

A téglákat a sportolók szállították. Agárdnak nem volt teherpályaudvara, Gárdonyba kellett menni, és szereztek egy teherautót valahonnan, s kézzel, egyesével láncban raktuk át a téglát a vagonból a teherautóra, a teherautó elment az agárdi vízitelepre. Ez volt az első épület, ami elkészült. Akkor létrejött a vezetőség négytagú intézőbizottsága, a szakmai vezetője Tartsay Vilmos lett. Ő volt, aki megpróbálta összehozni a társaságot. Jöttek Balatonról hozott hajók, néhány kalóz, olimpiai jolle, azután elkezdődött az első hajóépítési program, az egész egy különleges konstrukcióban történt. Egy hajómestert alkalmaztak, úgy, hogy azt részben a hajó leendő tulajdonosa fizette, részben pedig a klubnak volt valamennyi pénze – most már a székesfehérvári építők vitorlásszakosztálya –, hogy ezt össze tudta hozni, és ebből lett az első flotta, talán nyolc hajó.

– *Hogyan szállítottátok a vitorlásokat?*
– Vagonban, szalma között. Amikor az első balatoni versenyen részt vettünk, ez '71–72-ben lehetett, akkor az volt a módszer, hogy egy traktorral és az utánfutóval elvittük a gárdonyi állomásra a hajónkat, ott szalmát tettünk a vagonok aljába, hogy nehogy súrlódjanak, törjenek, és aztán elvitték Balatonfüredre a hajót, ott kipakolták, és akkor kellett fizetni.

– *Ezek még fahajók voltak, ugye?*
– Igen, mind fahajó volt, csak fahajó volt. A műanyag hajóépítés a '70-es évek közepén kezdődött el. Az első műanyag finn Agárdon elkészült, a Tixogén nevezetű.

– *A sporttelepnek volt hivatalos átadása is?*

– Igen, 1966-ban. Elküldték a sporthivatal képviselőjét is. Akkoriban Szűcs Imre volt a Fejér Megyei Sporthivatal elnöke. Igazi káder volt. A sportvezetésbe szinte csupa ilyen levitézelt ember került. Nehézképpen fejezték ki magukat, nem tudtak szerepelni, de piáltak keményen.

– *De a sporthoz volt közük?*

– Szinte semmi. Vagy a szakszervezetből jöttek, vagy beépített MSZMP-káderek voltak. Olyanok mint Barts Oszkár. Olvastam egy jelentést az '50-es évekből, valakinek a megfigyeléséről, a dosszién Barts Oszkár ÁVH-hadnagy nevével. Ő már legalább le tudott mondatokat írni, mármint a jelentésekben, tehát meg kellett tanulnia fogalmazni. Később ő lett Springer Ferenc fő ellensége.

Egyébként Feri bácsi nagyon-nagyon meg tudott embereket nyerni magának. Volt egy olyan fantasztikus készsége, hogy leült valakivel beszélgetni, és egy egyórás beszélgetés után azt mondta, hogy a barátja. Egy csomó miniszterhelyettes, akkor az nagyon nagy ember volt, többnyire miniszter is lett. Például az agárdi állami gazdaságot vezető Váncsa Jenő szintén miniszter lett, s szövetségese volt Feri bácsinak.

– *Springer Ferenc hihetetlenül sokat tett a Velencei-tóért. . .*

– Feri bácsi majdnem mindent el tudott intézni. Nélküle nem létezne ma ilyen intenzív sportélet a tónál. Először létrejött a Velencei-tavi Vitorlás Szövetség, nem nagyon támogatták központi szinten a vitorlázást, viszont az evezést meg a kajak-kenu azt igen. Onnan jött a pénz. Ezért kibővítettük a vitorlásszövetséget vízisport-szövetséggé, és eldől: legyen itt egy sportiskolai centrum. Akkor már létezett Fehérváron egy sportiskola. Azt is meg kellett vívni a megyei hatalmasságokkal, hogy először egyesült a kettő, és a centrum Agárdra kerüljön. Aztán a '70-es évek végén megépült a VVSI tanmenedzseje a tornaterem épületében.

– *Az első létesítményavatás után mi volt a következő nagy állomás?*
– Az északi pályának az építése.

– *Az északi pályának a munkálatai összefüggtek az autópálya-építéssel?*
– Igen, azzal is, de főként az általános tőrendezéssel.

– *Az, hogy kell egy evezős pálya az északi partra, ez a gondolat hogyan született meg?*

– Megállapították, hogy hiába kotortak a déli parton, sem a vízmélység, sem a helyszín nem tette lehetővé, hogy ott kajakversenyeket rendezzünk. Egyrészt nagy volt a személyhajó-forgalom, másrészt sok a fürdőző, harmadrészt pedig a széljárás sem volt megfelelő, és akkor kitalálták, hogy mivel zajlik az autópálya-építés és a partrendezés, egy sávot belevágnak az északi partba, és az legyen a kajak-kenu, valamint az evezős pálya.

– *Én például azon csodálkozom, hogy ha megnézzük a Velencei-tavat, két igazán sikeres szakág volt, a vitorlázás, ami. . .*
– . . . felívelt és leáldozott sajnós. . .

– *. . . igen, ez igaz, de mégiscsak volt. A másik pedig a kajak-kenu. Bár ha az olimpiai helyezéseket nézzük, akkor evezésben is volt eredményünk, hiszen az Agárdi Medosz SE színeiben versenyző Kapócs Anikó 1988-ban négy-pár evezésben a 8., 1992-ben kétpár evezésben a 13. lett az Olimpián. Nem*

is értem, hogy az evezésben miért nem vagyunk mi magyarok ott a világ élvonalában, miközben a versenyszerű evezés előbb kapott szerepet a hazai sportéletben, mint a kajak-kenu.
– Valahogy a kajak-kenuk hatalmas dinamizmusa volt, és ma is átütő ereje van az evezéssel szemben. Volt az evezésnek egy olyan korszaka, amikor – bár egyenrangú soha nem volt – kezdett feljönni, de aztán mégis lemaradt. A kajak-kenu sokkal népszerűbb volt mindig, több embert mozgató meg, a sportiskolások is sokkal szívesebben jelentkeztek a kajak-kenu. Valahogy egyszerűbbnek tűnt.

– *Van emlékezetes verseny, amit felidéznel?*

– Az 1964 őszi Pákozdi csata emlékverseny. Ez volt mindig az utolsó nagy verseny, szeptember utolsó hétvégéjén zajlott, szombat–vasárnap. Elég nehéz volt a rendezőket meg a zsűrit összehozni. Ez is magyarázat rá, hogy kevesebbet vitorláztam, Springer Ferenc hamar rávetett arra, hogy versenybíró legyek, és ott valahogy ügyesebb voltam, a szervezőkészségem meg az irányítókészségem erősebb volt. 1964 szeptemberében beosztották a zsűribe. Egyszer felhív vagy ő, vagy más, hogy „te leszel a versenybíró elnöke”, voltam 24 éves. Ott volt egy csomó 40-50 éves ember, soha életemben ilyen nem fordult elő, hogy ilyen emberekkel nekem, a versenybíró elnöknek keménynek kell lennem, nem katonai értelemben, de kvázi irányítójuk. Zászlót felhúzni, bóját kidobni stb. Az első nap még elég simán lement, de vasárnap már úgy nézett ki, hogy most bejön az őszi idő, és be is jött, és valami iszonyatos nagy vihar lett. Kint voltak a vitorlások, de nemcsak a vitorlások, hanem horgászok is.

Biztosan tapasztaltad, hogy ha a Velencei-tónál jön az északnyugati szél, akkor az fel tud emelni egy kis hajót még a parton is. Mi ezt a vízen éljük meg. A versenybírósnál az volt az első, hogy leljük a versenyt. Mindig nagy kérdés, hogy nehéz helyzetben mikor kell leléni a versenyt, s mikor szabad még hagyni, hátha esetleg elmegey a vihar, hogy ne szidják a zsűrit, miért nem engedte végig a futapárt evezésben a 8., 1992-ben kétpár evezésben a 13. lett az Olimpián. Nem

Már nem voltak versenyben, de egymás után borultak a hajók. Nagyon kevés mentőeszközünk volt. A versenybírósg hajója, a Vöcsök motoros olyan volt. . .

– *Az talán a mai napig megvan.*
– A Vöcsök biztosan nincsen meg, azt szétvágta valamikor a '80-as évek végén.

– *Én még emlékszem rá.*

– Moszkvics motor volt benne, épp-hogy csak úgy hüppögött, mert nem nagyon tudott menni, hátramenetet nem lehetett kapcsolni rajta. Csak arra volt alkalmas, hogy a vízbe esett embereket kiszedjük. Volt egy vagy két kisebb farmotoros, azokkal mentünk, az egyiket én vittem, és hordtuk oda az embereket. Hajók mindenhol, szerteséjjel. Akkortájt volt, hogy egy nagy csőrendszert vezettek be a tóba, mert akkor építették a Cserepes-szigetet kotrási anyagból, a zagyából. Ez a csőrendszer sorban elsodorta a hajókat, több fenn is akadt rajta. Igazán izgalmas mentési folyamat volt.

– *A széllel kapcsolatban mindig megosztott a VVSI-sek véleménye. . .*

– A kajak-kenusok meg az evezősök mindig a szél ellen voltak, a vitorlások meg épp ellenkezőleg, ez egy nagy ellentmondás, jókat neveltünk rajta mindig.

– *Volt a sporteredményeknek valamilyen visszhangja az országos sportéletben vagy sportvezetésben?*

– Hogyne. Iszonyú féltékenység egyrészt, hogy ezek jönnek-mennek, fejlesztenek, új hajókat van, önmagában nagy féltékenységet váltott ki. Ugyanakkor egy kicsit lenéztek is voltunk, rizsföldieknek tartottak bennünket. De rögtön megváltozott a vélemény, miután a mi sportiskolásaink átkerültek a Balatonra és megállták a helyüket a nagy hajóversenyeken meg egyéb hajóosztályokban is. Tőlünk is került ki olimpiikon, Sziklasi meg a Nyári testvérek. Ez utóbbiak fehérvári fiúk voltak. Akkor kvázi egyenrangúak lettünk. Én közben a nyelvtudás révén megszereztem a nemzetközi bírói minősítést, vagy tizenkét éven keresztül a Nemzetközi Vitorlás Szövetségnek a bírója voltam, nagyon ka-

póssá váltam.

– *A nemzetközi sportéletben mennyire sikerült akkor a Velencei-tavat pozícionálni?*

– Ez is fokozatosan történt. Iszonyatos energiákat fordítottak az ügynevezett nemzetközi vitorlás hétre, akkor jöttek-jöttek külföldről. A 420-as hajóosztály is így jött létre, hogy egyszer eljött egy francia ember, hozta a hajóját magával, hogy azzal ő elindulna, nagyon megtetszett, és akkor nagyon úgy nézett ki, hogy ez lesz az új olimpiai hajóosztály, és belevágtunk. Cseh-szlovákiából szereztük be, voltunk is a gyárban Prága mellett. De aztán nem a 420-as lett olimpiai szám, hanem a 470-es, de arra is ráálltunk, és az is rettenően jól ment. Az első nemzetközi siker Pöstyénben volt. A Nemzetközi Vitorlás Szövetség rendezett ott egy nemzetközi ifjúsági versenyt, és ez számunkra elérhető távolságot jelentett. Ott egy víztározón vitorlázunk. Egy ezüstöt szereztünk és egy harmadik helyet, ez nagyon fellendítette itthon a dolgot. A kadettben is nagyon jók voltak a gyerekek, Triestben voltunk kadett-világbajnokságon, ott nyolcadikak lettünk, egy tengeri nációk uralta mezőnyben. A nemzetközi vitorlás hét mindig július második hetében volt, legalább 10-12 éven keresztül rendszeresen külföldi résztvevőket hozott, és velük megjöttek

Vitorlás verseny rajta 1967-ben. Szokolai Ferenc és Marinovich Endre

a nagy partnerek. A legnagyobb partnerek hosszú időn keresztül a Gdański Hajógyár sportolói voltak. Egyébként ebben a gyárban dolgozott akkoriiban Lech Wałęsa is villanyszerelőként, mint később kiderült. Volt idő, amikor az ifjúsági vitorlázás egyenlő volt a Velencei-tóval. A Balatonnál mace-rásabb dolog gyerekekkel foglalkozni.

A vízisporttelep avatásán Agárdon 1966-ban: Marinovich Endre és Kőkúti Dénes

Pörkölt gitárral és magyar borokkal

Horváth Márk gárdonyi zenész ihletője a Velencei-tó

Kabrióval utazva főzte és zenélt végig Kaliforniát, a bombázás előtti utolsó pillanatban költözött ki a jemeni szállodából, ahol lakott, hajókon lézershowban tépte a gitárt, játszott az omari és a genfi operában, majd visszatért oda, ahonnan indult: Gárdonyba. A zene szeretete családi örökség Horváth Márk életében, aki a hazai gypsy swing szféra meghatározó alakja. Színes egyéniség, akinek biztos háttérként a Velencei-tó partján mindig rá váró családja nyújt.

Horváth Márk ma már felelősségteljes édesapa, családfő, aki éppen abban mesterkedik, hogy saját zenekart alapít. Olyan sok mindenben volt már része, hogy úgy érzi, ennek is eljött az ideje. De a kezdetekről sem feledkezik meg, amikor gárdonyi gyerekként csatangolt a tóparton barátjaival, hallgatta a zenélésről szóló

családi legendáriumokat, és észrevétlenül szívta magába a muzikalitás alapjait. – *Tíz éves lehettem, amikor már koncerteket adtam otthon. Természetesen belépőjegy fejében* – meséli nevetve, azóta érzi és tudja, hogy a zenei pálya az övé. Kiterjedt volt a rokonság, így az otthoni koncertekből időnként megvolt a pénz a fagyira is.

A zene tehát nagyon korán jelen volt az életében, azon belül természetesen a családjában is.

Nem volt B verzió

Első hangszere a trombita volt, tűzoltózenekarban is játszott, amellyel számtalan eseményre, fellépésre jut-

hatott el. Ebben a közegben szokta meg a közönség előtti muzsikálás boldog feszültségét, örömeit. A gitár azonban kiütötte a nyeregéből a trombitát. Már rockkal kezdte, tolta zenésztársaival a „mainstreamet”. De aztán ennél többre vágyott.

Ő úgy mondja, „a rockból lágyult a kezem a jazz-re és a latinra”. – *Nekem a jazz jelentette azt az energiát, amit mindig el akartam érn* – és amikor stílusában révbe ért, megérkeztek az első fontos fellépések is az életébe.

Amikor a zenélés már nem csak öröm, de megélhetési forrás is lett. Igazán kegyelmi állapot az ilyen, tudja ezt jól minden művészember.

Zenei alapok után világtörés

Márk a Kőbányai Zenei Stúdióba járt, ahol sok fontos embertől tanult, köztük Babos Gyulától és Póka Egontól – akiknek hálás mindazért, amit átadtak neki. Majd a külföldi kalandozások ideje következett, amelyeket átítatott a zene, az élet, néha a veszély vagy éppen a művészvilág laza lebegése. Elsőként az Arab Emírátsokból kínáltak neki zenei szerződést, amelylyel élt is. – *Jemenbe is eljutottam, ahol egy szállodában zenéltem. Majd 4 hónap után, a társadalmi feszültségek közepén eljöttem. Ezután lebombázták az épületet, ahol addig dolgoztam. Horvátországban és Olaszországban utcazenész voltam, körbejártam Európát egy barátommal* – meséli, és abból, amit elmond, kiderül, hogy fiatal zenészként sokféle európai közegben szocializálódott. Mindeközben itthon elvégezte a zenei konzervatóriumot.

Külföldi kitekintései azonban itt még nem értek véget. Két éve az omari, nemrégiben pedig a genfi operában és a libanoni Baalbek ókori római városmaradványai között lépett fel. De dolgozott skandináv bulihajókon is.

– *Kirohantam a lézershow-val övezett színpadra gitárral a kezemben és toltam az AC/DC-t. A főnököm figyelte, közben mosolygok-e. Szóval voltak a zenélésnek olyan vetületei, amelyek már-már munkának is mondhatók. De azért mégiscsak hivatás ez, harminc év távlatából elmondhatom* – szögezi le, visszatekintve a mozgalmas évtizedek emlékeire. Amelyek

Márk és a gitárja – korán kiderült, hogy ez az ő útja

közül újabb elképesztő élmény tör felszínre: – *Hogy kamatoztassam a főzőtudásomat, zenés boresteket szerveztem Kaliforniában. kibéreltem egy Ford Mustang kabrió, és az államot körbeutazva, kisebb magyar csoportoknak főztünk és zenéltünk. Elképesztő sikere volt, imádták a húslevesemet, a pörköltömet, és persze utána a gitárt és a magyar borokat.*

Visszatérés a magyar swing világába

A hosszú, színes kalandozások után Magyarországra visszatérve a manouche swing és a gypsy swing melankolikus, érzékeny, 30-as, 40-es éveket idéző jazz-zel átítatott világába hozott új, friss lendületet, technikát, varázslatot. Gitárjátéka felhangzott a Swing Manouche Project, a Harmonia Garden és a Django Free fellépésein is. Tehetsége okán a hazai élvonalbeli művészek is elérték őt – dolgozott Hajós Andrással, akivel egy reklámfilmhez készített manouche swing alapot. Együttműködött Tóth Verával, Jász Andrissal és Gájer Bálinttal is.

Gárdonyba tudatosan tért vissza. Felesége, ahogy ő hívja, „Zitus” szintén Velencei-tó környéki. – *A tópart-hoz közel akartam lakni, ezért jöttünk vissza. A tó vonz és kikapcsol, a legfontosabb ihletforrásom.*

Milos, a kisbabájuk pedig, szinte az anyatejjel szívja magába a zenét. Apukája minden reggel gitározik neki, csak ezt követően indul el stúdiójába. A gárdonyi Zenetanodában saját projektei mellett tehetséggondozással

Nagy tervek és amit a csillagok ígérnek

Az idei év több nagy terv megvalósítását jelenti Márknak. Egyrészt készíti a lemezét: – *Ami kicsit vegyes lesz, olyan, mint egy jóféle zöldségleves* – tör elő belőle a szakács. – *Van benne minden, ami az életem része: flamenco, gypsy swing, finom latin, könnyűzenei elemek és modern alapok. Igazi világszenei projektnek ígérkezik.*

Ma már a család a legfontosabb. Zita, a felesége és Milos, aki minden reggel gitárszólót kap édesapjától

foglalkozik. Ezért a munkájáért 2017-ben elnyerte a Fiatalok a fiatalokért díjat. – *Azóta járom az ország iskoláit, fellépünk, koncertezünk. Saját pályázataimból finanszírozom ezt a vállalkozást, tehát ez az iskoláknak semmibe nem kerül.*

A másik pedig? Elmeséli azt is: – *Alakul a saját formációm, amolyan „drum 'n brass” stílusú projekt lesz, amelyben világlágereket dolgozunk fel, és ezeket a dobok löktetésével, valamint a fúvós hangszerek energikus világával ötvözzük.*

Márknak állítólag a csillagok megsúgták, hogy zenei karrierjének több mint a fele külföldön vár rá. A jövő elé tehát továbbra is nyitottan áll, ám ha mehetnékje támad, most már ’családostul’ indul útnak. Addig is zenél itthon, a tó körül. Amikor pedig éppen nem zenél? Akkor hobbi szinten utcai harc edzéseken vesz részt, katamaránzik vagy a gyümölcsösben gazdálkodik. Ennél színesebb életet aligha élhetne.

STR

Koncert a kápolnásnéki Halász-kastélyban – varázslatos fellépés, csodálatos közönséggel

A velencei nyarak és a Kossuth-díj varázsa

Sunyovszky Sylvia: a cél az volt, hogy kiszakadjunk a nagyváros forgatagából

Az idei nyaralás helyszíne is a Velencei-tó lesz Sunyovszky Sylvia színművész számára, aki immáron negyven éve élvez a tó környékének minden előnyét. A művésznő idén kapta meg a Kossuth-díjat, és ezzel azt az elismerést, amely újabb muníciót adott neki a folytatáshoz. A rá váró friss kihívásokat ezúttal újult erővel fogadja majd.

A hetvenes-nyolcvanas évek színpadi és filmes világának varázslatos szépségű és tehetségű ikonja, Sunyovszky Sylvia, noha 2010-ben forgatott utoljára, ma is ugyanazzal a hévvel veti bele magát a teendőkbe, mint annak idején. Lányától született két unokája nagy örömforrás számára, akikkel a velencei nyaralóban felejthetetlen közös élményekkel gazdagodnak. A művésznő felvidéki szülővárosából azonban

hosszú út vezetett Budapestig majd onnan a Velencei-tóig. A *Csak semmi titok* című életrajzi könyvében ezekről mesél olvasóinak. De bármit is hozott elé az élet, olyan színi társaságból érkezett mindig Velencére, amely csak a legnagyobbaknak adatott meg: Latinovits Zoltán, Verebes István, Kern András, Blaskó Péter, Bodnár Erika, Haumann Péter, Zenthe Ferenc, Juhász Jácint, Tolnay Klári, Mensáros László,

Koncz Gábor és Sztankay István is társa volt a színpadon vagy a filmvászonon.

Lenyűgözte a környezet

– *Úgy negyven éve, az akkor még kicsi lányommal jöttem először Velencére. Szerettem a tavat, a környezetet, az itt élő embereket. Nagy nyugalmat árasztott és a természet is azt üzent, hogy béke van itt* – emlékezik vissza a tó környékkel való nagy találkozásra a művésznő. Majd az élet úgy hozta, hogy amikor a lánya férjhez ment és kisbabája született, elgondolkodtak azon, jó volna egy nyaraló valahol...
– *Először a Balaton felé kacsintgatunk, de a lányomnak eszébe jutott, milyen jól érezte magát kicsi korában itt, a Velencei-tónál. Így vetődött fel a kérdés: tényleg, miért ne Velencén nézzünk házat? Ezért aztán az unokám megszületésekor vettünk egy nyaralót „Kisvelencén”. A gyerekek nagyon élvezik itt azt a fajta szabadságot, ami Pesten kevésbé adatik meg. Az ország minden tájáról összegyűlik itt a család.*

Kossuth-díj – a bizalom és elismerés

A 2020-as esztendő igazán nagy örömet hozott Sunyovszky Sylvia életébe. Március 15-én megkapta a Kossuth-díjat. „A Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során nyújtott feledhetetlen színházi, televíziós és filmes alakí-

„Míg új a szerelem” című tv-film Mórincz Zsigmond második feleségének Simonyi Máriával való nászútjáról, melyben a művésznő partnere Kállai Ferenc volt

tásai, valamint a magyar irodalom klasszikusait magas színvonalon tolmácsoló kultúrákötvetítő tevékenysége elismeréseként” kapta a díjat, írja az MTI. Így emlékezik az örömhír pillanataira:

– *Hálát éreztem azok iránt, akik megsegítettek engem életem során. A szülővárosom, a szüleim, tanárait iránt, akik erre terelgettek, és a körülöttem lévő emberek iránt, akiknek örömet tudtam szerezni a pályafutásom során. Ez az elismerés a figyelem megtévesztője, és biztatást ad nekem az elkövetkezendő időszak teendőihez. Bizalmat szavaztak nekem – amit örömmel fogadtam – mondja a művésznő, aki új motivációt nyert a kitüntetéssel, ezért is mondja: – *Amit hoz az élet, azt maximálisan megpróbálom teljesíteni!**

STR

Sunyovszky Sylvia Evita szerepében, a „Fekete gyémántok” című filmben. Fotók: *Csak semmi titok* című kötet

Összetartó társadalom

A térségben élők összetartásának erősítése hozzátartozik a Vektor Községi Pont célkitűzéseéhez. Ehhez kapcsolódnak azok az önkéntes tevékenységek is, melyeket a Velencei-tó térségének lakosai végeztek az elmúlt években. A programban való részvétel a munka és a tanulás mellett sikerélményeket, változatosságot, közösségi élményeket és lelki frissülést is nyújt azok számára, akik nyitottak az efféle kezdeményezésekre.

A vállalati önkéntesség program lényege, hogy a régió intézményei népszerűsítsék az önzetlen segítség és feladatvállalás kultúráját. A Vektor Községi Pont jóvoltából számos hasonló program valósulhatott már meg. A projekt során népszerűsítették a települések megszépítését, támogatást és közösségfejlesztését elősegítő, hasznos társadalmi munkákat. Az önkéntes tevékenységekben résztvevők segédkezhetnek szállításban, takarítás-

ban, szemétszedésben és programok szervezésében is.

A generációk közötti szakadék áthidalására jött létre a Szívességcsere program. A kezdeményezés során a fiatalok a digitális technika rejtelmeibe avatták be az idősebb korosztályt, míg ezt viszonzva az idősebbek releváns élettapasztalataikkal gazdagították az ifjúságot, bekapcsolódhattak a gyermekek oktatásába, nevelésébe és korrepetálásába is.

Fontos, hogy a gyermekekkel minél hamarabb megismertessük az önkéntesség fogalmát, hiszen ez a munka nem teher, hanem öröm. A régió iskola- és óvodapedagógusai kiemelt figyelmet fordítottak és fordítanak arra, hogy a megfelelő tudást átadják a fiatalabb generációknak, ezzel is megalapozva a térség jövőbeli közösségépítő képességét, ezáltal arculatát.

A „Humán szolgáltatások komplex fejlesztése a Velencei-tó térségében” című, EFOP-1.5.2-16-2017-00017 azonosítószámú projekt az Európai Unió 499,42 milliárd forintos támogatásából valósul meg a VTT Velencei-tavi Terület- és Településfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság koordinálásában.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFETTES A JÖVŐBE

FALKÁZÁSTÓL A VERSENYLOVAGLÁSIG

AGÁRD, A NÁDASDYAK KEDVES VADÁSZPARADICSOMA

Agárd és környéke az ezernyolcszázad években szenvedélyes vadászatok helyszíne volt. A Velencei-tó környékén a Nádasdyak szerveztek falkavadászkat, de előszeretettel hívták meg grófi vendégeiket galamblovászatra és versenylovaglásra is. Szerencsére valódi tudósítók és csodálatos festmények is fennmaradtak a magyar és helyi vadászélet e fénykorából. A kor vadászati kultúrájáról Bányai Balázs és Sánta Ákos, *Vadászok és vadászatok Fejér megyében* című könyve árul el érdekes részleteket. Az alábbiakban ebből szemezgettünk.

Az ifjú vadász emlékezete

„A vadászat iránti érdeklődés, rajongás, vagy gyakran szenvedély a legtöbbször generációról generációra öröklődött a nemesi és az arisztokrata családokban. Nádasdy Ferencnek (1842–1907) a vadászat területén megtett első lépései hasonlóak voltak a Fejér megyei ifjú vadászokéhoz. Első fegyverét minden

bizonytalán ő is apjától kapta. Bátyja, az ifjan elhunyt Tamás apjuknak írt soraiból tudjuk, hogy az 1850-es évek első éveiben – feltehetően Agárdon – galambra vadászott Ferenc, és nagyon boldoggá tette, amikor egy nap négy galambot sikerült lőnie.”

„A vadászat helyszíne Agárd vagy Sárladány lehetett, hiszen ott voltak

Fejér megyei otthonaik és ott tartottak hátsalovakat, amiről levelében ugyan csak értekezett. Ferenc gróf 1861. május 19-én arról tájékoztatta Agárdról édesanyját, hogy mivel lekésték a vonatot, csupán a tehervonaton szolgáló masiniszta lefizetésével tudtak Fejér megyébe utazni. Ezzel egy – ekkor még – ritka dolgot idéztek elő, mégpedig

azt, hogy Agárd vasúti megállóhelyé vált. Másnapra máris vadászatot tervezett, aminek említése mellett azt is megjegyezte anyja részére a tizenkilenc éves „Ferkó”, hogy nincs oka aggódnia, hiszen teljesen egészséges, kész a vad üzésére.”

Az agárdi falka fénykora

„1878 kitűnő vadász év volt Agárd környékén. Az előző évi 23-mal szemben ekkor 37 vadászat volt, bár a szárazság – négy hét túlzott esőzés és az ezzel járó rendkívül mély talajon való lovaglás után – ebben az évben is szinte lehetetlenné tette a sportot október 23. és november 12. között. A vadászaton 21 állandó tag vett részt 80 lóval, mellettük 10 vendég fordult meg Agárdon, és három alkalommal a fahérvári lovas alakulat néhány tagja is jelen volt. A szezon igazi újdonsággal és kellemes meglepetéssel is szolgált: a házigazda ugyanis az agárdi táblák határainál sűrű akácfa sorokat ültetett egymástól 200 ölnyi távolságra, úgy, hogy azokon 10 öl széles nyílásokat hagyott, amelyekbe akadályokat (falat, korlátot, sövényet, stb.) telepített, így téve izgalmasabbá és még komolyabb kihívásokban gazdagabbá a lovaglótérpet.”

„Az 1881-es őszi a fagy korai beálltával ismét rövid időt engedett a falkázásra. A tizedik idény befejeztével pedig, ahogy már jeleztük, feloszlott az agárdi falka, de a szokásoknak megfelelően a kutyákat továbbadta Nádasdy. A falka felszámolásának az lehetett az egyik oka, hogy Nádasdy Ferenc Fejér megyei birtokairól télre Pestre költözött. Ekkor azonban már a fővárosba szolgáltatta a vadászati Védegylet ügyeinek intézése is.”

Emil Adam: *Az agárdi vadásztársaság* – festményeken örökítették meg a legnagyobb vadászati eseményeket

Agárdi trófeák

„A Nádasdy életét röviden bemutató, korábban megjelent publikációk megemlítik, hogy Agárdon, a Nádasdy-kastélyban rendezték az első hazai agancskiállítását. A sportlap említett számából azonban azt is megtudjuk, hogy ez nem egyszeri alkalom volt. Az 1870-es években ugyanis az ide látogató sportemberek többsége – és olyanok is, akik nem tűntek fel az agárdi vendégek között – évenként el szokta küldeni vagy hozni az adott év legszebb trófeáit. A túlnyomórészt dunántúli vadászok által beküldött, saját és bérelt, hazai és külföldi területeiken lelőtt vagy talált szarvas- és őzagsalovakat, illetve zergekampókat a kastély előcsarnokában, ebédlőjében és további termeiben állították ki.”

Grófi galamblovás

„Agárdon gyűltek össze a galamblovászatot gyakorló főúri és egyéb vendégek. A lövészeteket Esterházy Béla kétszer, Dóry Lajos, Kund Jenő és Cziráky János egyszer-egyszer nyerték meg. Nádasdyra nézve a versenyek eredményein vé-

gigtekintve megállapíthatjuk, hogy nem tartozott a legjobb galamblovók közé, de a leggyengébbekhez sem sorolhatjuk. Azért, hogy az agárdi hangulatról is szó essék, Kund Jenő beszámolóját idézzük 1877-ből. „Kedélyesen eltöltve délutáni óráinkat e galamblovászattal, ismét egy élvezetes napot szerzett az agárdi falka után lovaglótársaságunk kedves Masterünk: s majdnem felesleges említenem, hogy az estét ismét együtt töltöttük Agárdon. A pompás dinér alkalmával magyar szokás szerint egyikről a másikra szállott a pohár; mert a felköszöntésekre sem kedv sem érdem hála istennek nem hiányzott; s midőn már megemlékezve azokról, kiket tisztelünk: s a győztesekről, in specie az Esterházyakról, akiket ma az oroszlánrész illetett: éltettük a sportot és áldoztunk Bachusnak.”

Boldog békeidők lovai

„1876. november 23-án négy versenylovaglást rendeztek. Közöttük egy sík-, egy gát- és egy akadályverseny. Az első tétverseny volt, ahol minden résztvevő nevezési díjat fizetett, a második versenyre Zichy Irma, a harmadikra

a master ajánlotta fel a tiszteletdíjat. A baráti körben megtartott versenyek emlékezetes látványt nyújtottak a vendégeknek és a környéken lakóknak, de egyben jelezték azt is, hogy kik azok, akik komoly energiát és összeget fektetnek a lótenyésztésbe. Utóbbi kibontakozásának igazi színterei azonban a nagy hazai és külföldi versenyek voltak, így az Agárdon és másutt megrendezett hasonló versenyekre amolyan előzetes erőfelmérőként is tekinthetünk.”

A múlt örökségei

„Az agárdi falkázásokról és a társaság tagjairól két festmény is fennmaradt. Nádasdy a korszak legjobb állatokat ábrázoló művészei közül Pállik Bélát bízta meg 1880-ban, hogy örökítse meg a falkázást. A kép előterében Nádasdy vezetői a falkát, amint az a szímatot keresi, a háttérben pedig a Velencei-tó és a túlparton látható települések, dombok tűnnek fel. A másik kép ennél ismertebb, Emil Adam 1882-ben készült munkája, amin a teljes agárdi vadásztársaság látható.

Ez a kép volt a nádasdladányi bi-liaárdterem központi festménye évtize-

deken keresztül. Mindkét kép a ladányi kastélyt díszítette a későbbiekben is, a szép agárdi időkre emlékeztetve tulajdonosát.”

Pállik Béla: *Nádasdy Zamba nevű lován falkavadászat közben.* – Illusztrációk: *Vadászok és vadászatok Fejér megyében* című kötet

Szegedi Csaba festőművész velencei műtermében, ahol tobzódnak a színek és a fények. – Fotók: S. Tóttó Rita

A SZÍNEK SZERELMESE

Aki még nem festette ki magából a térséget

Szegedi Csaba úgy gondolja, alkotásait felesleges magyarázni. Amit a színek, rétegek egybeolvadó összehangja üzen, azt úgysem lehet elmondani más nyelven – nem lehet leírni, eltáncolni, azok olyanok, mint zenében a dallamok. A huszonöt éve Velencén élő festőművész most mégis betekintést engedett alkotói világába, és elárulta, miként ihlette meg őt a Bence-hegy egyedülálló panorámája, hogyan alkotott igazi mediterrán mikrokozmoszt maga köré ezen a páratlan helyen. Ahol a jeges pára, a gyöngyházfénnyel áttetsző napsugarak és a sziklák mögé omló naplemente is absztrakt formák tobzódásává alakul a vásznon. Minden, ami vele történik, absztrahálódik, és a színek varázslatos nyelvére fordítva születik újjá ebben a különös, erős hatású, törékeny formák alkotta világban.

Szegedi Csabát a művészettörténész így látja, „egyszerre képi eszközökkel tudatosan bánó alkotó és egyfajta művészi költéltáncos, aki könnyed hidegvérrel egyensúlyoz az esetenként még felismerhető eredetű látvány s annak immár festői jellel alakított megjelenése között” (Pataki Gábor). Felérve a művész Bence-hegyi műtermébe – amelyet erődvonalakként vesznek körbe még télen is a növények, s úgy magasodik a gombamód szaporodó villák fölé, akár egy láthatatlan vár –, egyszerre értelmet nyer minden alkotása. A színek, tobzódások, rétegek mind kinyílnak és a festő absztrakt világa visszaalakul a Velencei-tó páratlan szépségévé. Hát ez ő, Szegedi Csaba, a művész, akinek a környezet vizuális élménye egyfajta katalizátor az alkotás folyamatában.

Közel húsz éve költözött velencei otthonába feleségével a festőművész, gyermekeik, egy fiú ikerpár is ide születtek. Ezt hívják festői környezetnek, nem véletlen, hogy itt telepedtek le...

– 1984-ben kezdtük építeni szüleim hétvégi házát itt, és ahogy kijöttünk először megnézni a helyet, azonnal láttam, hogy a Velencei-tó környéke fantasztikus mikrokozmosz. Évekig ide jártunk üdülni – mondja a „világcsavargó”, aki Kiskőrösön született, Dunaújvárosban nőtt fel, 14 évig Budapesten tanult, majd Németországban élt 4 évig. Onnan már úgy jött haza feleségével, hogy ide fognak költözni Velencére. – Valahogy éreztük, hogy klassz dolog lesz itt élni. Sokfelé jártunk a világban, és egyszer csak rájöttünk, hogy mi „falusiak” vagyunk. Budapesthez

kötött a munkánk, Fehérvárhoz régi kapcsolatok fűztek, ezért úgy döntöttünk, hogy ide költözünk. Bár akkor ez még nagy bátorság volt, mert nem volt a hegyen se telefon, se gáz- vagy szennyvízvezeték, alig volt infrastruktúra, s csak néhányan laktak itt télen, amikor a hegyet belepte a hó. Szőlő-hegy volt, ahová nyaralni jártak az emberek – mondja az alkotó, immáron a teraszon, ahol most egészen más kép fogad. A tó vize előtt patchwork szőnyegként borul a tájra a házak, épületek és a természeti táj tagolta környezet. – Tudtuk, hogy a világban sokan utaznak naponta kilométereket az otthonuk és a munkahelyük között, úgy gondoltuk, az autópálya remek összeköttetés a Budapest-Fehérvár tengelyen, így csak megoldjuk mi is valahogy. Biztunk benne, hogy itt is meglesz a szükséges infrastruktúra. Velence egy csoda, aki egyszer-kétszer erre jár, könnyen beleszeret.

Gyüttment helyett gyüttmaradt

Az elmúlt években látványosan fejlődött a tó környéke, ezrével érkeztek az új lakók, kialakult az infrastruktúra. Vonzó a városok közelsége, ahogy az is, hogy mégis elég távol van tőle az ember, ha úgy akarja. Rengetegen költöznek ide, 25 év alatt megduplázódott a tóparti város lakosság száma.

– Úgy vélem, a Velencei-tó környéke egy csapda. Aki idevetődik nyaralni, az igen gyakran vissza is jön, majd pedig évek múlva vesz egy házat vagy épít egy vityillót, hogy az egész nyarat

Szegedi Csaba életpályája

- 1985 óta Művészeti Alap, majd a jogutód Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete tagja, s megkapta a Smohay Alapítvány egyéves ösztöndíját.
- 1985-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán, melyet három tanévnyi posztgraduális mesterképzés követett.
- Az Y Galéria tagja lett 1986-ban, 1988-tól 1992-ig pedig Tábori Csabával vezetője. 1988 óta tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének, valamint a Magyar Festők Társaságának.
- Külföldi tapasztalatait 1991–92-ben az Atelierhaus Worpswede rezidens vendégművészeként szerezte először, amikor is elnyerte a Deutsche Akademische Austauschdienst ösztöndíját, valamint az Alsószászországi Tudományos és Művészeti Minisztérium ösztöndíját.
- 1992-től 1995-ig Münchenben élt és dolgozott. 1993 és 94 között a müncheni Autorengalerie 1 és a Berufsverband Bildender Künstler tagja volt.
- 1995–2001 között a Budai Rajziskola tanára volt, ezt követően pedig a Magyar Iparművészeti Egyetem/Moholy-Nagy Művészeti Egyetem tanára.
- 1996 óta tagja a Székesfehérvári Művészek Társaságának.
- 2001-től 2004-ig egyeteme DLA doktorandusza volt.
- 2006-ban elnyerte a Hungarian American Enterprise Scholarship Fund ösztöndíját, s hat hónapon át a Griffis Art Center (New London, Connecticut, USA) rezidens vendégművésze volt.
- 2009-ben a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen megszerezte a Szabad Művészetek Doktora tudományos fokozatát. 2009 óta gyakran a Velencei-tavi Nemzetközi Szimpozion résztvevője. 2015-ben az „Art For A Cause Symposium” résztvevője volt Indiában, Prima díjjal tüntette ki a Prima Prímissima Alapítvány Fejér megyei Tagozata. 2016-ban elnyerte a Római Magyar Akadémia Képzőművészeti ösztöndíját.

itt tölthesse, aztán ősszel is marad, meg karácsonyra, és egyszer csak azon veszi észre magát, hogy már ide is költözött. Hát ezzel én is így vagyok, „möggyütttem”, de én már nem akarok innen elmenni. Javaslom tehát az ilyen esetekre a gyüttment helyett a „gyüttmaradt” terminus bevezetését – fogalmaz a művész, teáját kortyolva a régiségeknek is beillő holmikkal otthonossá varázsolt műtermében. És ekkor a kezdetekre terelődik a szó...

– Óvodás korom óta festőnek képzülök, a családi legendárium szerint az óvónőim azt mondták a szüleimnek, hogy ebből a gyerekből rajzoló vagy festőművész lesz. Úgy mesélik, egész kiskoromban már a színek finom árnyalatait is meg tudtam nevezni, és fantasztikus ábrázoló képességem volt. A tudatosság később jött: nagybátyám, Szegedi Zoltán festőművész karolt fel, ő volt az első mesterem. Emlékszem, ahogy lerajzoltam náluk a felső

szekrényt a konyhában, alulnézeti perspektívában kilenc éves koromban. A dunai városi gyermekrajzversenyeken, ahol színes krétával kellett négyzetméternyi aszfaltfelületre rajzolni, minden évben első díjat kaptam. Aztán egyszer csak nem nyertem. A zsűri arra hivatkozott, hogy ez már nem gyerekrajz. Életem első nagy csalódása volt... – mondja, s közben persze tudjuk, ez lehetett az a pont, ahol a korosztályi elvárásokat messze felülmúló alkotásaival az átlag gyerek már nem versenyezhetett. Ezt láthatta meg a zsűri is a kicsi aszfaltművész munkáiban.

– Szüleim, noha egyikük sem a művészvilágban tevékenykedett, mégis nagyon kreatívak voltak. Ma boldog nyugdíjasok szintén Velencén. Édesanyám vezető óvónő volt Dunaújvárosban, mindig sokat kötött, horgolt, kézimunkázott. Édesapám pedig, aki közzgazdász volt, nagyon jól rajzolt, bar-kácsolt. Értelmiségi családban nőttem

Jó példával járt elől Szegedi Csaba életében nagybátyja, aki megmutatta, hogy a művészpálya nem valami bizonytalan, bohém egzisztencia, hanem komoly hivatás

fel, szerencsém volt és hálás vagyok, mert mindenben támogattak, ami azért a nagybátyámnak is köszönhető, az ő példája igazolta számukra, hogy a művészpálya nem valami bizonytalan, bohém egzisztencia, hanem komoly hivatás. Sosem mondták, hogy fiam, előbb végezd el a jogi egyetemet, s utána hobbiból festgethatsz, ha akarsz.

– Hatottak rám a tanulmányaim, a mestereim, de egyszer csak minden művész életében eljön az idő, amikor ellenkezni kell. Amikor le kell küzdeni ezeket a hatásokat és meg kell keresni mindenkinek a saját útját. De nem a stílust keresi az ember, az kialakul magától, azzal nem kell foglalkozni. Diákkoromban végig mentem a mű-

vészettörténet korszakain – festettem a klasszikus mesterek és az avantgárd hatása alatt, a főiskola után a New York-i iskola, az absztrakt expresszionisták, az informel és az ún. Bay Area volt rám nagy hatással. Ezeket mind beépíti magába az ember és tovább lép. Hosszú évek gyakorlata során ezek a beépült hatások a festő sajátjává ér-

nek, és kialakul a stílusa. Én sosem tördtem vazzal, hogy piaci alapon mi megy, vagy mi nem. A festészet ugyanis szellemi munka, problémamegoldó tevékenység. Vannak vizuális, színdinamikai, geometriai problémák vagy pszichikai, filozófiai, metafizikai kérdések, melyeket az ember a vásznon feldolgoz – ez pedig intellektuális te-

Hatások és a kialakuló színpalotta

A stílusa pedig alakult magától, amelyben az iskolák is sokat segítettek – Csaba huszonnyolc éves koráig főiskolára járhatott, ami nagy kegyelmi helyzet volt az ő idejében is. Négy évig járt a „kisképzőbe”, a Magyar Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolába, amely az ország legjobb művészeti iskolája volt. Majd a Képzőművészeti Főiskolára járt négy évig, Gerzson Pál volt a mestere. Ezt követően három évig mesterképzős volt. – Nagyon jó volt a főiskola a nyolcvanas években, jó értelemben vett erős akadémiként működött: amit szakmailag át lehetett adni, mindent megtanítottak nekünk – dicséri az alapokat adó intézményeit.

A festő műterem is már maga a művészet, anyagok, formák együttese, melyben Szegedi Csaba a karmester

vékenység. Persze a végeredmény egy eladható termék is egyben. Soha nem alkottam azért, hogy eladható képeket fessek. Picasso mondta egyszer, hogy festő vagyok és műértő is egyben. Amikor festek, ott áll mögöttem a műértő énem, és mindenféle tanácsokat sugdos a fülembé. Azok mindig rossz tanácsok.

Szegedi Csaba vásznain tobzódnak a színek, nem véletlen, hogy koloristának vallja magát. Vajon a műterem hatalmas ablaktábláin át élénk tárló Velencei-tó vibráló világa visszaköszön a végeredményen? – Ez több annál, hosszú évek festői munkásságának eredménye. A palettája minden festőnek kialakul. Van, aki leredukálja egy szűk színskálára, és van, aki csupa intenzív színeket használ. Én töreksem gazdag és árnyalt skálán mozogni, amit általában komplementer, hideg-meleg vagy más kontrasztokra építek. Sokat tanultam Gerzson mester színvilágából, Matisstól, Bonnardtól, a Cornwall-i vagy a Velencei iskolától. Nagyon szeretem a színeket, ezért is tartom magam koloristának. Azt vallo, hogy a szín a festészet legautentikusabb alkotóeleme, leginkább általa tud kommunikálni, a színek hordozzák

a legfontosabb közlendőt. A szín csodája, hogy valójában nem is létezik, csupán a szemünkben születik, mégis olyan varázslatra képes, amit nem lehet máshogy átadni, nem lehet leírni, eltáncolni, megmagyarázni, kizárólag vizuálisan hat. Én a festészetben ezt csodálom, ahogy a zenében a dallamokat.

Tóparti visszacsatolás

– Hosszú ideig csak csodáltam a Velencei-tó térségének látványát, és anynyira lenyűgözött, hogy nem merem nekifogni. Sokáig nem festettem velencei témákat, maradtak a New York-i felhőkarcok és egyebek. De az utóbbi években engedtem a kísértésnek és nekiálltam. A Flow című sorozat nagy részét a velencei táj ihlette, a víz, a felhők, a naplementék. Ez például egy olyan kép – mutat a műterem fő helyét elfoglaló, narancsszínek kavalkádjából álló alkotásra –, amelynek két inspirációja van. A lapos sárga-vörös római téglafalak a Palatinuson, valamint amikor megy le itt a nap, és vörös fényével alulról bevilágítja a réteges felhőket. Elképesztő tud lenni! Van olyan vásznam, amit a víz hullámainak játéka inspirált, és olyan is, amit a téli fagyos,

jéghideg reggel, amikor a párák levegőn át elkezdt szikrázni a felkelő nap. A gyönyörű fény varázsa üt át az ilyen reggeleken. A befagyott Velencei-tó éppúgy meglehet, mint az ingókövek Pákozdon.

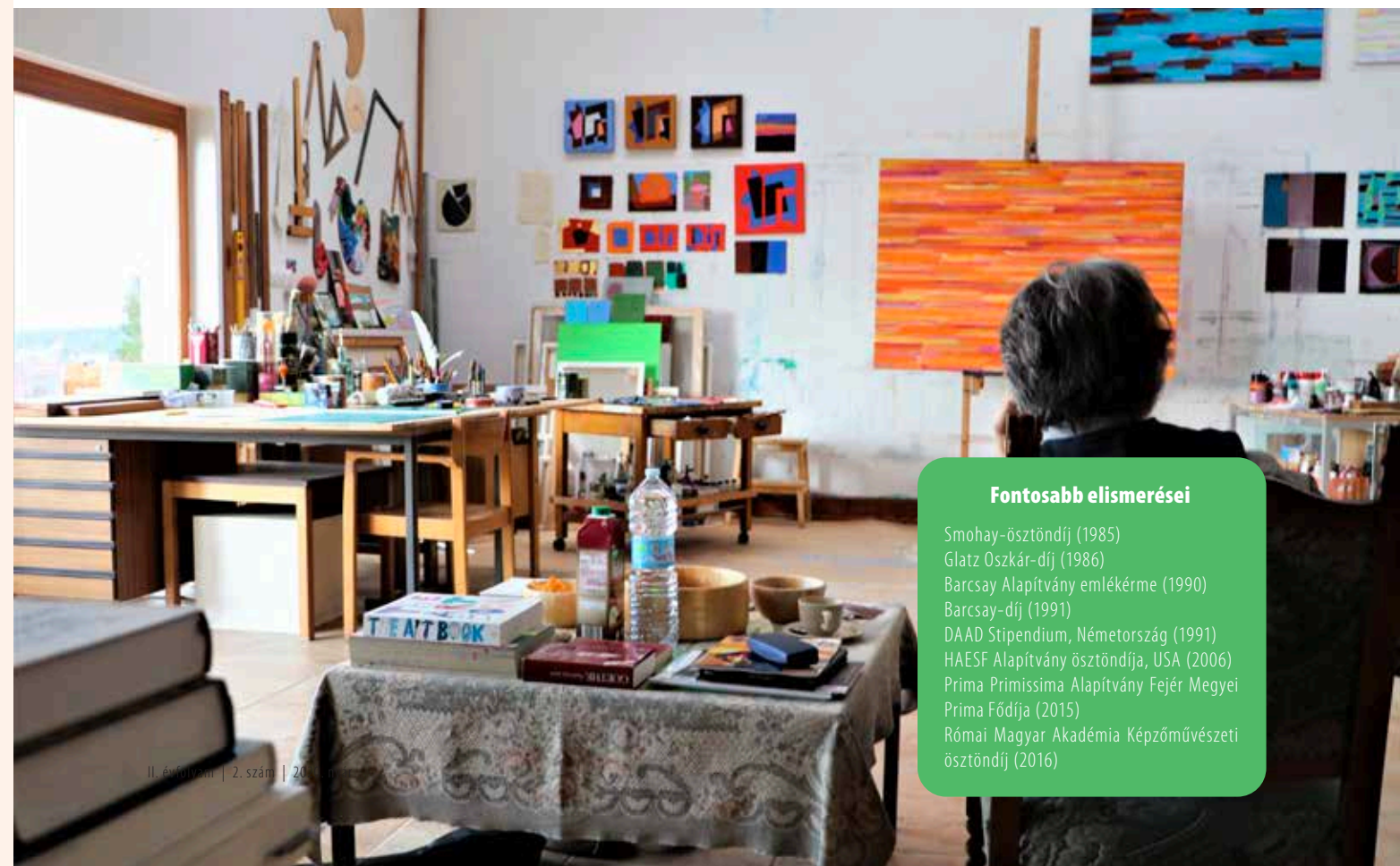
Saját, teremtett mikrokozmosz

Mint mondja, sok minden inspirálja, az absztrakció mindig vizuális élményeken alapul, azt írja át a festészet nyelvére, amely sosem lesz a látott kép másolata. Abból leszűrt összefüggésszerré válik a táj, a természet, a vizuális élmény. Szegedi Csaba alkotásain szembetűnő, hogy témái között nincsenek figurák, emberek – számára a természet, a táj az ihletadó. – A mai társadalmi események bevallo, nemigen hoznak lázba, inkább tájélmények, meteorológiai, természeti jelenségek kerülnek vásznonra – mondja, s hozzát teszi, hogy noha korántsem emberkerülő, szereti az emberi társaságot, megérti Fa Nándort is – utal vissza a Velencei-tó magazin első számában olvasottakra –, amikor azt mondja, hogy azért is szeret kihajózni a tengerre, mert az mindig lemosza

róla a szárazföldi szennyeződések. Szegedi Csaba számára a műterem és a természet ez az elvonulásra alkalmas tér. A maga köré teremtett mediterrán mikrokozmosz is ezt segíti – az ősfás környezetet, a libanoni cédrusokkal, ciprusokkal, pinus pineákkal megteremtett délies flóra, a réteges teraszos kert kialakítás a termékeny alkotás oázisa. Ahol Artemis és Héra, a Szegedi család két gyönyörű macskája számára is paradicsomi a környezet. A nem túl messzi távlat pedig, a Bence-hegy, annak déli fekvése, sziklás világa, fényei is kicsit az olaszos vagy provenç-i világot idézik a festőművész lelkében.

A Flow sorozat tehát ennek a környezeti hatásnak is az eredménye. A New York-i felhőkarcok cityscape sorozata Németországban látható most. A művész azt is elárulja, hogy korábbi sorozata, a velencei tájakból induló absztrakciók azok, amelyekből úgy érzi, maradt még benne megfesteni való – ez lesz a következő irány. A Velencei-tó térsége tehát tovább virágoztathat még formákat és absztrakciókat a festőművész lelkében, amelyek vásznonra kerülve úgy varázsolnak majd, mint dallamok a zenében.

STR

Fontosabb elismerései

- Smohay-ösztöndíj (1985)
- Glatz Oszkár-díj (1986)
- Barcsay Alapítvány emlékérmé (1990)
- Barcsay-díj (1991)
- DAAD Stipendium, Németország (1991)
- HAESF Alapítvány ösztöndíja, USA (2006)
- Prima Primissima Alapítvány Fejér Megyei Prima Fődíja (2015)
- Római Magyar Akadémia Képzőművészeti ösztöndíj (2016)

Ahol a könyv és a vevő egymásra talál

Aki kisgyerekként a kilencvenes években nála vásárolta az első könyveit, ma a gyerekeit hozza vissza

A Gárdonyi Antikváriumot 1992-ben nyitotta meg Kárpáti Miklós és felesége, a boltprivatizáció miatt megszűnésre ítélt gárdonyi könyvesbolt helyén. 1992-ben így Gárdony lett a legkisebb lélekszámú település az országban, ahol antikvárium működött. Ekkortájt országszerte sorra nyíltak a használt könyveket árusító boltok, a nagy konkurencia és a kicsinek tűnő piac miatt nem jósoltak nagy jövőt az antikváriumnak. A kezdés elkerülhetetlen nehézségei után azonban – a borúlátó jóslatokra rácáfolva – az üzlet azóta is folyamatosan működik, s az elmúlt három évtizedben a tókönyvek kulturális életének egyik stabil pontja, találkozóhelye volt és az ma is.

– Nagyon korán, jóval az iskola előtt elkezdtem olvasni és ezt a szenvedélyt azóta sem hagytam el. Érettségi óta a könyvek és más nyomtatványok búvárkörében élek: három év könyvtároskodás után kerültem az antikvár szakmába, immár negyvenöt éve.

Az első másfél évtized az ismeretszerzést volt, az akkori – az állami kerek között is nagyjából piaci alapon működő – antikvár munkával, a könyvek kereskedelmi értékelésével való ismerkedés, ekkor végeztem el a könyvtörténelem szakot az ELTE-n, vezettem a budapesti antikváriumokat irányító Antikvár osztályt, szerveztem könyveréseket és persze olvastam – szakirodalmat, történelmet, szépirodalmat, szórakoztató irodalmat, de szinte nincs olyan terület, amibe bele ne kóstoltam volna. A hozzám tartozó üzletek munkáját látva kezdett körvonalazódni bennem egy olyan antikvárium képe, amely a szakmai tudást, a jó kínálatot és a vásárlókkal való jó személyes kapcsolatot fogná egységbe – meséli Kárpáti Miklós, akinek kötetek ezreinek helyet adó üzlete igazi szellemi centrum. Az antikvárius a rendszerváltás idején még levezényelte a budapesti antikváriumok megmaradását lehetővé tevő kedvezményes privatizációt, aztán egy év nagybolti munka után úgy döntött, lakóhelyén, a Velenceitónál fogja megvalósítani az ideálisnak tartott és neki is örömet hozó antikváriumot.

Az öröm a személyes kontaktban van

– Ez a személyességre törekvés talán magyarázatra szorul, hiszen a kereskedők egy része ma a vásárlóban csak az árúját megvenni képes „erőforrást” látja. Úgy vélem, aki a kultúra értékeinek közvetítésével foglalkozik, annak sokkal többet kell önmagából hozzáadnia a „termékéhez”, mintha szivattyút vagy pamutzoknit árusítana. Nyitottnak kell lenni és – ha a vevő igényli – a könyvhöz hozzá kell adni tudást, világlátást, személyiséget. A jó antikvárius szeret és tisztel. Szereti és tiszteli a könyvet, amit valakitől egy reménybeli vásárló számára megvesz és megtiszteli az eladót és a vásárlót a figyelmével, tudásával. Nem erőlteti az eladást, mert nem csak eladni akar, hanem a könyv és a vevő egymásra

találása a célja. Ráadásul ha ad, kap is: meglepedettséget, örömet és tudást is. Pályafutásom során én is nagyon sokat tanultam a vevőimtől! – vallja be a vérbeli gárdonyi antikvárius. Aki úgy véli, mindezt valamennyire sikerült megvalósítania. Legalábbis a jelek erre utalnak. Az a távol lakó vásárló, aki 10-15 év kihagyás után úgy jön be az üzletbe, hogy „újra itt vagyok”, kellett, hogy kapjon valamit, valami különlegeset, amire ennyi év után is emlékszik.

Az érték a visszajelzésben van

– Sokan kérnek, ajánljak könyvet saját maguknak vagy ismerősüknek – ez bizony legtöbbször nem egyszerű feladat, de ha jön a visszajelzés, például hogy „telitalálat volt”, az százszor többet ér, mint az így eladott könyv. . . – mondja Miklós, s hozzáteszi: – Higgyék el, nagyon jó érzés az is, hogy aki kisgyerekként a kilencvenes években nálam vásárolta az első könyveit, ma a gyerekeit hozza vissza ugyanezért. . .

Jó tíz éve webáruháza is van az antikváriumnak, könyvek egy kisebb része oda is felkerül.

– Ez ugyan ellentmond az előzőekben részletezett céloknak, a személyességnek, de reményeim szerint csak látszólag, hiszen magam készítem a bibliográfiai igényű leírást, többletinformációkat és ha szükséges, értékelést is adok hozzá, a megrendelőkkel pedig magam levelezek. Kíséret ez: a személyességet lehetőség szerint megőrző „kézműves webáruház”-zal való próbálkozás.

Egy a kincsek közül, Nagy László dedikálásával

A Gutenberg-galaxis tovább él

– Sokszor kérdezik tőlem, van-e jövője a könyvnek, hiszen a közhiedelem szerint vége a Gutenberg-galaxisnak, leáldozott a nyomtatott könyveknek. Számталanszor hallani: a legifjabb generációnak már az a furcsa, ha a szövegnek fizikai kiterjedése is van: ha nyomdafestéke, papírba és vászonba csomagolják. Igaz az is, tömegek igyekeznek mindenáron szabadulni otthoni könyveiktől. Hány-szor hallom: „Ha nem veszi meg, megy

adásul három érzékszervnek is örömet okoz: látvánnyal, tapintással és illattal gazdagít. Arról aztán nem is beszélve, ha kedves könyvünkben még az író keze vonását, dedikációját vagy aláírását is magunkénak mondhadjuk. . .

Hobbi a hivatáshoz

Kárpáti Miklós szerencsés ember, mondja, mert teljes az élete: teljes családban él, gyerekekkel, unokákkal, a munkájában örömet leli és ami még fontosabb, a feleségétől mindig meg-

A Gárdonyi Antikvárium – közel harminc éve működik s ma is a térség egyik fontos szellemi műhelye

a kukába!” – amire persze egyetlen válasz lehetséges: „Ez nem az én döntésem lesz, hanem az Öné!”

Általánosságban nézve, valóban csökken a könyvek árszíja, de ahogy Miklós látja, az igazi törésvonal nem a nyomtatott és elektronikusan rögzített szöveget olvasók között húzódik, hanem az elmélyült, illetve csak a felszínt karcoló olvasási szokások, igények között.

– Ezért nem látom sötétnek a könyvek jövőjét. A valódi olvasóban, bármit is olvas, meglesz az igény, hogy a számára fontos művet fizikai valójában is birtokolja. Ha kevesebben is lesznek, de mindig lesz, aki számára nem csak az adott szöveg gyors megszerzése a cél, de fontos annak a megértést is segítő megjelenése és esztétikus „csomagolása”. Egy mívesen megformált könyv rá-

kapta ehhez a támogatást, az érzelmi háttérrel. Az antikvárium révén személyes kapcsolatokban is sokat gazdagodott az elmúlt 28 évben.

S közben, a munka mellett izgalmas és hivatásához méltó hobbija is lett: a helytörténet. – Több évtizede gyűjtöm a Velencei-tóhoz, településeihez kapcsolódó fényképeket, nyomtatványokat, majd az adatokat is. Az elmúlt években belekezdtem ezek feldolgozásába és közreadásába, elsősorban a Gárdonyi Antikvárium facebook-oldalán. Mindig is szerettem írásban – afféle botcsinálta népművelőként – megosztani az ismereteimet másokkal, így ez számomra kikapcsolódás, öröm is. Úgy tűnik, másokat is érdekel, sokan várják a friss bejegyzéseket.

STR

A tópart Prima Donnája

Tiboldi Mária csillogásról, vidéki életről és az operett szürrealitásáról

Prima Donna – vagyis az első asszony, a sztár-énekesnő. Ízig-vérig ilyen Tiboldi Mária, a magyar operettélet csillaga, a Csárdáskirálynő, az operettek aranycsapatának tagja. Nem melleleg velencei. Varázslatos személyiség, kisugárzása, nőessége, szépsége ma is töretlen.

– *Tűrőképesség, végtelen szorgalom – így telt az én életem* – mondja „Marica mama”, azaz Tiboldi Mária, a hatvanas, hetvenes és nyolcvanas évek ün-

nepelt operett dívája, aki hosszú utat tett meg azért, hogy Magyarországon is elismerjék. A kápolnásnyéki Halász-kastélyban mesélt életéről,

ahol bemutatta *Művészbemutató* című kötetét, amelyben hosszú, szorgalmas és fényes élet emlékeit, impreszióit osztja meg olvasóival. Ebből ismerjük meg az alföldi szegényes életből érkező kislányt, akinek tanár édesapja szeretettette meg a zenét, az éneket a kis Máriaival. Így történhetett meg az is, hogy már 3 évesen Csárdáskirálynőként lépett fel a kis Tiboldi Mária Szegeden. Színes piros mellényét a nyéki közönségnek is megmutatta, féltve őrizi emlékei között. Ahogy szülei örökségét is, akiknek sokat köszönhet: emlékezik hadifogoly édesapjára, a hideg, éhesen töltött alföldi telekre, amelyeket a szép, polgári élettől megfosztva, 1945 után élt át a család.

– *A Művészbemutató című kötetében több fejezet is szól Velencéről, ahová 34 éve költözött, és amire egy csoda folytán talált. Egy „Prima Donna” hogyan él vidéken?*

– Vidéki gyerek vagyok, Szolnokról jöttem. Ami azt jelenti, hogy nekem van kötődésem a vidékhez. Én nem úgy jöttem ide, hogy a „primadonna lejött vidékre” – nem! Engem úgy neveltek, hogy mindent meg kellett tanulnom. Libát legeltettem a Zagyva partján, kapáltam, kenyeret sütöttem,

mindent, amit nem is gondolnának az emberek, sőt, talán ma már nem is sokan csinálják. Pláne nem az én foglalkozási körömben. Annyira messze került az én foglalkozásom a valóságtól, az élet valós oldalától, hogy nem csoda, ha az emberek ezt hiszik. Pedig én majdnem mindenhez értek, amihez egy asszonynak kell.

Mária kötetét Pápai Szabó György szerkesztette, melyben a művésznő vall Velencéhez fűződő kapcsolatáról is. Izgalmas egymásra találás volt ez. A városhoz mélyen és őszintén kötődik, vallja.

„...amerre az út vezetett, arrafelé kanyarogtunk, néha balra, néha jobbra fordulva, mígnem leértünk a vízpart-ra. Valami mesés panoráma fogadott. Álljunk meg! Dolgoztak a földken és én spontán, ahogy szoktam, megkérdeztem: Lenne itt eladó telek, szeretnék (a belső hangom mondja) ide költözni! Ahol ön áll, az eladó! – választották”

34 éve történt mindez, Máriaét és családját a helyiek befogadták, csodálatos családi, közösségi emlékek kötik ide.

(forrás: FMH/str/PT)

Velencei-tavi sportprogramok a Vektor Közösségi Pont szervezésében

A Vektor Közösségi Pont rendkívül fontos céljai közé tartozik az egészségtudatosság és az egészségmegőrzés, illetve a családirag végezhető sportok bemutatása a Velencei-tó körül. Ennek hatására 2018 őszétől a régió településein különféle sportnapokat szerveztek, melyeken a látogatók megismerhették a helyi sportklubokat, sportágakat, edzőket, játékosokat, valamint a sportoló csoportokat is. A rendezvények lehetőséget kínáltak arra, hogy mindenki megtalálja a saját sportágát, hiszen a rendszeres testmozgás az egészség megőrzésének egyik fontos alapköve.

A régióban szervezett sportnapokra több százan látogattak el annak reményében, hogy kipróbálhatják az ismert és a kevésbé ismert sportágakat is. A szervezők a szórakozást összekötötték a tanulóssal, hiszen a fiatalok az egészséges életmóddal és annak fontosságával is megismerkedhettek a programoknak köszönhetően. A testi és a lelki egyensúly megteremtéséhez szorosan kapcsolódik a mozgás megkedvelése, melyre számtalan lehetőséget kínált az elmúlt években a Vektor

Közösségi Pont. Rendeztek sportmájlist, falukerülő túrát, és sportos gyermeknapot is, melyeken a jelenlévők a legismertebb mozgásformáktól kezdve, – mint a kosárlabda, az evezés és a labdarúgás – a legkevésbé ismertekig mindennel találkozhattak. A rendezvények rendkívül hangulatosan teltek, hiszen élőzene, előadások, sportos feladványok és ügyességi feladatok is várták a látogatókat.

Minden velencei-tavi lakos számára hangsúlyozni kell az egészségtudatos életmód fontosságát, hiszen a rendszeres testmozgás az egész szervezetre jó hatással van és jelentős szerepet játszik a betegségek kialakulásának megelőzésében is. A fizikai aktivitás fokozza a vérkeringést, csökkenti a szorongást és

mentálisan is megedz. Egyszerűbben, a rendszeres testmozgás egészségünk legjobb karbantartója. A Vektor Közösségi Pont csapata a fiatalok körében az egészséges életmódra szeretne nevelni, mert a jelen gyermekei lesznek a jövő nemzedékei.

Tiboldi Mária családjában a kápolnásnyéki Halász-kastély beszélgetős estjén. Fotó: FMH/PT

KÁPOLNÁSNYÉKI „KASTÉLY-MESE”

Építészet, zene, szerelem

A legtöbb esetben hosszú az út, míg egy-egy kutatás eredményeit előadás, kiállítás, esetleg könyv formájában ismerheti meg az érdeklődő közönség. Nem volt ez másként a kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély és az egykor ott élő családok történetének esetében sem, hiszen a kutatás első lépéseitől több mint egy évtized telt el addig, amíg az írott, képi és szóbeli források könyvvé álltak össze. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kastélyt 2016-ra felújító Velencei-tavi Kistérségért Alapítványnak nem álltak volna rendelkezésére az épületre vonatkozó kutatási dokumentációk, vagy a felújítást követően a kastélyt felkereső vendégek nem ismerheték volna meg a nemesi otthon múltját vezetések vagy a jelenleg is látogatható kamara kiállítás révén. A történet azonban ennél régebben kezdődött. *Bányai Balázs történész, a kastély történetét bemutató kötet szerzőjének összefoglalója következik.*

Nagy örömmre csaknem húsz éve kutatom a Fejér megyei arisztokrácia és a nemesi származású földbirtokosok kastélyainak történetét, amely során – részben a források szűkössége miatt – megismerkedtem azokkal az egykori kastélylakókkal, akiknek a 2. világháború előtt és a háború éveitől családjaik gyakran az évszázadok óta álló otthonaikban éltek. Mindennek az volt az

oka, hogy a viláégés során a kastélyok berendezésével együtt a privát levéltárak is jelentős részben elpusztultak, csupán töredékesen, vagy egyáltalán nem kerültek be a levéltárakba. Így a hagyományos források híján más irányba kellett fordulni ahhoz, hogy a lehető legtöbbet tudjuk meg a térség jelentős vagy kevésbé jelentős kastélyairól és familiáiról. Ezek során szinte természet-

tes volt, hogy a Velencei-tó környéke egyik legszebb kastélyának, a Dabasi Halász-kastélynak egykori lakóját, Kircsfalusy Vilmosné Halász Valériát, azaz Lilly nénit is felkerestem a kétezres évek második felében. Az első találkozásom során főként a szóbeli közléseknek jutott nagyobb szerep, de amikor kialakult a Lilly néni halála után is a mai napig tartó bizalmi viszony a család és közöttem, szépen sorban kerültek elő a fotóalbumok, a családi iratok és az érdekes történetek. Sőt, újabb és újabb „forrásközlőkhöz”, interjúalanyokhoz vezető telefonszámok noteszok és ajtók nyíltak meg. Szükség is volt minderre, hiszen a levéltári és egyéb közgyűjteményi források nagyon gyérek voltak úgy az eredeti kúriára, ahogy a kastélyra és az itt élő familiárra vonatkozóan.

Fontos kiemelni, hogy a Halász család tagjai a világháborús pusztítások, a kitelepítés és a Kádár-rendszer nagyon szűkös körülmények között eltöltött évtizedeiben is megőrizték őseik évszázadokra visszatekintő iratait és felvételeit, ezzel nagyban hoz-

zájárulva a Velencei-tó térsége történetének, épített értékeinek megismeréséhez. A felsorolt adatokhoz járult hozzá a kastély műemlékké nyilvánításakor készített védési dokumentáció, illetve néhány lokálpatrióta gyűjtő értékes kollektívája az ott található, főként képi információval.

A falaktól a legendáig

Mindez az anyag a kastély néhány évvel ezelőtti felújításának idejére állt össze egységes történetté. A bontási és építési munkáknak köszönhetően Bartos György kollégámmal lehetőségünk nyílt az épület szövetének, a falaknak és a falszíneknek a vizsgálatára is. Ezek a kutatások alátámasztották a képi és írott információk tartalmát, lehetővé tették a több mint kétszáz éve épült nemesi lak legkorábbi formájának és az azon véghez vitt átalakításoknak minél jobb megismerését.

A kastély kertjének múltját feldolgozó kerttörténeti dokumentáció szintén olyan fontos összegzés volt, amely nagyban hozzájárult a park felújításá-

Borsos és Doctor. Id. Halász Gedeon 1865 körül

nak koncepciójához és a később megszülető kötet tartalmának gazdagításához.

A kastélylakók históriája

Ezen a ponton immár érdemes rátérni a kastély és az itt élők históriájára, felvillantani, hogy a felsorolt források alapján melyek azok az élettörténetek, és mik azok a helyszínek kötődő kulturális értékek, amik arra ösztönözték az Alapítványt, hogy az épület megmentése mellett döntött, és miért volt érdemes könyvet készíteni a kastélyról, illetve lakóiról.

Az épületegyüttes magját, a klaszszicista kúriát a csákvári járás szigorú főszolgabírája, a Tolna megyéből átköltözött ifj. Magyar-Kossa Péter (1769–1827) és felesége, Sárközy Ágnes (1767–1841) építtették 1810 körül. A kápolnásnyéki közbirtokosság legtekingetélyesebb tagja a felesége hozományából származó összegek felhasználásával emeltette a hivatali feladatok ellátására is használt lakhelyét és a gazdaság számos épületét. A környéken több ilyen kúriát építettek a korszakban Kápolnásnyéken, Pettenden és má-

sutt, de közülük – akár átalakítva is – alig maradt néhány korunkra.

Birtokosok jöttek-mentek

A gyermektelenül elhunyt házaspárt a Sárközyek követték birtokosként, de szemben több kortárs nemesi családdal és rokonságával, Nyéken nem pereskedések, hanem megállapodások, szerződések révén jutott az épület és a birtok a Dabásról származó Halászok kezére. Ők egy évszázadig gazdálkodtak birtokaikon, és élvezhették a fokozatosan szépülő hely kellemeit.

A kúria első Halász tulajdonosai Dabasi Halász Lázár (1798–1865) és felesége, a dédszüleik révén meglehetősen távoli rokona, Dabasi Halász Antónia (1809–1858) voltak. Halász öt évig tagja volt a nemesi testőrségnek, majd néhány esztendő katonai szolgálatban töltött. Halász Lázár a reformkori liberális megyei nemesi ellenzék tagja volt, 1848-ban a forradalom mellé állt, és önkéntesként néhány hónapig részt vett a szabadságharcban. A kápolnásnyéki reformátusok egyik vezető személyiségévé tevékenykedett, az egyháznak nyújtott támoga-

Strelisky: Schweidel Anna és ifj. Halász Gedeon 1890 körül

tásai a település határain túlra is eljuttattak.

Élete végén megosztotta birtokait fiával, és gazdálkodásukkal megalapozták az uradalomnak a dualizmus időszakára eső fénykorát.

És eljött a fénykor

Lázár fia, Gedeon (1833–1901) kiváló gazdálkodóként vált ismertté. A környék középirtokosainak táborában a leghatékosabbak közé emelkedett. Növelte mezőgazdasági birtokainak méretét, ezeken használta a kor modern gépeit. Jövedelmét azonban már nem csupán a mezőgazdaság területén kamatoztatta, hanem sikeres ingatlan befektetésekbe fogott Pesten és Balatonfüreden. A fővárosban a család által is használt, de bérlakásokat is magába foglaló reprezentatív házat építtetett, Füreden pedig – az első között – főként vendéglátásra berendezett villát emelt a Jókai-villa szomszédságában.

Apjától nem csupán a gazdaság iránti érdeklődést és tehetséget örökölte, hanem minden bizonnyal politikai nézeteit is közel állhattak egymáshoz, hiszen Gedeon az aradi vértanú,

Schweidel József lányát, Annát választotta feleségül.

Szintén Gedeon nevéhez köthető a kúria – talán éppen az esküvő apropóján készült – bővítése, és az épület körüli, ekkor még csekély méretű park telepítése.

Gedeontól fiára, az ifjabb Gedeonra (1882–1960) szállt a birtok és a kúria. A fiatal birtokos államtudományi doktorátusának megszerzése mellett a gazdálkodás terén is képezte magát, és az 1. világháború előtt sikerrel folyt az uradalmi gazdálkodás. Igaz, volt alkalom, hogy a területeket bérebe adta. Halász optimistán tekintett a jövőbe, hiszen otthona nagyszabású átépítésébe fogott 1910 előtt. A korábbi szimmetrikus kúria a munkálatok eredményeként, Varga Elemér székesfehérvári építész tervei alapján egy mozgalmas, aszimmetrikus, tornyos, díszes tetőszerkezettel koronázott látványos neobarokk kastéllá bővült.

Az új épülethez pedig egy átalakított, és a Velencei-tó irányába jócskán megnövelt alapterületű parkot telepített, a kastély közelében geometrikus elemekkel, távolabb tájképi formában.

Halász kastély.

A kúria főhomlokzata 1900 körüli képeslapon. – Illusztrációk/Fotók: *Kastély-mese* című kötet

A szerelemmel színesedett a kultúra is

A kastélyból már csak a család hiányzott. Halász Gedeon 1914-ben találta meg élete végéig hű és szerető társát Pazonyi Elek Alexandrine személyében. A fiatalok a bál szezonban ismerték meg egymást Budapesten. A találkozásokat, a táncot és közös zenélést szerelem, eljegyzés, majd – már a világháború kitörésének árnyékában – esküvő, és ami még ebben a korban sem volt feltétlen jellemző arisztokrata és nemesi körökben, sírig tartó boldog házasság követte.

Az új épületegyüttes a környék egyik legfontosabb kulturális központjává vált a házigazdának és feleségének köszönhetően. A több nyelven beszélő, zenerajongó házaspár maga is

muzsikált – a férj kiváló hegedűs volt, Alexandrine pedig zongorázott –, de a barátai és családtagjaik részére adott koncertek mellett alkalmanként profi zenészeket is meghívtak otthonukba. A környékről a báró Mandorff, a gróf Ambrózy, a Meszleny, a Végh és gróf Wickenburg családok tagjai látogattak leggyakrabban Halászkéchoz, de megfordult itt a nyarakat Nyéken, az egykori Vörösmarty-házban töltő, nemzetközi híru művész házaspár, a hegedűművész Kresz Géza és felesége, Norah Drewett is. Szervező munkájuknak köszönhetően a família másik kápolnásnyéki kúriájában, főként nyaranta jótékonyági zenés esteket is rendeztek – több stílusban.

Vendégeik élvezték a Velencei-tó és a kastély melletti teniszpálya által nyújtott örömeiket. Annak ellenére,

A hátsó homlokzat az 1920-as évek első felében

hogy a Halászkok reformátusok voltak, a kastélyparkban kerületi katolikus ünnepet is rendeztek, és a család egyebek mellett televásárlással is hozzájárult a nyéki katolikus templom felépítéséhez. A templomot Schweidel József aradi vértanúnak a kivégzése előtt levetett és családjára hagyott arany keresztjével díszített szentségtartóval is gazdagították.

Beköszönt a világválság

A házaspár három gyermeket nevelt. A boldogságot azonban beárnyékolta a gazdálkodás terén fellépő, nagy részben a gazdasági világválság hatásai miatt, és a kastély és a park átépítéséhez felvett hitelek visszafizetése terén mutatkozó komoly nehézségek. Ezek a családi vagyon nagymérvű apadásához vezettek a familia földjeit és a fent említett, korábban jól jövedelmező ingatlanokat illetően.

A család a front közeledtével kápolnásnyéki otthonában élt, de sorstársaikhoz hasonlóan nekik is menekülniük kellett a harcok közeledtével. Miután visszatértek otthonukba, azt kifosztva és háborús sérülésektől meg rongálva találták.

Halász Gedeon és családja egy időre a korábbi vendégházban rendezkedett be, de a birtok, majd a kastély államosítása és az új politikai rendszer megszilárdulása miatt lehetetlenné vált életük nyéki folytatása, Budapestre költöztek.

A kastély a termelőszövetkezet központjává vált és több átépítést kellett átészelnie a kiürítéséig. Így is szerencsésebb volt, mint a park, aminek

a rendszerváltás idejére nyoma is alig maradt.

Könyv, ami feltár, de nem lezár

A közelmúltban megjelent könyvben az érdeklődők közelebbről megismerkedhetnek a 19. század eleji nemesi háztartás kellekeivel, a kastély és a park építéstörténetével, a családtagok közéleti pályáival, az itt élő gyermekek életével, a gazdálkodás sikereivel és kudarcával, némely szerencsés esetben még a családtagok világlátásával is. Mindezeket nagyon gazdag képi és grafikai apparátussal illusztráltuk, és miként a könyv címe is sugallja, megírásakor törekedtem arra, hogy a történeti interjúk mesélős stílusát megtartsam, átadhassam az olvasók részére.

A kutató ugyanakkor minden igyekezte, befektetett energiája és legjobb szándéka ellenére sem gondolhatja azt, hogy a könyv megjelenésével le van zárva egy téma, egy történet. Gyakran a tördelt anyag nyomdamba kerülésével egy időben kerülnek elő újabb források. Lehetnek ezek a településen fellet, a kastélyból származó műtárgyak, olyan folyóiratok, amik eddig nem kerültek a történész látókörébe, és mindig felbukkanhatnak újabb értékes fényképek is a környékbeliek, újonnan felbukkanó távoli rokonok jóvoltából. A felgyorsuló digitalizáció minden bizonnyal segíteni fogja a további érdekességek előkerülését, amelyek esetleg éppen a Velencei-tó magazin egy későbbi számából ismerhetnek meg a környék múltja iránt érdeklődők.

Várak a magyarság múltjából

Magyarország térképén sétálhatunk

2014-ben nyitotta meg kapuit a látogatók előtt a dinnyési Várpark, a romvárok, a hagyományörzés és a magyar történelem kedvelőinek nagy öröme. Az impozáns szabadtéri kiállítás célja az értékmentés és az oktatás, különlegessége pedig a szemléltetés egyedi eszközeiben rejlik. A parkban ugyanis a ma már csak romokban létező középkori magyar várak kicsinyített eredetijei láthatók, amelyek rekonstrukciós elképzelések alapján készültek el.

A dinnyési Várpark egyediségét az adja, hogy a történelmi Magyarország várait még sehol nem jelenítették meg eredeti anyagukból elkészített makettként: a kicsinyített várak, akárcsak eredetijük, kőből, fából, téglából, vesszőből és sárból készültek. Alekszi Zoltán, a park építője álmodta és valósította meg a világon először épített anyaghú makettparkot. A Várparkkal az építő 2018-ban bekerült a Guinness rekorderek közé.

Tervszerű elhelyezkedés

A várak parkon belüli elhelyezése nem véletlenszerű: a történelmi Magyarország térképét formázó sétányon belül, az eredeti elhelyezkedésüknek megfelelően vannak felépítve (megyei pontossággal). A várak mellett három nyelven olvasható rövid történetük.

Emellett az összes magyar uralkodó, fejedelem és kormányzó neve és legfontosabb tettei is megtekinthetők a 90 emlékoszlopon.

2017-ben a Magyar Várkutatók Emlékházával bővült a park, ahol lehetőség van filmvetítésre is. Hazánk kiemelkedő várkutatóinak arcképes domborműve és kutatásai rövid bemutatása tekinthető meg itt.

A fatemplom titkai

2019-ben egy Árpád-kori település rekonstrukciója, egy skanzen épült meg, amelyben egy XI. századi Árpád-kori fatemplom is helyet kapott. A skanzenben megtalálhatók a korabeli veremházak, valamint a fontosabb mesterségek is, mint a kovács, kőfaragó, halász, fazekas, bőrműves, nemez készítő mesterségek bemutatására

szolgáló, korhű eszközöket felvonultató építmények is.

A fatemplomban a Magyar Oltárt rendezték be: balról jobbra Szent István király, Szűz Mária, a Magyarok Nagybaldogasszonya, illetve Szent László látható. A templomban helyet kapott továbbá az összes Árpád-házi szent szobra is – amely egyedülálló gyűjtemény a világon.

Az év újdonságai

2020-ban szekérvárral és Székesfehérvár feketehegyi palánkvárával bővült a skanzen anyaga.

Az ötlet egy gyermekkori gondolaton alapszik, azonban a megvalósítás három évtizednek kellett elteltie. A parkot megálmodó és kivitelező Alekszi Zoltán egyik célja az volt, hogy minden várat abban a formájában láthassunk viszont, amilyenek fénykorukban lehettek.

Az ásatási alaprajzokból és légi felvételekből kiindulva, évekig tartó alapos kutatómunkát követően született meg a park végső formája. A másik cél az volt, hogy kimondottan elfeledett várakat mutassanak be, hiszen ezeket már valószínűleg soha nem fogják felújítani.

A várak mellett a mai állapotukat tükröző fényképeket is láthatunk, me-

lyek kitérő összehasonlítás alapként szolgálnak az idelátogatóknak.

A kivitelezés 2013-ban kezdődött el. 2014 nyarára, a megnyitóra tizennyolc vár készült el teljesen. 2020 tavaszára 39 várra bővült a létszám, és folyamatosan gyarapodik a gyűjtemény, hiszen a park tervezője összesen hetven vár felépítését tervezi. A várak folyamatosan épülnek, így az ide látogatók a kész várak megtekintése mellett egyúttal az alapozás és falazás munkafázisaiba is betekintést nyerhetnek.

STR

Alekszi Zoltán az idei év egyik újdonságával. – Fotó: Várpark

Munkácsy Eszter Nagy Lili és Szász Ágival. A Vintage Dolls lányai tarolnak a színpadon. – Fotók: Vintage Dolls

Vintázs és romantika

Munkácsy Eszter a Velencei-tó partjáról induló jazzénekesnő fiatalokra felejthetetlen ikonjairól, zenésztársai energiáiról és az idei év terveiről mesélt.

Romantikus, elegáns, valójában soha le nem tűnt világot idéz meg az emberek lelkében Munkácsy Eszter, aki ma a Vintage Dolls formációval halmozza a sikereket a jazz világában. A Velencei-tó számára mindig az a közeg, ahová jó visszatérni, amely a családi összejövetelek meghitt hangulatát hordozza. Az énekesnő Nagy Lili és Szász Ági társaságában aratja le a babérok a színpadon. A vintázs lányok nőies bájukkal és egyedi stílusukkal lehenyerlik a közönséget.

– *Gárdonyból indult a karriered. Mesélj kérlek, a kezdetekről: a Velencei-tavi életről, az itt téged érő első impulzusokról, amelyek aztán a zene, a művészet és a jazz világa felé tereltek.*

– Valóban innen indult minden, 6 éves voltam, amikor Budapestről a Velencei-tó mellé költöztünk, 3 évre rá már tudatosan erre a pályára készültem. Elég hamar kiderült a művészi beállítottságom, az ének és testnevelés jegyeim közti különbségből, és mivel zenész családba születtem, az irányt sem volt nehéz megtalálnom. A zene

teljesen körül ölelte az életemet, beleértve a jazz műfaját is. Kiskoromban még nem érttem a stílusok közti különbséget, ezért minden zenére azt hittem, hogy jazz és teljesen sokkolt például az az információ, hogy Celine Dion nem jazzénekesnő. A műfajok iránti nyitottságomat azóta is igyekszem megőrizni.

– *Melyek voltak azok a momentumok, amelyek segítettek a kiteljesedésben? Akár szülői, pedagógusi támogatás, akár egy ihlet vagy példakép...*

– Nagyon szerencsés vagyok, hogy egy olyan gimnáziumba járhattam, amely nem elnyomta a zene iránti érdeklődésem, hanem több fronton is támogatta. Az agárdi Chernel István Általános Iskolában rendszeresen voltak olyan programok, amelyeken felléphettem, zeneórákra járhattam, és megengedték, hogy gyakoroljak az iskola zongoráján tanítás előtt és után. Dudás Márta és Mits-Kovács Eszter zongoratanáraink nagy hatással voltak rám, példaképként tekintettem rájuk. Kiss G. László, aki gitárt és basszusgitárt taní-

tott nekem, fiatalomra felejthetetlen ikonja marad.

– *Mi volt az első igazi zenei siker?*

– Nagyon nehéz egy bizonyos élményt találni. Apukámmal sokat zenéltünk otthon, eleinte csak kedvtelésből, gyakorlatképpen. Majd hivatalosabbá tettük és gitár-ének duó-t alapítottunk. Kislány voltam még, de elég komolyan bekerültem a zenei életbe, felvételeket, lemezt, videóklipet készítettünk, és nagyon sokat koncerteztünk, többek között a Velencei-tó környékén. A sok sikeres koncertélmény, amit apával együtt szereztem, nagyon nagy hatással voltak az életemre.

– *A zenei képzés után egyből érkezett a jazz?*

– 2010-ben felvettek a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemre és komolyan elkezdtem a nagybetűs tanulást.

Onnantól kezdve minden nagyon felpörgött. Iskolatársaimmal megalapítottam a Munkácsy Eszter Quartet-et, kislemezt készítettünk, majd bemutattuk egy tizenkét állomásos turnén Csehországban. Több zenekarba bekerültem, mint énekes vagy vokalista és felléphettem rangos helyeken, tévé-műsorokban, fesztiválokon. Harmadévevet a svájci zeneakadémián töltöttem és még abban az évben beválogattak a Monterux Jazz Voice Competition legjobb kilenc hangja közé, akkor ezt óriási dolognak éltem meg, hiszen erről álmodoztam régen!

Eszter ezt követően egy összeművészeti projektben próbálta ki magát. Sárlos Flóra Eszter koreográfussal közösen kortárs darabot írtak, amelynek alapkonceptiója, hogy három

táncost élőben énekkel egészítenek ki, és a zenét loopertechnikával rögzítik. Nagy sikert hozott, amikor ezt a darabot az Európa Parlament tanács-termének közepén adták elő Strasbourgban.

– *Az énekszólamok szeretete úgy lát-szik, sosem múlik el, hiszen a legfrissebb formációd, a Vintage Dolls is erre épül...*

– A lányokkal egy közös koncert során ismerkedtem meg, ahol vendégművészként szerepeltünk. Az egyik svájci kurzusomon tanultam egy 30-as évekbeli háromszólamú dalt a Boswell Sisterstől, elővettük a kottáját arra a bizonyos koncertre és innentől kezdve ment minden magától. Gőzerővel nekiálltunk a repertoárnak, az imidzs-

A jövő a nosztalgiaé? – a vintázs világa a 21. századi lányoknak is jól áll

Bájosak, romantikusak – igazán csajosak. Eszter megtalálta az útját

nek, szervezésnek és a Müpa Jazz Showcase-en debütáltunk a produkcióval. Kíváncsian vártuk, vajon milyen lesz a fogadtatás... Hála az égnek, csak jólól számolhatunk be. A fellépéssel különdíjat nyertünk, és sorra kaptuk a fesztiválmeghívásokat. Úgy látom, hogy a közönség nagy örömmel fogadja a formációt, a koncertek mindig nagy sikerrel zajlanak. Nagy Lili és Szász Ágival nagyon egy hullámhosszon vagyunk, a színpadon igazi energiabombaként hatnak rám, nagyon hálás vagyok, hogy összehozott velünk az élet.

– *A jazz és a „vintázs” világa ma ismét sokakat vonz, mit gondolsz, miért?*

– Igen, ezt én is így látom. Ami nagyon régi, az manapság újszerűen hat az emberekre. Az akkori hozzáállás, viselkedéskultúra, öltözködés és zene nagyon eltér a maitól, és vágyunk egy kicsit vissza ahhoz, amiben tulajdonképpen nem lehetett részünk, mert csak filmekből, történetekből ismerjük ezt a korszakot. Szintén nagyon vonzó a jókedv, a humor, ami ezeket a zenéket jellemzi. Mindannyian szeretnénk részesülni ebből a vidám hangulatú mesevilágból, és erre egy Vintage Dolls koncert épp jó lehet, hiszen nekünk is az a célunk, hogy kiszakítsuk az embereket a hétköznapiokból.

– *Milyen álmaid, terveid vannak a jövőre nézve?*

– Szeretném, ha a Vintage Dolls-szal be tudnánk fejezni a lemezt, amin

elkezdünk dolgozni, és be is mutatnánk élőben. Ezt nagyon várom már. Van még sok ötletem, tervem, vágyam, de a megvalósítás nagyban függ attól, mikor tér vissza az élet a régi kerékvágásba. Addig is, megpróbálok ezt az időszakot most magamra szánni, olyan dolgokkal foglalkozni, amiket halogattam, vagy nem lenne rá egyébként időm, és igyekszem meglátni a jó dolgokat ebben a nehéz időszakban. Nem könnyű. Biztos vagyok benne, hogy jobban fogjuk értékelni a szabadságot. Alig várom, hogy mehessek próbálni, dolgozhatassak.

– *Visszajársz-e időnként a Velencei-tóra? Ha igen, milyen érzésekkel?*

– Az időbeosztásom sajnos nehezen engedi, hogy gyakran járjak le a tóhoz, de mivel nagy a család, rendszeresen van valamilyen családi esemény, amit együtt szoktuk megünnepelni Gárdonyban. Az elmúlt években több nyáron is kaptam meghívást fellépőként az Agárdi Bornapokra, a Velencei-tavi Hal-, Vad-, Bor- és Pálinkafesztiválra és a terv az, hogy idén a kápolnásnyéki Halász-Kastélyban is énekelek majd. Ilyen koncertek során mindig előnt a nosztalgia, amikor meglátok egy régi ismerőst a közönségben. Múlt nyáron volt azért néhány nap, amit csak arra szántam, hogy kimenjünk a strandra és bámuljuk a vizet. Bizom benne, hogy ezt többször megtehetem majd, ilyenkor mindig eszembe jut, milyen csodás a vízpart és a környék.

STR

A bársony bariton már csak csillagkottából zeng

Ütő Endre munkássága tovább él lovasberényi parasztházában

Ütő Endre operaénekes, szobrászművész három éve hunyt el. Lovasberényben élt évtizedeken át feleségével, Lenkével. Az özvegy azóta is ott él, a hosszú vályog parasztházban, férje emlékeivel, alkotásaival körülveve.

A lovasberényi parasztház

A magyarság történelmi, nemzeti, irodalmi és kulturális értékei, fájdalmi, emlékei húzódnak azokban a kő- és kerámiaráncokban, mélységes szobor-tekintetekben, melyeket Ütő Endre hagyott örökül a világnak lovasberényi házában.

Több mint két évszázados, nádtetős parasztház volt az otthona a művész-házaspárnak, amelyet azóta is őriz, élet felesége, Ütő-Dávid Lenke. A nő közel negyven éven át volt párja az operaénekesnek és szobrászművésznek, bronzba öntött portréja csak egy a több száz vagy ezer alkotás közül, amelyek

ma is várják a látogatót a Lenke Galériában.

Séta a gyűjteményben

Izgalmas, döbbenetes és életre szóló élmény a gyűjteményben tett séta, melynek során találkozhatunk Kodálytól kezdve József Attilán át Wass Albertig sokakkal, akiknek gondolatai, világlátása megmozgatta a művész fantáziáját. Ütő Endre ötven évig volt az Operaház tagja, a rendszerváltást követően elsőként, öt és fél évig igazraénekesnek és szobrászművésznek, De nem lett örökös tag és Kossuth-díjas – ez volt élete egyik

legnagyobb fájdalma, amely feleségében tovább él. Operaénekesi karrierje ötven év után véget ért, ám ezzel párhuzamosan, még idejekorán, talán már a hetvenes években, feléledt benne az alkotási vágy.

Szorgalom, indíttatás, mondanivaló, lehetőség

„A képzőművészetet vagy az irodalmat szerintem nem lehet kizárólagosan iskolában megtanulni, kell hozzá egy alapadottság, és kell hozzá indíttatás, mondanivaló a világ számára, és lehetőség a munka megkezdéséhez. Nekem ezt székelly származásom és ez

az otthonomat jelentő lovasberényi parasztház adta. . .” – mondta még Csűrös Csillának a *Vigyázz, emberség! Vigyázz, magyarság!* című, 2013-ban megjelent önéletrajzi kötetében. Ütő Endre azonban közel három éve, nyolcvan éves korában távozott az élők sorából.

– A Lenke napot azért még megvárta – sommázza az asszony a félhomályos, hűvös parasztház nappalijában, ahol körbeveszi őt férje szellemisége, fényképek, alkotások, jegyzetek. Emlékek, keserű múlt, sikerek és kudarcok kerülnek szóba, melyeket Lenke a gyászév letelte után gyűjtött egy csokorba, érzelmektől fűtött kötetbe,

Az Ütő Endréről 80 éves születésnapjára készült nagy molinó most is ki van téve a munkái között

olyanba, amilyet csak egy feleség, harcostárs tud papírra vetni. *Csillagkottából zengő bársony bariton* lesz a címe, s még idén kiadja. Lenke pedig mesél és emlékezik, néha párosodó szemmel, máskor merengve.

A szerelem

A szerelem, amely egy kis pesti garzonlakás avatóján kezdődött, szinte fekete-fehér képkockákkal tárul a hallgató elé: ahogy a negyvenes éve második

felét taposó Endre, a magas, jóképű, már nevet szerzett férfi dörgön mély, mégis bársony baritonjával fordul a harmincas éve elején járó, csillogó, lobogó szőke hajú nő felé, és kezét csókol neki. Már akkor is szokatlan gesztus volt ez, ami a Bihar megyéből származó lány lelkében ismeretlen fényeket gyűjtött. Ez a szokás a székellyekre jellemző manapság, mondta. S kiderült, hogy erről Endre mit sem tudott, de valóban onnan hozta őt is – illetve felmenőit – a sors. Lenke számára itt megpecsétlődött minden, s a jelenig sodorta őt Endre fordulatos karrierje. Merthogy az özvegy most is ebben a szellemiségben él és tevékenykedik, még ha férje „fizikai valójában” már nem is lehet mellette.

Kihűlt kemence...

A ház és a feleség a férfi életének utolsó pillanatait őrzi, mint egy megfagyott pillanatot. Kiveszi a kemencéből Endre befejezetlen, soha ki nem égetett alkotását, amely a három éve kihűlt kemencében szárad.

– Nem nyúltam hozzá, nem akartam befejezni helyette. Ez Krisztus utolsó vacsorája – mondja az asszony, s megmutatja a félbemaradt alkotást: tálban nyugvó emberi kezek tucatját. Ahogy az utolsó is, a Legenda című, amely egy késkeretről lógó női alak, s melynek összeállításában végül a feleség is segédkezett. – Ez már szinte közös mű – mondja. Minden egyes

darab utalás, áthallás, üzenet – melyekről Lenke rendületlenül mesél, s amelyek nem csak egy ember, de a magyarság múltját is őrzik. A 47-es fekete bőrcsizma azonban, mely a székelly sujtásos törtfehér posztónadrághoz készült, már saját emlék, ahogy az operaénekesi múltat idéző szürkülő portrék sorozata is. Ezeken Endre magabiztosan, szerepeitől átszellemülve néz ki a keretekből a parasztház villanóféhér vályogfaláról. Olyan különös itt minden – kőarcok, kerámiakiáltások, tányérportrék figyelik a látogató minden mozdulatát, fagyott tekintetük időtlensége körül azonban tobzódik a világ. Két fekete kutya, egy puli és egy mudi hangos vahogása, rózsabokrok vibrálása, tavaszi zöld gyepp ropogása tölti meg étellel az otthon-galériát. Ami ma már csak Lenke egyedüli lakása, ám ahol a történelem ül meg minden apró részben.

Élénk lánykori emlékek

Lenke negyvenhárom éve él az anyaországban, de ma is érzi, emészti a lánykori emlékeket, melyeket megírt egy önéletrajzi kötetben is, *Egy bihari fata életei – Élestdől Lovasberényig* címmel. – A fáta románul leányt, nagylányt jelent. Amikor átkerültem 1977-ben Biharból, akkor nagyon sokan így neveztek engem: a román lány. Ezért írtam így – mesél a szívébe égett bélyegről az asszony. Ez azonban ma már csak egy tompa, színes emlék, amely épp olyan fűszer az ő életében, mint annyi más körülötte – Lovasberénytől a végtelenségig.

(forrás: FMH/STR, fotók: STR)

Örökmécses ég a vályogház nappalijában, amely megvilágítja a művész portréját

CSAJÁGHY
LAURA SZÍNPAD

MEGNYÍLIK A CSAJÁGHY LAURA SZÍNPAD

KÁPOLNÁSNYÉKEN A VÖRÖSMARTY EMLÉKHÁZ SZOMSZÉDSÁGÁBAN
A NYÁRI ELŐADÁSOK DÁTUMAI A KORONAVÍRUS OKOZTA
VESZÉLYHELYZET RENDELKEZÉSEI ALAPJÁN VÁLTOZHATNAK!

2020. július 3. 19.00	Vörösmarty Emlékház – Csajághy Laura szobor és színpad avatása
2020. július 4. 20.30	Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde az Együtt Company előadásában
Csongor egy kozmikus felnagyított nap alatt végigjárja a világot. Célja a boldogság megtalálása. A csodafánál megleli a boldogságot, Tündét, de Mirigy elszakítja őket egymástól. Ekkor Csongor elindul Tündérhon keresésére. Útközben sok próbát kell kiállnia...	
2020. július 12. 20.00	Charlie koncert
Charlie (Horváth Károly) Liszt Ferenc díjas magyar énekes, könnyűzenész, a rock, a jazz, a soul, és a funky jellegzetesen rekedt hangú kiváló előadóművésze. Számos magyar zenekarban, valamint külföldön eltöltött évek után szólókarrierje 1994-ben indult. Csak Tátrai Tiborral 10 lemezt adott ki, olyan emblemikus dalokkal, mint a Jég dupla whiskey-vel, Azt légy, aki vagy, Nézz az ég felé. A közönség most is hallani fogja ezeket a dalokat.	
2020. július 25. 20.30	Eisemann Mihály-Peller Károly: Péntek 13 (A szerelem napja) zenés vígjáték a Pesti Broadway Musical Stúdió előadásában
A nap, amitől akár bevalljuk, akár nem, egy kicsit mindenki tart. Vajon mi lesz a nap végére? Talán megkapja valaki álmai munkáját? Vagy akár történetünkkel maradva rátalál a szerelem. Az előadásban az operett egyik szülőatyjának Eisemann Mihály zeneszerző műveiből hangzanak el olyan dalok, mint a Köszönöm, hogy imádtott, Hallod-e Rozika te, Én és a kisöcsém. Ezekhez a dalokhoz társulnak izes, és sírva nevető poénok is...	
2020. augusztus 1. 11.00	Csukás István-Bergendy István: Süsü a sárkány kalandjai két részben a Hadart Színház előadásában
Generációk nőttek fel a Csukás István forgatókönyvből íródott Süsü, a sárkány mesesorozaton. Süsü jósa miatt apja kitagadja, testvérei kigúnyolják. A szegény 1 fejű sárkány emberföldre kerül, de itt meg rettegnek tőle, menekülnek előle. Szerencséjére találkozik a Jó Királyfival, akinek az a hivatása, hogy mindenkin segítsen, és elkezdődik közös kalandjuk...	
2020. augusztus 1. 20.30	Claude Magnier: Oszkár vígjáték 2 felvonásban a Hadart Színház előadásában
Bertrand Bárnier a gazdag párizsi szappangyáros élete egy hétköznapiak tűnő reggelen teljesen megváltozik. Mindazok, akik 1/9 és déli 12 között meglátogatják, rádöbbennek arra, hogy lányos apának lenni nem is olyan egyszerű dolog...	
2020. augusztus 8. 21.00	Frankie – Frank Sinatra élete és művei alapján írta Bereczki Ágota: Bakos-Kiss Gábor önálló estje
Frankie egy törekvő, tehetséges fiatal srác, aki énekelni akar mindenáron. Az élet azonban nem adja könnyen a sikert, így az ő történetét is vér és verejték borítja. Hogyan vezetett az út a kisvárosból Los Angelesbe a maffiózók, elnökök, barátok és ellenségek a szerelmek és feleségek útvesztőjében. Bakos-Kiss Gábor Sinatra hangján tárja elénk a felemelkedést, a bukást, a szerelem küzdelmeinek történeteit.	
2020. augusztus 15. 20.30	A Székesfehérvári Balett Színház előadása két részben.
1. Zárt függönyök: A színházi előadást megelőzően, az összezárt függöny sejtelmes titkokat rejt. A függöny megnyílik és a néző elé tárul egy ismeretlen – ismerős világ. 2. Blablabla: A Blablabla egy táncnovella, egy görbe tükör, amely megmutatja korunk emberének kommunikációs zavarait. 3. Bolero: Ravel zenéje vörösen izzik és lüktető vulkánként tör felszínre. A zene elementáris megnyilvánulása ez a balett.	
2020. augusztus 16. 20.30	Óbudai Danubia Zenekar előadása: Opera slágerek
Vajon lehet-e népszerű, közérthető és populáris az opera, amely az előadó művészet legösszetettebb ága. Sok klasszikus zeneszerző vallja, hogy az opera maga az élet. Kalandos, szép, néha keserves, de mindig sokszínű. Most Mozart, Erkel, Puccini, Verdi, Rossini, Bizet az opera nagymesterei egy-egy darabjából hallhatunk népszerű részleteket.	

A SZERVEZŐK A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJÁK!

Az előadásokra vonatkozó szabályzat eső esetén:

A kijelölt esőnap az előadást követő nap, amelyre a megváltott jegyek érvényesek.

Amennyiben az előadás elmarad (a kezdéssel illetve a megszakított 1. felvonás folytatásával 30 percet várunk), a jegyek az előadás dátumától számított 7 napon belül a vásárlás helyszínén visszavált-

hatók, illetve ha lehetőség van rá, más előadásra becserélhetők.

Az 1. felvonás után véglegesen félbeszakadt előadás megtartottnak minősül. Amennyiben nincs szünet és lement az előadás fele, megtartott előadásnak minősül.

Kedvezőtlen időjárás esetén a rendezvény elmaradásáról a szervezők legkésőbb a rendezvény napján 15:00 óráig a www.vorosmarty-

emlekhaz.hu honlapon közleményt ad ki. A szervezők fenntartják a jogot, hogy az időjárás függvényében a rendezvényt a helyszínen is lemondják.

Kérjük a kedves nézőket, hogy a félbeszakadt előadás esetén jegyeiket mindenképpen őrizzék meg, mivel ez szolgál arra, hogy a pótlására kijelölt esőnapon ismét bejöhessenek a nézőtérre.